E'uzu billahi mineššejtanirradžim,
Bismillahirrahmanirrahim

Resulullah-sallallahu alejhi ve sellem-je rekao, "**Kada se u mom ummetu** (među muslimanima) **raširi fitna** (smutnja, intriga) **onaj ko se u to vrijeme bude držao mog sunneta će dobiti nagradu ekvivalentnu onoj koju će dobiti stotinu šehida** (boraca koji su poginuli na Allahovom dželle-šanuhu putu)". U vrijeme kada su u porastu izmišljena objašnjenja Kur'ani kerima (tefsiri) i otpadničke vjerske knjige, koje su napisali ireligiozni ljudi, i kada se muslimani upućuju na krivi put, oni, koji slijede prave vjerske knjige koje su napisali alimi pravoga puta, koji se zove ehli sunnet, će dobiti iste nagrade koje će biti date stotini šehida. Alimi bilo kojeg od četiri mezheba (to jest, hanefi, maliki, šafi'i i hanbeli mezheba) se zovu **alimi ehli sunneta**. Njihov vođa (reis) je imam a'zam Ebu Hanifa. Ovi alimi su zapisali ono što su čuli od Ashaba kiram, koji su im rekli ono što su oni čuli od Resulullaha sallallahu alejhi ve sellem.
Danas na zemlji postoje tri vrste ljudi:

1) **Kafiri**. Oni kažu da nisu muslimani. Jevreji i hrišćani su u ovoj grupi.

2) **Ehli sunnet muslimani**. Njihov se broj stalno u svakoj državi povećava.

3) **Licemjeri** (munafici). Oni kažu da su muslimani. Međutim, njihov iman i izvjesni ibadeti nemaju nikakve sličnosti sa ehli sunnetom. Oni nisu pravi muslimani.

Publikacija na bosanskom jeziku br. 5
Izdavačke kuće “Hakikat Kitabevi”

PUT EHL-I SUNNETA

Preveo na turski jezik i uredio

HUSEJN HILMI IŠIK
Rahmetullahi alejh
[1911-2001 Ejjub-Istanbul]

HAKIKAT KITABEVI

Daruššefeka Cad. 57 P.K.: 35 **34083**
Tel: 90.212.523 4556-532 5843 Fax: 90.212.523 3693

Fatih-ISTANBUL
PRVO IZDANJE 2011

Štamparska bilješka:

Dajemo dozvolu svima onima koji žele da u originalu i bez promjene preštampaju ovu knjigu ili da je prevedu na neki drugi jezik. Mi činimo dovu i molimo Allaha dželle-šanuhu da ih blagoslovi za ovaj korisni rad i mi im se jako puno zahvaljujemo. Dozvola se daje pod uslovom da je papir na kojem štampaju ovu knjigu dobrog kvaliteta i da su dizajn i okvir teksta ispravni, uredni, i bez grešaka.

Prevodiočeva bilješka:

Ova knjiga je doslovno prevedena sa engleskog jezika. Prevodilac se davno odselio iz Bosne. Moguće je da su se, u međuvremenu, desile neke promjene u bosanskom jeziku. Molimo čitaoce da obrate pažnju na sadržaj ove cijenjene knjižice a ne na njene eventualne gramatičke greške. Mi smo i u ovom prijevodu, kao i u svim drugim našim prijevodima, stavili u zagradu () originalne riječi koje su upotrijebljene u turskom originalu teksta.

[U ovoj knjizi su **ajeti kerimi i hadisi kudsi** pisani ovako, **hadisi šerifi** ovako a riječi sveštenika, šija, vehabija i drugih nemezheblija ovako.**]**

PUT EHL-I SUNNETA

PREDGOVOR

Započnimo knjigu sa Bismilom!
Ime Allah je najbolja zaštita!
Njegovim blagodatima nema kraja;
On je Milostivi Rabb koji voli opraštanje!

Allah dželle-šanuhu, koji sažaljeva na ovom svijetu sve ljude, stvara korisne stvari i šalje nam ih. On će na ahiretu sigurno oprostiti onim mu'minima koji su se pokajali (učinili tevbe) dok su bili na ovom svijetu, bez obzira koliko bili veliki njihovi grijesi. Od vjernika koji umru prije nego što su se pokajali i koji bi trebali otići u džehennem On će oprostiti onim kojim hoće i daće im džennet. On sam stvara svako živo biće, održava svako stvorenje svakog momenta u postojanju, i štiti sve od straha i užasa. Uzdajući se u ovo časno ime Allaha dželle-šanuhu, mi započinjemo sa pisanjem ove naše knjige.

Allahu teala hamd olsun! [Neka je svaka hvala i zahvala samo Allahu dželle-šanuhu.] Neka je salat i selam na Njegovog Resulullaha, Poslanika Muhammeda sallallahu alejhi ve sellem. Neka su sve hajr (najbolje) dove na njegov čisti ehli bejt i na njegove sve pravedne i iskrene (sadik) Ashabe, radijallahu teala anhum edžma'in!

Ne bi se trebalo misliti da je načelo (koje glasi) "**dunjaluk je borba**" besmisleno. Mi smo u (stalnoj) borbi protiv prirodnih uslova kao što su prevelike vrućine ljeti i zamrzavanja u sniježnom vremenskom periodu zimi i u (borbi) sa duhovnim oružjem protiv trikova i laži zlih ljudi i kafira i njihovih financijskih napada. Da bi se mogli boriti protiv neprijatelja mi ga prvo moramo dobro znati. U protivnom, mi možemo, dok se branimo, nanijeti štetu našim komšijama i prijateljima. Stvari koje su potrebne za udoban život se nazivaju **mal** "imetak" i **mulk** "vlasništvo, posjedništvo". Mal je sve, od igle i konca, do kuće i apartmana. Allah dželle-šanuhu je dao dozvolu nekim ljudima i društvima da upotrebljavaju neke malove (imetke). Ovi malovi i čovjekova supruga i njegova djeca i komšije i familija su njegov mulk (vlasništvo, posjedništvo). Svako upotrebljava svoj mulk onoliko koliko mu Allah dželle-šanuhu dozvoli. Mulk nije nikada dozvoljeno upotrijebiti više niti je dozvoljeno upotrijebiti tuđu imovinu. Načelo je, "Nemoj se nikad ponositi sa malom i mulkom zato što nepovoljan

vjetar može puhnuti i razbacati ga kao slamu". Mal i mulk koji dolazi od harama se zove **dunja**. Dunja, to jest harami i mekrusi su štetni. U knjigama su koristi ili štete stvari drukčije opisane. Od ovih opisa je najispravniji onaj koji Allah dželle-šanuhu odabire.

Allahova dželle-šanuhu naređenja se zovu **farz**. Stvari koje je On zabranio se nazivaju **haram**. Poslanikova naređenja se zovu **sunnet**. Njegove zabrane se zovu **mekruh**. Ovo četvero (tj. farz, haram, sunnet i mekruh) se zove islam. Ljubav prema propisima islama (ahkam-i islamijje) i njihovo prihvatanje je znak da u kalbu (koji se nalazi u srcu) postoji iman. **[**Komad mesa koji mi zovemo srce je gnijezdo (tj. on sadrži, to jest on je sjedište) jednoj snazi (jednom dževheru) koja se zove **gonul** (ili **kalb**) koji se ne može osjetiti ćulnim organima. Čistoća ovoga komada mesa znači čistoća gonula (ili kalba). Ovaj komad mesa se figurativno naziva kalb.**]** Iman onoga ko ne voli samo jedan sunnet izlazi (iz njega) i on ili ona postaje kafir. Onaj ko ima iman a ne slijedi propise islama se zove **fasik** (grešnik). Ne slijediti islam je **džunah** (grijeh). Kafir će vječno gorjeti u džehennemu. Fasik će gorjeti onoliko koliko su njegovi grijesi. On će zatim biti stavljen u džennet. Onaj ko ima iman (to jest, onaj ko vjeruje) i ko slijedi islam se zove **salih** (dobar) **rob**. Oni koji žive na planinama i u pustinjama i koji ne znaju ništa o vjeri, o islamu, nisu kafiri ili fasici (fasik). Oni neće otići na kijametu u džennet ili u džehennem poslije hesaba (tj. polaganja računa). Oni će kao i životinje nestati. Islam je među Božijim (ilahi) vjerama velika sreća koja je sebeb (posrednik za) velike ni'mete (blagodati). Oni koji ne razumiju vrijednost ove sreće će na kijametu biti kažnjeni.

Svaki musliman mora da, svaki dan, pet puta dnevno **klanja namaz**. Ovi namazi su znak postojanja imana u kalbu. Onaj ko ne vjeruje u ove namaze postaje **kafir**. Kafir koji vjeruje u pokvarenu nebesku vjeru se zove ehli kitab, odnosno, kitabli kafir. Kafir koji ne vjeruje u ovo (tj. koji ne vjeruje u pokvarenu nebesku vjeru) se zove **mušrik**. Među kafirima jevreji i hrišćani su mušrici. Sada na zemaljskoj kugli nema kafira (ne postoji kafir) koji nije mušrik. Musliman koji razumije i koji pogrešno prenosi neke Muhammed-alejhisselamove riječi se zove **inovator** (tj. posjednik bid'ata ili **bid'at sahibija**). Šije i vehabije su muslimani inovatori (tj. muslimani posjednici bid'ata). ***Među ovim (tj. među šijama i vehabijama), oni koji ne vjeruju samo ijednu Muhammed-alejhisselamovu riječ postaju kafiri***. Oni muslimani koji vjeruju riječi Muhammeda alejhisselam, bez (njihovog) ikakvog prepravljanja -- (tj. bez ikakvog izvrtanja njegovih riječi i bez njihovog prilagođavanja razumu i vremenu i nauci) -- se zovu hakiki (tj. pravi ili stvarni) muslimani koji su **ehl-i sunnet** (ehli sunnet ili sunnije). Reis (ili vođa) ovih hakiki muslimana je imam-i a'zam Ebu Hanifa Nu'man bin Sabit. Ovi hakiki (tj. pravi ili stvarni) muslimani ehli sunnet vjerovanja su u ibadetu podijeljeni na četiri mezheba: (Ta četiri mezheba su) **hanefi**, **šafii** (ili šafi'i), **maliki** i **hanbeli**. (Pripadnici) ova četiri mezheba smatraju da su oni jedni drugima braća. Oni klanjaju jedni iza drugih namaz. Ovi hakiki (tj. pravi ili stvarni) muslimani se ne smiju pobrkati sa pokvarenim inovatorima (posjednicima bid'ata ili bidat sahibijama). ***Inovatori iznutra ruše***

islam. Elhamdulillah! Danas većina muslimana na zemaljskoj kugli pripada ehli-sunnet-mezhebu koji je pravi put. Broj vehabija i šija, sljedbenika krivih (i pokvarenih) puteva, je u opadanju.

Oni koji sebe nazivaju muslimanima su podijeljeni na tri grupe (firke). U prvoj grupi su hakiki (tj. pravi ili stvarni) muslimani koji slijede put Ashaba kiram. Oni se zovu **ehli sunnet** ili **sunnije** ili **firka-i nadžijje**, to jest grupa koja je spašena od džehennema. U drugoj grupi su oni koji su neprijatelji Ashaba kiram. Oni se zovu **rafizi** ili **šije** (ši'ije ili ši'i) ili **firka-i dalle**, to jest otpadnici ili heretici. U trećoj grupi su neprijatelji šija i sunnija. Oni se zovu **vehabije** ili **nedždi** zato što su se najprije pojavili u arabijskom gradu Nedžd. Oni se takođe zovu i **firka-i mel'une**, to jest prokleta grupa, zato što u našim knjigama **Kijamet i ahiret** i **Se'adet-i ebedijje** (**Vječna sreća**) piše da oni nazivaju muslimane mušricima. Naš Poslanik je prokleo one koji nazivaju muslimane kafirima. Ćifuti i Englezi su oni koji su podijelili muslimane na ove tri grupe.

(Pravi) alimi islama, rahmetullahi teala alejhim edžme'in, koji se nazivaju **ehli sunnet**, su napisali na hiljade dragocjenih (kimetli) knjiga u kojima su ispravno objasnili vjerovanje, naređenja i zabrane islama. Mnoge od ovih knjiga su prevedene na strane jezike i raširene po cijelom svijetu. U drugu ruku, zli i kratkovidni ljudi su napadali i napadaju na korisni, veliki (fejzli) i svjetli put islama; oni pokušavaju baciti ljagu i ocrniti alime ehli sunneta, oni se bore da promijene dini (vjeru) islam i da tako zavedu i prevare muslimane. Borba između muslimana i nevjernika se uvijek vodila, na svakom mjestu i u svakom vijeku, i ona će se nastaviti voditi sve do Kijameta. Dženab-i Hak (Allah dželle-šanuhu) je u vječnoj prošlosti (tj. u ezelu) htio da to bude tako.

Alimi ehli sunneta su naučili svo svoje znanje od Ashaba kiram. Ashabi kiram su ga naučili od Resulullaha. Ashabi kiram su se razišli u daleke zemlje (tj. raspršili, rasuli po svijetu) sa ciljem da raširе islam. Ashabi kiram nisu imali vremena da pišu knjige. Među alimima koji su došli poslije dvije stote godine (po Hidžri) je bilo i onih alima koji su islamskom znanju dodavali svoje lične misli i ideje i naučno znanje njihovog vremena kao i riječi ranijih filozofa. Na ovaj način su se pojavile sedamdeset i dvije **inovatorske** (**bid'at**) grupe. Oni (tj. alimi koji su islamskom znanju dodavali svoje lične misli i ideje) se zovu **zindici** (**zindik**). Jevreji i Englezi su puno doprinjeli (odnosno oni su odigrali važne uloge) u nastajanju vjerskih ljudi koji se nazivaju zindik (zindici).

Bez obzira kojoj grupi čovjek pripadao, onaj ko slijedi svoj nefs i čiji je kalb pokvaren, će otići u džehennem. Svaki vjernik (mu'min) mora da puno i stalno izgovara (uči) **la ilahe illallah** da očisti svoj nefs, to jest da očisti svoj nefs od nevjerstva (kufra) i grijeha koji postoje od stvaranja u njegovom nefsu i da izgovara (uči) **estagfirullah** da očisti svoj kalb od nevjerstva i grijeha koji potiču od nefsa i šejtana i lošeg društva i štetnih i pokvarenih knjiga. Dove onih koji slijede propise islama (ahkam-i šerijje) su sigurno kabul (primljene, uslišane). Razumije se da oni -- koji ne klanjaju namaz i gledaju otkrivene žene, one čiji je avret nepokriven, i oni koji jedu i piju (ono što je) haram -- ne slijede propise islama. Njihove dove nisu kabul.

Postoje dvije vrste muslimana: Havas [tj. alimi, učenjaci] i avam [tj. džahili, neznalice]. U knjizi **Durr-i jekta**, koja je na turskom jeziku, piše, "Avam su oni koji ne znaju propise i metode gramatike (sarf, nahv) i literaturu (edebijjat). Oni ne mogu shvatiti knjige fikha i fetvi. Za njih je farz da pitaju i uče znanje imana i ibadeta od alima ehli sunneta. A alimima je farz da svojim riječima i vazovima i člancima prvo poduče iman pa onda pet ibadeta koji su osnovni temelj vjere. U knjigama **Zahire** i **Tatarhanijje** piše da je prva dužnost alima ehli sunneta da podučavaju farzove vjerovanja (tj. imanske šartove) i i'tikad (tj. vjerovanje) ehli sunneta." Iz ovog razloga je veliki ekspert (mutehassis) u vjerskim, prirodnim i tehničkim naukama, i alim u naukama (ilmima ili ilumima) zahira i batina, sejjid Abdulhakim efendi rahmetullahi alejh, je rekao pred kraj svog života, "Ja sam trideset godina nastojao da u istanbulskim džamijama objasnim iman i i'tikad ehli sunneta i lijepi moral (ahlak) islama." [Sejjid Abdulhakim Arvasi je 1362./1943. godine preselio na ahiret u Ankari.] Isto tako smo i mi, u svim našim knjigama, nastojali objasniti vjerovanje (i'tikad) ehli sunneta i lijepi ahlak islama, naglašavajući kako je potrebno prema svakom biti ljubazan i učtiv, i kako je važno biti poslušan državi (tj. slijediti njene zakone) i pomagati je. Mi ne odobravamo separatistička pisanja nekih nemezheblija i vjerski neukih ljudi (džahila) koja huškaju narod protiv države i zavađuju braću muslimane. Resulullah sallallahu alejhi ve sellem je, rekavši, "**Vjera je pod sjenkom sablje**," objasnio da muslimani mogu živjeti u udobnosti pod zaštitom države i njenih zakona. Kako država postaje sve jača i jača narod uživa sve veću udobnost i mir (huzur). Muslimani koji žive u sreći i zadovoljstvu u kafirskim državama kao što su Evropa i Amerika i kojima je dozvoljeno da slobodno obavljaju svoje vjerske dužnosti se ne smiju buniti ni protiv država u kojima žive ni protiv njenih zakona koji su im dali tu slobodu. Oni ne smiju dopustiti da oni budu instrumenti fitne (nemira) i nereda. Alimi ehli sunneta nam naređuju da budemo taki. Alimi bilo kojeg od četiri mezheba se zovu **alimi ehli sunneta**.

Upozorenje: U svakom dijelu svijeta postoje drukčiji predivni predjeli (predivni pejzaži, prizori, vidici, panorame). Mi ih se ne možemo nagledati. Jesu li oni sami od sebe nastali? Svako postojanje, svaki nastanak je sa proračunom i u redu kao da je izašao iz iste mašine. Sve je u skladu (povezano) sa zakonima i pravilima fizike, hemije, biologije i astronomije. Sklad i red u stvaranju čovjeka je iznad svega (drugog)! Rad naših unutrašnjih organa, kao dijelova mašine, izaziva divljenje onih koji shvataju. Čak je i čuveni engleski kafir Darvin (Darwin) rekao, "Kad pomislim u kakom je redu i skladu sistem vida (oči) osjećam kao da ću poluditi." Sva stvorenja su međusobno povezana sa nepromjenljivim zakonima. Posjednici vjere (din sahibije) kažu da postoji halik (stvaralac) koji ovo sve zna i stvara. Oni kafiri koji ne vjeruju ni u jednu vjeru kažu da je sve nastalo nasumice, slučajno. Stvaralac je preko Poslanika poslao poruku (haber). On kaže, "**Ja sam sve stvorio. Ja sam vlasnik svih vas. Ako vi vjerujete u Mene, Ja ću vas staviti u Moj džennet. Ja ću vam dati neograničene blagodati (ni'mete). Vi ćete živjeti u vječnom blagostanju i sreći (zevku i se'adetu). Ja ću one koji ne vjeruju u Moje Pejgambere**

(Poslanike) vječno gorjeti (sagorijevati, izgarati)." Ako džennet i džehennem ne postoje i ako su oni koji vjeruju u Pejgambere prevareni njima to neće ništa naštetiti, nauditi. Ali, pošto su riječi Pejgambera tačne, oni koji u njih ne vjeruju i oni koji mijenjaju (i izvrću) njihove riječi će vječno gorjeti (u džehennemskoj vatri).

Sa zadovoljstvom vidimo da vjerski ljudi u svim dijelovima naše države nastoje da raširе i odbrane ovaj pravi put -- put ehli sunneta. Izvjesne puke neznalice -- koje ili nisu pročitale ili nisu ispravno razumjele (i shvatile) knjige koje su napisali alimi ehli sunneta -- izjavljuju i usmeno i pismeno izvjesne neuke riječi koje se, iako one dopiru do ušiju, tope pred čvrstim imanima muslimana i njihovoj međusobnoj ljubavi. One nemaju nikakvog efekta osim što otkrivaju neznanje i bijedu onih koji su ih izgovorili.

Štetni separatistički pokreti koji se dešavaju među muslimanima napadaju na ilm-i-hale i velikana tesavvufa, rahmetullahi teala alejhim edžma'in. Alimi ehli sunneta su napisali neophodne odgovore protiv njih i zaštitili ispravna značenja koja je Resulullah sallallahu alejhi ve sellem izveo iz Kurani kerima i spriječili pokušaj njihovog mijenjanja. Mi molimo Allaha dželle-šanuhu i činimo Mu dovu da On dadne da našim cijenjenim čitaocima bude nasib, to jest da im bude suđeno da prostudiraju ovu knjigu sa čistim razumom (akl-i selim) i logikom (vidždanom) i da im -- nakon što su je prostudirali -- dadne da pravedno rasude i da se ujedine na ispravnom i istinitom (hak) putu ehli sunneta i da zaobiđu laž, klevetu, i heretike. Oni će samo tako izbjeći vječnu propast.

Objašnjenja koja su u nekim dijelovima naše knjige dodata kasnije su stavljena u četvrtaste [ ] zagrade. (Mi smo to uradili tako i u svim drugim našim knjigama.) Sva ova naša objašnjenja (u četvrtastim zagradama) su pozajmljena iz autentičnih knjiga.

Miladi godina 1999. Hidžri šemsi 1377. Hidžri kameri 1419.

KELIME-I TENZIH

Subhanallahi ve bi-hamdihi subhanallahil-azim. Grijesi onoga ko u vrijeme sabaha i akšama prouči 100 puta ovu kelimu (kelime-i tenzih) će biti oprošteni. Ta osoba je zaštićena od ponovnog činjenja grijeha. Ova dova je napisana u 307. i 308. pismu knjige **Mujdeci Mektublar**. Ona takođe izaziva (tj. ona je sebeb, povod, posrednik) da naši svi dertovi (tj. jadi, brige, muke, boli) nestanu.

Prvi dio
MA'LUMAT-I NAFI'A
(KORISNA INFORMACIJA)

Ovu knjižicu je napisao Ahmed Dževdet paša rahmetullahi teala alejh. On je učinio islamu veliku uslugu jer je on u njegovoj cijenjenoj knjizi **Medželle** stavio pravila Kur'ani kerima u oblik Kur'anskih propisa (Ahkam-i Kur'anijje). On je pored ove knjige takođe napisao još i istoriju Osmanlija koja ima dvanaest tomova, i koja je najpouzdaniji izvor podataka na ovom polju, kao i čuvenu knjigu **Kisas-i Enbija** (Istorija Poslanika). Rođen je u Lofdži 1238./1823. g.n.e. On je 1312./1894. g.n.e. preselio na ahiret. Ukopan je u Istanbulu u groblju Fatih džamije.

U početku je ovaj alem, odnosno sve, bilo nepostojeće. Allah dželle-šanuhu je sve stvorio iz ništa. On je htio da ovaj svijet do njegovog kraja obogati ljudskim bićima. Stvarajući od zemlje Adema alejhisselam, On je okitio ovaj svijet njegovom djecom. On je izvjesne od njih počastio i dao im da budu Poslanici alejhisselam, kako bi preko njih pokazao ljudima ono što im potrebno i na ovom svijetu i na ahiretu. On je Poslanicima dao visoke stepene, kako bi se razlikovali od običnih ljudi. On je objavio Poslanicima Svoje zapovijedi preko meleka koji se zove **Džebrail** (Džibril). Poslanici alejhimusselam su ove zapovijedi prenijeli svojim sljedbenicima (ummetima) bez ikakve promjene to jest, isto onako kako im ih je Džebrail alejhisselam donijeo. Prvi Poslanik je bio Adem alejhisselam. Zadnji Poslanik je naš efendija (sejjid), Muhammed Mustafa alejhissalatu vesselam. Između ova dva je poslano puno Poslanika. Samo Allah dželle-šanuhu zna njihov broj. [Broj Pejgambera (vjerovjesnika) -- alejhimusselam -- nije poznat. Dobro je poznata činjenica da ih je bilo više od 124.000. Od njih su 313 ili 315 bili Resuli. Uzeto iz knjige **Iman i Islam**, poglavlje, "***Kako moramo vjerovati u Allahove dželle-šanuhu Poslanike***".] Ovdje nabrajamo one, čija su nam imena poznata:

Adem, **Idris**, **Šit** ili **Šist**, **Nuh**, **Hud**, **Salih**, **Ibrahim**, **Lut**, **Isma'il**, **Ishak**, **Ya'kub**, **Jusuf**, **Ejjub**, **Šu'ajb**, **Musa**, **Harun**, **Hidir**, **Juša' bin Nun**, **Iljas**, **Eljesa'**, **Zulkifl**, **Šem'un**, **Išmoil**, **Junus bin Meta**, **Davud**, **Sulejman**, **Lokman**, **Zekerijja**, **Jahja**, **Uzejr**, **Isa bin Merjem**, **Zulkarnejn** i **Muhammed Mustafa** alejhi ve alejhimussalatu vesselam. [U Kur'ani kerimu su izričito napisana imena samo dvadeset osam Poslanika. Imena **Šit**, **Hidir**, **Juša**, **Šam'un** i **Išmoil** alejhimussalatu vesselam nisu napisana u Kur'ani kerimu. Uzeto iz knjige **Iman i Islam**, poglavlje, "***Kako moramo vjerovati u Allahove dželle-šanuhu poslanike***".] Imena Poslamika **Uzejra**, **Lokmana i Zulkarnejna** su takođe spomenuta u Kur'ani kerimu. Neki alimi ehli sunneta su rekli da su ova trojica Poslanici dok su drugi rekli da su oni Evlije.

Muhammed alejhisselam je Habibullah (Allahov dželle-šanuhu miljenik). **Ibrahim** alejhisselam je Halilullah [onaj u čijem je kalbu postojala samo ljubav

prema Allahu dželle-šanuhu]. **Musa** alejhisselam je Kelimullah (zato što je on govorio sa Allahom dželle-šanuhu). **Isa** alejhisselam je Ruhullah (onaj kojeg je Allah dželle-šanuhu stvorio bez oca). [Isa alejhisselam se zove i **Kelimetullah** zato što je on stvoren bez oca. Dakle, njegova majka ga je donjela na ovaj svijet sa kelime-i-ilahijjom "**BUDI**!"(Allahovom dželle-šanuhu riječi **BUDI**!). Isa alejhisselam je podučavao (va'zio) Allahove dželle-šanuhu riječi, pune hikmeta (mudrosti), koje su preko njega dopirale do ljudskih ušiju. Uzeto iz knjige **Iman i Islam**, poglavlje, "***Kako moramo vjerovati u Allahove dželle-šanuhu poslanike***".] **Adem** alejhisselam je Safijjullah (onaj kojem je Allah dželle-šanuhu oprostio grešku). **Nuh** alejhisselam je Nedžijullah (onaj kojeg je Allah dželle-šanuhu spasio od opasnosti). Ovih šest Poslanika su uzvišeniji od svih drugih Poslanika. Oni se nazivaju **Ulul'azm** (odlučni i stalni) Poslanici. Najuzvišeniji i najodabraniji od njih svih je Muhammed alejhisselam.

Allah dželle-šanuhu je poslao na zemlju stotinu suhufa (knjižica; množina od sahifa, knjižica) i četiri knjige. Džebrail alejhisselam ih je sve donijeo. Deset suhufa je poslano Ademu alejhisselam, pedeset suhufa je poslano Šisu alejhisselam, trideset suhufa Idrisu alejhisselam i deset suhufa Ibrahimu alejhisselam. [Riječ sahifa, (u ovom kontekstu) znači mala knjiga ili knjižica ili risala (poslanica). Ona ne znači stranica ili list papira]. Od četiri objavljene knjige **Tevrat-i šerif** je poslan Musau alejhisselam, **Zebur-i šerif** Davudu alejhisselam, **Indžil-i šerif** Isau alejhisselam a **Kur'ani kerim**, zadnjem Poslaniku, Muhammedu alejhissalatu vesselam.

U vrijeme Nuha alejhisselam se desio veliki potop. Voda je bila prekrila cijeli svijet. Sav narod i sve životinje na zemlji su bili potopljeni. Vjernici koji su bili sa njim na lađi su bili spašeni. Nuh alejhisselam je natovario na lađu par od svih vrsta životinja. Od njih su nastale sve današnje životinje.

Sa Nuhom alejhisselam su na lađi bila i njegova tri sina: Sam, Jafas i Ham. Danas su svi ljudi na svijetu njihovi potomci. On se radi toga naziva našim drugim ocem.

Ibrahim alejhisselam je bio Ismailov i Is'hakov alejhimesselam otac. Is'hak alejhisselam je bio Ja'kubov alejhisselam otac. Ja'kub alejhisselam je bio Jusufov alejhisselam otac. Ja'kuba alejhisselam su takođe zvali i "Isra'il". Iz ovog razloga se njegovi sinovi i unuci (potomci) nazivaju "Beni Isra'il". Broj Beni Isra'il se povećao i mnogi su od njih postali Poslanici. Na primjer, Musa, Harun, Davud, Sulejman i Zekerijja su bili od njih. Jahja i Merjem, majka Isa alejhisselama, su takođe pripadali plemenu Beni Israil. Sulejman alejhisselam je sin Davuda alejhisselam. Jahja alejhisselam je sin Zekerijjaa alejhisselam. Hazreti Merjem je bila Imranova alejhisselam kćerka a Zekerijjaova alejhisselam svastika (snaha). Harun alejhisselam je bio brat Musa alejhisselama. Arapi su potomci Isma'ila alejhisselam. Muhammed alejhisselam je bio Arap.

Hud alejhisselam je bio poslan plemenu Ad. Salih alejhisselam je bio poslan plemenu Tamud. Musa alejhisselam je bio poslan plemenu Beni Isra'il. Harun, Sulejman, Zekerijja i Jahja alejhimusselam su takođe bili poslani plemenu Beni Isra'il. Ali, ni jedan od njih nije donijeo novi šerijat (zakon). Dakle, oni su

svi pozivali Beni Isra'il Musaovom alejhisselam šerijatu. Zebur je bio poslan Davudu alejhisselam ali, on u sebi nije sadržavao šerijat [odnosno zapovijedi (emr), pravila (ahkam), ili ibadet (bogosluženje)]. On je bio pun propovijedi (va'zova) i savjeta (nasihat). Prema tome, on nije ni ukinuo ni poništio Tevrat već ga je ojačao. Iz ovog je razloga šerijat Musa alejhisselama trajao tri puta duže od Isa alejhisselamovog šerijata. Kada je Isa alejhisselam došao njegov zakon (šerijat) je poništio šerijat Musa alejhisselama. Tevrat više nije važio. Dakle, više nije bilo dozvoljeno slijediti Musaov alejhisselam šerijat. Od tog momenta se morao slijediti Isa alejhisselamov šerijat, do momenta dolaska Muhammeda alejhisselam. Međutim, većina Beni Isra'il nije vjerovala Isa alejhisselama, te su i dalje, uporno, slijedili Tevrat. Jevreji i nasara (sljedbenici Isa alejhisselama) su se na ovaj način razdvojili. Oni koji su vjerovali Isa alejhisselama su se zvali **nasara**. Oni se danas nazivaju hrišćani. Oni koji nisu vjerovali Isa alejhisselama i koji su ostali u nevjerstvu (kufru) i krivovjerstvu su nazvani **jehudije** (jevreji ili židovi). Jevreji i dan danas tvrde da slijede Musaovu alejhisselam vjeru, i čitaju Tevrat i Zebur, dok nasare tvrde da slijede Isaovu alejhisselam vjeru i čitaju Jevanđelje (Indžil). Međutim, naš efendija (sejjid), Muhammed alejhissalatu vesselam, sejjid i ovog i onog svijeta, i svijeta ljudi i džina, je poslan kao Poslanik za sve svjetove (aleme). Njegova vjera i šerijat (**dini islam**) su poništili sve druge vjere. Pošto će ova vjera ostati na snazi do smaka svijeta (kijameta), nije dozvoljeno nigdje na svijetu slijediti nijednu drugu vjeru osim njegove. Nakon njega neće doći drugi Poslanik. On je zadnji Poslanik. Elhamdulillah, mi smo u njegovom ummetu. Naša vjera je islam.

Naš poslanik Muhammed alejhisselam je rođen u gradu Mekki, u ponedjeljak naveče, dvanaestog Rabiul evvela, što se podudara sa dvadesetim aprilom 571. g.n.e. On je (632. g.n.e.), u gradu Medini -- jedanaest godina po Hidžri -- počastio ahiret svojim prelaskom na njega. Kada je imao četrdeset godina jedan melek, čije je ime **Džebrail** alejhisselam, mu je otkrio Poslanstvo. On se 622. godine preselio (učinio Hidžru) iz Mekke u Medinu. On je u ponedjeljak 20. septembra ušao u selo Kubu, koje se nalazi u blizini Medine, što označava početak **Hidžri šemsi** to jest, muslimanske kalendarske godine. Sunčana persijska godina počinje šest mjeseci prije, to jest, dvadesetog marta. Taj dan se naziva **Nevruz**. Nervuz je vjerski praznik medžusija (obožavatelja vatre, idolopoklonika). Prvi dan mjeseca Muharrema iste godine označava početak **Kameri** (lunarnog ili mjesečevog) kalendara.

Mi vjerujemo sve Poslanike. Allah dželle-šanuhu ih je sve poslao. Ali kada je Kur'ani kerim objavljen sve druge vjere su poništene. Danas nije dozvoljeno slijediti nijednu drugu vjeru osim islama. I hrišćani takođe vjeruju sve prethodne Poslanike ali su ostali u nevjerstvu (kufru) zato što ne vjeruju da je Muhammed alejhisselam Poslanik za sve narode i zato što se ne slažu sa istinom. Što se tiče jevreja, oni su dva puta dalje od dini islama s obzirom da oni oni ne vjeruju ni da je Isa alejhisselam Poslanik.

S obzirom da jevreji i hrišćani vjeruju da su iskrivljene knjige koje oni danas posjeduju objavljene ovake kakve su danas oni se zovu **ehli kitab**

[odnosno kitabije ili nevjernici sa Svetim knjigama]. Dozvoljeno je [ali je mekruh] jesti ono što oni zakolju [ako pri klanju spomenu Allahovo dželle-šanuhu ime] i ženiti (imati nikah) njihove kćeri. [Muslimanki nije dozvoljeno da se za njih uda. Ako djevojka ili žena odluči da se uda za kafira ili murteda ona je ponizila Muhammedovu alejhisselam vjeru. Muslimanka koja ponizi islam postaje **murted** (vrsta kafira). Prema tome, udaja (odnosno, ženidba) se odigrava između dva kafira].

Rečeno je da su -- kafiri bez Svete knjige, murtedi, oni koji ne vjeruju nijednog Poslanika, kao i oni koji ili vjeruju da Poslanik ima **uluhijjet sifat** (**ilahluk sifat**, Allahov dželle-šanuhu atribut), ili ga obožavaju -- **mušrici**. I **mulhid** je takođe kafir bez Svete knjige. Njihove kćerke nam nije dozvoljeno ženiti niti nam je dozvoljeno jesti meso životinja koje oni zakolju.

Isa alejhisselam je od svojih drugova (Ashaba) odabrao dvanaest koji će poslije njega širiti njegovu vjeru. Oni se nazivaju apostoli. Njihova imena su:

Petar, Andrija, Ivan/Jovan, Jakov, Filip, Toma, Bartolomej, Matej, Jakov manji, Šimun, Juda i Tadej. Juda je postao murted (izdajnik, otpadnik, kafir). Matej je preuzeo njegovo mjesto. Petar je bio glavni apostol. Ovih dvanaest vjernika (mu'mina) je nastavilo propagiranje Isaove alejhisselam vjere nakon Isa alejhisselamovog podizanja na nebesa, u njegovoj trideset trećoj godini života. Pa ipak, istinita vjera koju je Allah dželle-šanuhu poslao, se nije mogla održati više od osam godina. Kasnije je svuda raširena doktrina Pavlovih izmišljotina. Pavle je bio židov. On nije vjerovao Isa alejhisselama. Međutim, pretvarajući se da tobože vjeruje Isa alejhisselama, i da je učenjak (alim) Isaove vjere, on je rekao, "Isa je Allahov sin. Radi toga, on u sebi sadrži Allahov dželle-šanuhu atribut (uluhijjet, ilahluk sifat)." On je izmislio još puno štošta. On je rekao da su, vino i krmetina dozvoljeni (halal). On je okrenuo Kiblu nasara (Isaovih alejhisselam sljedbenika) od Ka'be -- prema Istoku, odakle sunce izlazi. On je rekao da je Allahovo dželle-šanuhu biće (zat) jedno, a da postoje tri atributa (sifata). On je ove atribute nazvao hipostazama (uknumima). Riječi ovog židova i munafika su ubačene u najranije četiri knjige -- Jevanđelja -- a naročito u Jevanđelje po Luci, što je izazvalo podjelu sljedbenika Isa alejhisselama (nasara) na grupe. Oni su svi postali mušrici zato što vjeruju da Isa alejhisselam posjeduje Allahov dželle-šanuhu atribut (uluhijjet sifat). Ovako su se pojavile sedamdeset dvije konfliktne grupe (firke). Danas su na svijetu ostale samo tri osnovne sekte (mezheba). Oni su svi mušrici.

[Abdullah ibni Abdullah-it-terdžuman, sveštenik iz Majorke -- jednog od španskih otoka, je napisao knjigu koja se zove **Tuhfet-ul-erib firred-i ala ehlis-salib**. Kada je postao musliman, sveštenik je promijenio svoje ime. On je ovu svoju knjigu -- **Tuhfet-ul-erib firred-i ala ehlis-salib** -- napisao 823./1420. godine na arapskom jeziku. Knjiga je 1290./1872. godine izdata u Londonu a 1401./1981 godine u Istanbulu. Ova knjiga je kasnije prevedena na turski jezik. U njoj piše:

"Jevanđelje (Indžil, Evanđelje) su napisali Matej, Luka, Marko i Ivan (Jovan). Oni su prvi oskrnavili i ukaljali Jevanđelja. **Matej** je bio Palestinac. On

je vidio Isa alejhisselama samo one godine kada je on uzdignut na nebesa. Osam godina kasnije on je napisao prvo Jevanđelje u kom nam pripovijeda izvanredne događaje koji su se desili u Palestini, i kojima je on bio očevidac, kada je Isa alejhisselam rođen, i kada ga je njegova majka -- hazreti Merjem odnijela u Egipat, i kada je Herod, jevrejski kralj, htio da ubije njeno dijete. Hazreti Merjem je preselila je na ahiret šest godina nakon Isaovog alejhisselam uzdizanja na nebesa. Ona je ukopana u Jerusalemu. **Luka** je iz Antiohije i on nije nikada ni vidio Isa alejhisselama. Njega je munafik Pavle preveo u Isa alejhisselamovu vjeru dugo nakon Isa alejhisselamovog uzlaska na nebesa. Takođe je i **Marko** primio Isa alejhisselamovu vjeru, nakon Isaovog alejhisselam uzlaska na nebesa. On je u Rimu napisao ono što mu je Petar ispričao da je Evanđelje. **Ivan** je bio sin Isaove alejhisselam tetke. On je vidio Isa alejhisselama nekoliko puta. Ova četiri Jevanđelja su puna dispartnih odlomaka." U sljedećim knjigama je jasno dokazano da su kopije današnjih Jevanđelja interpolirane: U dvjema knjigama, **Dija-ul-kulub** i **Šems-ul-hakika**, koje je napisao Ishak efendija iz Hariputa koji je 1309./1892. godine preselio na ahiret; u knjizi na arapskom jeziku koja se zove **Essirat-ul-mustekim**, koju je napisao Hajderizade Ibrahim Fasih efendija, koji je preselio na ahiret 1299. godine po Hidžri; u knjizi **Mizan-ul-mevazin** koju je napisao Nedžef Ali Tebrizi na perzijskom jeziku i koja je 1288. štampana u Istanbulu; u knjizi **Erredul-džemil** koja je na arapskom jeziku i koju je napisao Imam Gazali. Ova knjiga je 1959. godine štampana u Bejrutu. Zadnje tri knjige je 1986. godine Izdavačka kuća Hakikat Kitabevi iz Istanbula fotostatski reprodukovala. Barnabas je precizno napisao sve šta je vidio i čuo od Isa alejhisselama. Ovo Evanđelje je 1973. godine pronađeno i u Pakistanu izdato na engleskom jeziku. U knjizi **Kamus-ul-a'lam** piše, "Barnabas je jedan od ranijih apostola. On je bio sin Markovog amidže. On je sa Kipra. Kada se Pavle pojavio on mu se pridružio. Oni su putovali zajedno u Antiohiju i Grčku. On je u 63. godini na Kipru postao mučenik (šehid). On je napisao Jevanđelje i još neke knjižice. Kršćani ga komemoriraju jedanaestog juna."

Kršćanski vjerski ljudi se nazivaju sveštenici. Patrijarh je najviši od svih ortodoksnih sveštenika. Sveštenici srednjega ranga se zovu pastori. Oni koji čitaju jevanđelje se zovu kissis (čitači jevanđelja). Uskufi (prezviteri) su uzvišeniji od kissisa. Oni su po rangu, na nivou naših muftija. Uskufi višeg ranga se zovu biskupi (episkopi), iznad kojih su arhiepiskopi (nadbiskupi). Nadbiskupi su po rangu slični našim sudijama (kadijama). Oni koji obavljaju vjerske obrede se zovu sveštenici (džazilik). Ispod njih su đakoni (šemmasi, sveštenički pomagaći). Oni koji služe u crkvi se zovu ermiti ili šemamise, koji su po rangu slični našim muezzinima. Oni koji su se posvetili molitvi (ibadetu) se zovu kaluđeri (rahibi). Poglavar katolika je Papa (otac očeva) i njegovo sjedište je u Rimu. Njegovi savjetnički prelati se nazivaju kardinali.

Svi ovi ljudi sa vjerskim autoritetom su zaboravili da je Allah dželle-šanuhu jedan (Allahovo teala jedinstvo). Oni su izmislili takozvano **Sveto trojstvo**. Nakon izvjesnog vremena, za vrijeme ere rimskog imperatora Klaudija II (215.-

271. godine), patrijarh iz Antiohije Junus Šemmas je rekao da je Allah dželle-šanuhu jedan. On je puno svijeta okrenuo na pravi put. Oni su postali ehli kitab. Pa ipak, sveštenici koji su ga kasnije naslijedili su ponovo počeli da obožavaju troje. Konstantin Veliki (274.-337. godine) je uveo u Isa alejhisselamovu vjeru idolatriju (idolopoklonstvo). On je tri stotine dvadeset i pete godine [325.] sazvao u Izniku (Nikeji) 318 sveštenika i osnovao Duhovno vijeće (Vaseljenski sabor) (ruhani medžlis) i uspostavio Novo hrišćanstvo. Prezviter (sveštenik) Arije -- pripadnik ovoga vijeća, je rekao da je Allah dželle-šanuhu jedan i da je Isa alejhisselam Njegovo stvorenje. Ali, Aleksandar -- vođa vijeća, i tadašnji aleksandrijski patrijarh su ga izbacili iz crkve. Konstantin Veliki je proglasio Arija nevjernikom (kafirom) i osnovao principe **melekaijje** sekte. Ove činjenice su napisane u knjizi **Milel ve Nihal** i u knjizi **Istorija Rima**, koju je napisao Džirdžis Ibnul' amid, bizantijsko-grčki istoričar koji je živio u Damasku od 601. do 671. godine po Hidžri [1205.-1273. g.n.e.]. Tri stotine osamdeset prve godine [381.] se u Kostantinopolu (današnji Istanbul) održalo Drugo vijeće na kom je Makdonijus optužen blasfemijom, jer je rekao da Isa alejhisselam nije Ruhul-kuds [Sveti duh] već stvorenje. Tri stotine devedeset pete godine [395.] je Rimska država podijeljena na dva dijela. Četiri stotine dvadeset prve godine [421.] je u Konstantinopolu održano Treće vijeće na kom je pomno ispitana knjiga koju je napisao Nestorius, konstantinopolski patrijarh, koji je napisao, "Isa, alejhisselam, je bio čovjek. On se ne može obožavati. Postoje samo dva uknuma. Allah je jedan. Od Allahovih atributa -- vudžud (postojanje), hajat (život), i ilm (znanje) -- samo je hajat Njegov atribut Ruhul-kuds. Ilm uknum [kelima, riječ] je prodro u Isa alejhisselama pa je on postao ilah (bog). Merjem nije majka boga (ilah) već majka ljudskog bića. Isa nije Allahov sin." Ove njegove ideje su bile prihvaćene tako da je Nestoriusova škola (mezheb) raširena na istoku. Pripadnici njegove škole se nazivaju nestorijanci. Četiri stotine trideset prve godine [431.] je u Efesu održano Četvrto vijeće. Na ovom vijeću je Nestorius (umro u Egiptu 439.) optužen blasfemijom i istovremeno su prihvaćene Dioskorusove ideje. Dvadeset godina kasnije, četiri stotine pedeset i prve godine [451.], je u Kadikoju održano Peto vijeće na kojem su učestvovala 734 sveštenika. Ovo Vijeće se odreklo Dioskorusovih ideja. Dioskorus je bio aleksandriji patrijarh. Njegova ideja je bila da je Isa alejhisselam bog (ilah). Ovo vijeće je oformilo jednu grupu, koja se zvala **monofisije**, a koja se takođe zvala i **ja'kubijje** sekta (mezheb). Njeno ime je izvedeno od imena Ja'kub, što je bilo pravo Dioskorusovo ime. Merkjanus, koji je u to vrijeme bio car **Bizantije**, je svugdje razglasio ovo odricanje. Diskorus je pobjegao i počeo podučavati ova svoja vjerovanja po Jerusalemu i Egiptu. Oni su mušrici. Njegovi sljedbenici su obožavali Isa alejhisselama. Današnji surijanci (hrišćani koji govore sirijski jezik), maronci u Iraku, Siriji i Libanu su pripadnici ja'kubijja sekte.

Kadikojsko vijeće je usvojilo melekaijje školu što je i kralj Merkjanus ratifikovao. Ona je slična školi Prvog vijeća, koje je održano u Izniku. Po njoj, njihov vođa će biti antiohijski patrijarh. Oni će upotrebljavati atribut Ilm (Kelime), i atribut Hajat (Ruhul-kuds). Ovi atributi, kada se ujedine sa čovjekom,

se nazivaju uknum. Oni imaju tri boga. Otac je vudžud (postojanje) uknum. Isa je sin. Merjem je ilah (boginja). Oni zovu Isa alejhisselama **Jesus christus** (Isus hristus).

Ove sedamdeset dvije hrišćanske sekte je Rahmetullah efendija rahmetullahi teala alejh detaljno objasnio u njegovoj knjizi na arapskom jeziku pod naslovom **Izhar-ul-hak**. Ove sedamdeset i dvije hrišćanske sekte su takođe detaljno objašnjene i u knjizi na turskom jeziku koja se zove **Dija-ul-kulub** koju je napisao Ishak efendija iz Hariputa. Knjiga **Dija-ul-kulub** je 1990. godine, u Istanbulu prevedena na engleski jezik pod naslovom **Could Not Answer** a 1999. godine na bosanski jezik pod naslovom **Nije mogao odgovoriti**. [Knjigu **Odgovor neprijatelju islama** je knjižara Hakikat Kitabevi izdala 2006. godine. Ona je takođe dostupna i na našoj web stranici koja se zove http://www.praviput.com .] Knjiga **Izhar-ul-hak** je 1280./1864. godine štampana u Istanbulu na arapskom jeziku. U ovoj knjizi je Rahmetullah efendija rahmetullahi teala alejh jedan alim iz Indije, koji je 1306. godine po Hidžri u Mekki preselio na ahiret, detaljno opisao svoje diskusije, koje je 1270. godine u Indiji vodio sa hrišćanskim sveštenicima, a kasnije i u Istanbulu, i opisuje kako ih je ušutkao. Kasnije su, u Istanbulskom izdanju ove knjige, na ove diskusije dodani komentari na perzijskom jeziku čiji je naslov **Sejf-ul-ebrar**. Knjiga **Izhar-ul-hak** ima dva dijela. Prvi dio koji se zove **Izhar-ul-hak** i koji je Nuzhet efendija -- šef sekretarijata Ministarstva za obrazovanje -- preveo na turski jezik, i koji je štampan u Istanbulu. Drugi dio, pod nazivom **Ibraz-ul-hak**, koji je Sejjid Omer Fehmibin Hasan 1293. godine po Hidžri preveo na turski jezik. Ovaj dio je 1293./1876. godine štampan u Bosni.

Sve ove hrišćanske sekte su prvobitno, do 446./1054. godine, bile lojalne rimskom papi. Oni su svi mušrici. Svi su bili katolici. Istanbulski patrijarh Mihael Kirolarius se 1054. godine odvojio od pape i sam sobom, neovisno, započeo da rukovodi istočne crkve. Ove crkve se nazivaju **ortodoksne**. One slijede **ja'kubijje** školu.

Njemački sveštenik Luter se 923./1517. godine pobunio protiv rimskog pape. Njega su slijedile mnoge crkve. Oni se nazivaju **protestanti**.]

Kako vidimo, svi hrišćani su mušrici i svi su gori od jevreja. Oni će na onom svijetu biti puno kažnjeni (u azabu) zato što ne vjeruju Muhammeda alejhisselam i zato što krše uluhijjet (odnosno, zato što vjeruju u Sveto trojstvo). Oni vjeruju da su Isa alejhisselam i njegova majka, hazreti Merjem, Bogovi, i oni ih obožavaju. Oni su svi idolopoklonici (mušrici, višebošci). Oni takođe jedu leš. [Islam nas uči kako trebamo zaklati životinju koju je dozvoljeno jesti. Kada životinja nije ubijena na propisan način njeno meso postaje leš i ono se ne smije jesti.] Što se tiče židova, oni samo ne vjeruju dva Poslanika alejhimessalavatu vetteslimat. Oni znaju da je Allah dželle-šanuhu jedan i ne jedu leš. Pa ipak, jevreji su više neprijateljski raspoloženi prema islamu. Iako je manji broj jevreja postao mušrik, kao hrišćani, zato što su rekli "Uzejr je Allahov sin," većina njih nije mušrik. Ortodoksni (pravoslavni) hrišćani, katolici, i protestanti, čitaju razne verzije Jevanđelja (Indžila) i kažu da slijede Isa alejhisselama. Međutim, svaka

od ovih hrišćanskih sekti ima mnogo konfliktnih principa koji se odnose na vjerovanje (i'tikad) i praksu (amel). Oni se svi zovu nasara, odnosno, hrišćani. Oni hrišćani koji kažu da je Isa alejhisselam Poslanik se nazivaju kitabijama (ehli kitab). Danas na svijetu nema kitabija hrišćana (ehli kitaba). Oni su svi nevjernici (kafiri) zato što ne vjeruju u Muhammeda alejhisselam. Jevreji misle da slijede Musa alejhisselama. Broj stanovnika na svijetu je 1954. godine bio 2.444 biliona. Tada je na svijetu bilo 322 miliona muslimana, 800 miliona hrišćana (128 miliona ortodoksnih, 470 miliona katolika i 202 miliona protestanata), 11 miliona jevreja i 1.311 bilion kafira bez Svete knjige, to jest mušrika, odnosno onih koji ne vjeruju ni u jednog Poslanika.

Kada je naš Poslanik, alejhissalatu vesselam, počastio svojim prisustvom ahiret u jedanaestoj godini po Hidžri, Ebu Bekir Siddik radijallahu teala anh je postao halifa. On je preselio na ahiret u trinaestoj godini po Hidžri, u šezdeset trećoj godini svoga života. Nakon njega je Omer-ul-Faruk radijallahu teala anh postao halifa. On je u šezdeset trećoj godini života postao šehid, to jest, dvadeset treće godine po Hidžri. Za njim je Osman Zinnurejn radijallahu teala anh postao halifa. On je postao šehid u osamdeset drugoj godini života, to jest, trideset pete godine po Hidžri. Nakon njega je Ali radijallahu anh postao halifa. On je postao šehid u četrdesetoj godini po Hidžri odnosno u šezdeset trećoj godini života. Ove četiri halife se nazivaju **hulefai rašidin** (skupni počasni naziv za prvu četvoricu halifa; pametne halife, halife koje su na pravom putu). Za vrijeme njihovog hilafeta, kao i u vrijeme sreće (zaman-i se'adet), se pazilo na **šerijat**, to jest **ahkam-i islamijje**, tako da su ljudska prava (hakovi), pravda, i sloboda, svugdje cvali. Propisi islama (**ahkam-i šerijje**) su se u potpunosti ispunjavali. Ove četiri halife su najuzvišeniji ljudi od svih Ashaba kiram alejhimurridvan a njihova međusobna uzvišenost je ista kao i redoslijed njihovog hilafeta.

Nakon što je naš Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, počastio ahiret svojim dolaskom na njega na Arapskom poluostrvu je nastala pobuna. Ebu Bekir Siddik radijallahu anh ju je ugušio i borio se da za vrijeme svog hilafeta ispravi murtede (murtate, otpadnike od vjere) dok su muslimani, istovremeno, napuštali poluostrvo. On je ponovo uspostavio muslimansku zajednicu istu onaku kakva je bila i u vrijeme sreće (vakt-i seadetu, odnosno, u vrijeme Poslanika alejhisselam). Omer radijallahu anh je, kada je postao halifa, održao sljedeći govor:

"O Resulovi Ashabi radijallahu teala anhum edžma'in! Arabija može podmiriti samo geršlo za vaše konje. Međutim, Allah dželle-šanuhu je obećao Svom Habibu da će dati Muhammedovom alejhisselam ummetu u svim dijelovima svijeta zemlje i kuće. Gdje su ti vojnici koji će pokoriti obečane zemlje i dobiti ratni plijen na ovom svijetu, i visoke stepene gazija (heroja, pobjednika) i šehida (muslimana koji junačkom smrću poginu u borbi za vjeru) na ahiretu? Gdje su te gazije, koji će za ljubav islama žrtvovati svoje glave i svoje živote, i koji će ostaviti svoje kuće, i koji će osloboditi Allahove dželle-šanuhu robove iz nemilosrdnih (zalimskih) kanđi." On je tako hrabrio i sokolio Ashabe kiram da krenu u džihad i rat (gazu). Hazreti Omerov radijallahu anh govor je bio taj koji

je prouzrokovao brzo širenje islamskih država na tri kontinenta, i koji je očistio milione ljudi od kufra. Ashabi kiram alejhimurridvan su se nakon ovog govora jednoglasno zakleli da krenu u džihad i gazu, i da se bore do smrti za islam. Muslimani (ehli islam), vojska naoružana i organizovana onako kako je halifa naredio, su napustili svoje domove i otišli iz Arabije, i razišli se po cijelome svijetu. Mnogi od njih se nisu nikada više vratili svojoj kući, boreći se do svoje smrti ondje gdje su se nalazili. Oni su tako za kratko vrijeme pokorili mnoge zemlje. U ono vrijeme su bila dva velika carstva, bizantijsko i perzijsko. Ehli islam (muslimani) su ih oba pokorili. Posebno Perzijsko carstvo. Ono se potpuno raspalo a njegove zemlje su pripale muslimanima. Stanovnici ovih zemalja, nakon što su stekli čast i postali muslimani, su dobili na ovom svijetu mir a na ahiretu vječnu sreću. Muslimani su takođe ratovali i za vrijeme halifeta hazreti Osmana i Alije radijallahu anhuma. Za vrijeme hazreti Osmanovog radijallahu anh halifata su se izvjesni ljudi pobunili protiv halife i učinili ga šehidom. Za vrijeme hazreti Alijinog hilafeta haridžije su se počele buniti. Među muslimanima su se pojavile razlike. S obzirom da je zajednička sloga najveći izvor osvajanja i pobjede, za vrijeme njihovog hilafeta nije osvojeno puno zemalja kao u doba hazreti Omera radijallahu anh.

Era hulefai rašidina, radijallahu anhum, je trajala trideset godina. Ovih trideset godina je proteklo u blagostanju, isto onako kao u vrijeme Poslanika alejhisselam. Nakon njih su se među muslimanima pojavili mnogi bid'ati (novotarije koje su kasnije uvedene u vjeru) i krivi putevi tako da su mnogi skrenuli sa pravog puta. Spasili su se samo oni koji su vjerovali onako kako su vjerovali Ashabi kiram radijallahu teala anhum edžma'in i koji su se isto onako kao i oni slijedili šerijat (ahkami islamijje). Grupa koja slijedi njihov put se zove **ehli sunnet vel džema'at**. Ovo je jedini ispravan put. Put koji su naš Poslanik i njegovi Ashabi kiram slijedili je put koji nam je pokazala ulema ehli sunneta rahmetullahi teala alejhim edžma'in. Tokom vremena su krivi putevi zaboravljeni tako da danas večina islamskih zemalja slijedi ovaj ispravni put. Od onih koji nisu u skladu sa ehli sunnetom vel-džema'at su ostale samo ši'ije. Ši'ije kažu, "Hilafet je bio Alijino radijallahu anh pravo (hak). Ebu Bekr i Omer radijallahu teala anhuma su mu ga silom uskratili." Oni tako kleveću i govore loše o večini Ashaba kiram.

[Danas se oni, koji se nazivaju muslimanima i koji su poznati kao pripadnici Muhammedovog ummeta, skoro isključivo sastoje od pripadnika ehli sunneta, ši'ija i vehabija. Zindici (kafiri) koje su Englezi osnovali u Indiji, odnosno, ahmedijje (kadijani), bahaije, i **teblig-i džema'at** (tablih džemat), nemaju veze sa islamom. Ove tri grupe su skrenule sa pravog puta, zalutale, i odvojile se od **ehli sunneta**.]

Ehli sunnet grupa se u odnosu na fikh (tj. amel, ibadet) sastoji iz četiri **mezheba**. Prvi je **Hanefi mezheb**, čiji je osnivač imam a'zam Ebu Hanifa Nu'man bin Sabit rahmetullahi alejh. 'Hanif' znači 'osoba koja ispravno vjeruje i koja je prionula za islam'. 'Abu Hanifa' znači 'otac pravih muslimana'. Imam a'zam nije imao kčerku 'Hanifu'. Drugi mezheb ehli sunneta je **Maliki mezheb**.

Njegov osnivač je imam Malik bin Enes rahmetullahi alejh. Treći je **Šafi'i mezheb** a njegov osnivač je imam Muhammed bin Idris Šafi'i rahmetullahi alejh. Hazreti Šafi'i, jedan Ashab, je bio djed imamovog djeda. Njegov se mezheb iz ovog razloga zove šafi'i. Četvrti je **Hanbeli mezheb** a njegov osnivač je Ahmed bin Hanbel rahmetullahi alejh. [Kako je napisano u predgovoru Ibni Abidinove knjige **Redd-ul-muhtar**, redoslijed godina rođenja ova četiri imama rahmetullahi alejhim je: imam a'zam 80., Malik 90., Šafi'i 150., Ahmed 164. godine po Hidžri a respektivni redoslijed njihovog preselenja na na ahiret je, 150. (767.), 179., 204. i 241., po Hidžri.]

Između ova četiri mezheba nema razlike u odnosu na vjerovanje (i'tikad). Oni svi pripadaju ehli sunnet mezhebu. Njihova vjerovanja kao i temelj njihove vjere su isti. Ova četiri imama muslimana su bili veliki i poznati mudžtehidi kojima su svi vjerovali. Oni se po pitanju šerijata (muamelata, ibadeta) nisu složili u izvjesnim manjim (idžtihadskim) stvarima.

S obzirom da Allah dželle-šanuhu i Njegov Poslanik sallallahu teala alejhi ve sellem žele vjernicima (mu'minima) milost (merhamet), u Kur'ani kerimu i u hadisi šerifu nije rečeno jasno kako da se izvjesne stvari rade. [Da je rečeno jasno bilo bi ih ili farz ili sunnet tako uraditi. Oni koji ne bi uradili farz bi bili grešnici a oni koji ih omalovažavaju bi postali kafiri. Život muslimana bi bio vrlo težak.] Ove stvari je trebalo uporediti sa onim stvarima za koje je jasno rečeno. **Mudžtehidi** su među ulemom ljudi koji su sposobni da upoređivanjem razumiju kako se treba raditi take stvari. U Kur'ani kerimu i hadisi šerifu je naređeno, to jest vadžib je, da mudžtehid mora da nastoji da svom svojom moći pronađe kako će on -- i oni koji ga slijede -- raditi izvjesnu radnju. On je mora raditi u skladu sa svojim zaključkom ili izborom (**idžtihadom**) za koji misli da je najvjerovatnije ispravno rješenje. Mudžtehidova eventualna greška, koju je on napravio u svojim naporima da razumije kako se nešto ispravno radi, se ne smatra grijehom i on će na ahiretu biti nagrađen za svoje nastojanja i trud jer je čovjeku naređeno da radi koliko može. Ako je on pogriješio on će za svoje napore dobiti samo jednu nagradu. Ako je on pak pronašao istinu (ispravno pogodio odgovor) on će dobiti deset puta veću nagradu. Svi Ashabi kiram radijallahu teala anhum edžma'in su bili mudžtehidi, to jest veliki alimi. Među onim koji su živjeli odmah nakon njih je bilo puno velikih alima koji su mogli izvoditi idžtihad. Svakog je od njih slijedilo puno svijeta (odnosno, svaki je imao svoj mezheb). Kako je vrijeme prolazilo, mnogi od ovih mezheba su zaboravljeni tako da su se u ehli sunnetu održala samo četiri mezheba. Kasnije, Ulema ehli sunneta nije slijedila nikog drugog osim ova četiri mezheba iz razloga da se ne bi neko pojavio i tvrdio da je mudžtehid i započeo krivovjernu grupu. Milioni pripadnika ehli sunneta su sljedili samo jedan od ova četiri mezheba. S obzirom da su vjerovanja ova četiri mezheba ista, oni nisu jedni druge smatrali krivim, niti su jedni druge smatrali krivovjernicima (bid'at sahibijama) i hereticima. Musliman kaže da je put ova četiri mezheba pravi put i misli da je njegov mezheb vjerovatno više u pravu. Pošto nam islam ne pokazuje jasno kako će biti suđeno za djela koja su rađena po idžtihadu moguće je da naš mezheb nije u pravu i da su ostala tri mezheba u

pravu. Svakom je najbolje da kaže, "Mezheb koji ja slijedim je u pravu ali je moguće i da nije. Druga tri mezheba nisu u pravu ali je moguće i da jesu." Nije nam dozvoljeno miješati mezhebe ako ne postoji hardž (velika poteškoća, potpune nemogućnost izvršavanja izvjesne radnje u skladu sa svojim mezhebom). Mi se moramo u svakom pogledu prilagoditi mezhebu koji slijedimo na taj način što ćemo naučiti njegova učenja kada nema hardža.

[U slučaju hardža osobi je džaiz (dozvoljeno) da po nekom pitanju slijedi drugi mezheb. Ali, postoje uslovi (šartovi) koji se moraju ispuniti. Onaj ko je primoran da slijedi drugi mezheb mora da ispuni uslove (šartove) toga drugog mezheba to jeste, njegove farzove i mufside (odnosno radnje koje poništavaju to djelo). Ibni Abidin piše u poglavlju pod naslovom Nikah-i ridž'i da su alimi hanefi mezheba izdali fetvu po kojoj je u takvoj situaciji dozvoljeno imitirati maliki mezheb]

Večina uleme je kazala da je hanefi mezheb bliži istini. Iz ovog razloga se ovaj mezheb rasprostranio u večini muslimanskih zemalja. Skoro svi muslimani Turkistana, Indije, i Anatolije, slijede hanefi mezheb. Skoro svi stanovnici zapadne Afrike slijede maliki mezheb. U priobalnom pojasu Indije, među Kurdima, u Egiptu, Arabiji, Dagistanu, ima puno pripadnika šafi'i mezheba. Danas je vrlo malo onih koji slijede hanbeli mezheb. Njih je u jedno vrijeme bilo puno u Damasku i Bagdadu.

Edille-i šer'ijje (odnosno, izvori vjerskog znanja, koje koriste mudžtehid imami) su četiri. Oni su: **Kur'ani kerim**, **Hadisi šerif**, **Idžma'i ummet** i **Kijas-i fukaha** (ili Kijas-i mudžtehid).

Kada mudžtehid naiđe na neko pitanje za koje nije u stanju da nađe jasan odgovor u Kur'ani kerimu on potraži na njega odgovor u hadisi šerifu. Ako odgovor na postavljeno pitanje nije jasan ni u hadisi šerifu, mudžtehid kaže da se radnja u postavljenom pitanju treba raditi u skladu sa idžma'om, ako je odgovor na postavljeno pitanje jasan u idžma'u. [**Idžma'** je saglasnost ili jednoglasnost svih Ashaba kiram. To znači da su oni svi potpuno isto uradili ili prokomentarisali izvjesnu radnju. I idžma' tabi'ina, odnosno onih koji su došli iza Ashaba kiram, je takođe dokument. Međutim, ono što kažu ili urade ljudi, koji su došli iza njih, više nije idžma'. Naročito ako su to naši savremenici i vjerski reformatori ili oni koji nemaju pojma o vjeri.]

Ako odgovor za dotičnu radnju u pitanju nije ni u idžma'u jasno izražen, onda trebamo slijediti kijas mudžtehida. Imam Malik je rekao da je i, pored ova četiri dokumenta, takođe i saglasnost stanovnika Medine-i munavvere toga vremena dokument. On je rekao, "Njihovi očevi i djedovi su im prenijeli od Resulullaha sallallahu alejhi ve sellem njihovu tradiciju [saglasnost]." On je rekao da je za njega ovaj izvor pouzdaniji od kijasa. Međutim, imami druga tri mezheba nisu smatrali ovaj izvor (odnosno, stanovnike Medine-i munavvere) kao dokument. **Idžtihad** se može izvoditi na dva načina. Prvi način je onaj koji je ulema Iraka nazvala **put re'ja** (put izbora) ili kijas. Na primjer: Ako u Kur'ani kerimu ili hadisi šerifu nije rečeno jasno kako da radimo izvjesnu radnju, mudžtehid je nastojao da nađe drugu, njoj sličnu radnju, za koju je u Kur'ani

kerimu ili hadisi šerifu rečeno jasno kako je treba uraditi. Kada je mudžtehid pronašao tu drugu njoj sličnu radnju on ih je uporedio. Mi bi onda radili na sličan način radnju u pitanju. Vođa mudžtehida ovog puta je, nakon Ashaba kiram, bio imam a'zam Ebu Hanifa rahmetullahi alejh.

Drugi način za idžtihad je onaj koji je ulema Hidžaza nazvala **put rivajeta** (odnosno, put tradicije). Ulema Hidžaza je smatrala tradiciju stanovnika Medine-i munavvere jačom od kijasa. Najuzvišeniji od mudžtehida ovoga puta je bio imam Malik rahmetullahi alejh. On je živio u Medini munavveri. Imam Šafi'ija i imam Ahmed ibni Hanbel rahmetullahi teala alejhima su posjećivali njegova predavanja. Imam Šafi'i je, nakon što je naučio imamov Malikov put, otišao u Bagdad gdje je od imamovih a'zamovih učenika naučio i imamov a'zamov put. On je ujedinio ova dva puta. On je osnovao novi put idžtihada. On je, s obzirom da je bio učen i vrlo elokventan čovjek, donijeo za svako vjersko pitanje (mes'elu) ili radnju odluku na osnovu razumijevanja konteksta ajeti kerima i hadisi šerifa u skladu sa alternativama koje je smatrao emfatičnijim. Kada nije mogao naći jaku alternativu, on je izvodio idžtihad kijasom. I Ahmed ibni Hanbel je takođe došao u Bagdad nakon što je naučio put imama Malika. I on je tu, u Bagdadu, naučio od imamovih a'zamovih učenika metode kijasa. Pošto je on znao napamet ogroman broj hadisi šerifa, on je prvo izvodio idžtihad razmatrajući kako hadisi šerifi potvrđuju jedni druge. On se po mnogim pitanjima ahkam-i šerijje nije slagao sa druga tri mezheba.

Slučaj ova četiri mezheba se može uporediti sa stanovnicima grada čiji se predstavnici -- kada naiđu na neko novo pitanje za koji ne mogu da nađu odgovor u zakonu -- sakupe da ga riješe upoređujući ga sa sličnim zakonskim paragrafom. Nekad se desi i da se i ne slože. Jedni kažu da je cilj države da održava gradove za udobnost ljudi. Rezonujući i razmatrajući, oni riješe ovo pitanje upoređujući taj slučaj sa jednim drugim sličnim slučajem koji je direktno definisan u zakonskom članu. Ova procedura je slična hanefi mezhebu. Drugi, nakon što su osmotrili ponašanje činovnika glavnog grada, počnu da imitiraju te činovnike. Oni kažu da nam njihovo ponašanje pokazuje namjeru države. Ovaj metod je sličan maliki mezhebu. Neki od njih pronađu kako se treba raditi izvjesni posao na taj način što studiraju izraz i kontekst zakona. Oni su slični šafi'i mezhebu. Izvjesni od njih odluče kako je ispravno raditi izvjesni posao sakupljajući druge zakonske članove i upoređujući ih jedne sa drugim. Oni su slični hanbeli mezhebu. Na ovaj način je svaki od uglednih gradskih ličnosti pronašao rješenje i rekao da je njegovo rješenje ispravno i u skladu sa zakonom. Međutim, zakon odobrava samo jedno od četiri rješenja. Druga tri rješenja su neispravna. Njihov nesporazum nije iz namjere da se oni suprotstave zakonu. Oni nastoje svim silama da izvrše naređenja države. Prema tome, nijedan od njih se ne smatra krivim. Oni su radi svojih ogromnih napora jako cijenjeni. Međutim, oni, koji su pronašli ono što je ispravno, su još cjenjeniji i biće nagrađeni. Slučaj četiri mezheba je u ovom smislu. Ono što Allah dželle-šanuhu voli je sigurno samo jedno od njih. U aferi u kojoj se četiri mezheba međusobno razilaze je samo jedan u pravu. Druga tri nisu u pravu. Međutim, pošto je svaki

imam mezheba nastojao da pronađe pravi put, onim, koji nisu u pravu, će biti oprošteno. Oni će čak biti i nagrađeni jer je naš Poslanik sallallahu teala alejhi ve sellem rekao, "**Moj ummet neće biti kažnjen zbog grešaka ili zaborava.**" Njihove međusobne razlike su samo u malim i beznačajnim stvarima. U pogledu vjerovanja i najveće većine ibadeta, odnosno u pravilima i propisima Kur'ani kerima i hadisi šerifa, oni se međusobno potpuno slažu, i ne kritikuju jedni druge.

[**Pitanje:** "Vehabije kao i oni koji čitaju njihove knjige kažu: 'Mezhebi su se pojavili u drugom stoljeću po Hidžri. Kojem su mezhebu pripadali Ashabi i Tabi'ini?'"

Odgovor: Imam mezheba je veliki alim (naučnik, učenjak). On je dobio svoje vjersko znanje -- koje je jasno izraženo u Kur'ani kerimu i hadisi šerifu -- od Ashaba kiram. On je to vjersko znanje zapisao u svoje knjige. Što se tiče učenja koja nisu jasno rečena on ih je razmotrio i uporedio sa onim koja su jasno rečena. Na tri stotine osamnaestoj stranici knjige **Hadika** ovako piše, "U vrijeme četiri čuvena imama mezheba je bilo takođe i mnogo drugih imama koji su imali svoje mezhebe. Ali, pošto se njihov broj vijekovima smanjivao, danas nije ostao niko ko slijedi imame drugih mezheba." (Knjigu **Hadika** je napisao Abdulgani Nablusi rahmetullahi teala alejh) Svaki od Ashaba kiram je bio mudžtehid i duboki alim i imam mezheba. Svaki od njih je imao svoj mezheb i svaki je bio uzvišeniji i imao više znanja od svih imama četiri mezheba. Njihovi mezhebi su mogli biti tačniji i uzvišeniji. Ali, pošto oni nisu bili zapisani u knjige, njihovi mezhebi su zaboravljeni. Ubrzo, više nije bilo moguće slijediti nikog drugog osim ova četiri mezheba. Pitati "Kom su mezhebu pripadali Ashabi kiram?" je isto kao i pitati, "Kojoj diviziji pripada pukovnik?" ili, "kojem razredu pripada profesor fizike?"]

U mnogim knjigama je napisano da poslije 400. godine po Hidžri na svijetu nije postojao (niti postoji) ijedan tako duboko učen alim koji bi mogao izvoditi apsolutni idžtihad (mutlak idžtihad). Hadisi šerif koji se nalazi na tri stotine osamnaestoj stranici knjige **Hadika** kaže da će se s' vremenom povećati broj lažnih i krivovjernih ljudi na vjerskim položajima. Zato, danas, svaki ehli sunnet musliman, mora da imitira, slijedi (**čini taklid**) jedan od četiri poznata mezheba. To znači da svaki musliman mora da čita i slijedi knjige jednog od ova četiri mezheba, koje se zovu **Ilmihal**, i da ima iman (tj. da vjeruje onako kako je napisano u tim knjigama), i da uskladi sva svoja djela prema ovim knjigama. On će tako postati član jednog od tih mezheba. Onaj ko ne slijedi nijednan mezheb nije ehli sunnet. On je **nemezheblija** i **zindik**. Onaj ko je nemezheblija je ili pripadnik jedne od sedamdeset dvije pokvarene grupe ili kafir. Ovaj podatak je jasno napisan u knjigama **Bahr**, **Hindijje** (**Fetava-i hindijje**) i **Tahtavi** -- u poglavlju *Zebajih*, i **Ibn-i Abidin** -- u poglavlju *Bagi*. Nadalje, na pedeset drugoj stranici knjige **El-besair** piše da nas tefsir Ahmeda Savija rahmetullahi teala alejh obavještava da je tako isto napisano i u suri **Kehf**.

Autor knjige **Mizan-ul kubra** (Abdulvehhab-i Ša'rani) rahmetullahi teala alejh piše u njenom predgovoru, "Svi zaboravljeni mezhebi kao i postojeća četiri su hak (tačni, istina) i sahih (vjerodostojni). Nijedan od njih nije viši od drugog

jer su oni svi ovisni o četiri ista vjerska izvora. Svi mezhebi imaju olakšice (**ruhsate**) i poteškoće (**azimete**). Ako neko, ko je u stanju da radi po azimetu, radi po ruhsi, on se izigrava sa islamom. Onom ko ima uzur (šerijatski opravdan razlog to jeste, ko nije u mogućnosti da radi azimet) je dozvoljeno da upotrijebi olakšice. Njegova upotreba olakšica zaslužuje istu količinu sevaba koliku bi dobio da radi azimet. Onom ko je u mogućnosti je vadžib da radi po azimetu svog mezheba a ne po ruhsatu. Šta više, ako izvjesna radnja u njegovom mezhebu ima samo olakšicu, a u drugom mezhebu azimet, njemu je vadžib da je radi po azimetu. Mi moramo što više izbjegavati nevoljenje riječi bilo kog imama mezheba i držanje našeg mišljenja iznad njihovog. Znanje i razum drugih ljudi je u poređenju sa znanjem i razumom mudžtehida skoro na nuli." Pošto onom ko nema uzura nije dozvoljeno da radi u skladu sa ruhsama (olakšicama) njegovog mezheba, onda rovarenje po drugim mezhebima i iskupljanje njihovih olakšica, što se zove **telfik** mezheba, neće nikada biti dozvoljeno.

Autor knjige **Durr-ul-muhtar**, rahmetullahi teala alejh, je ovako napisao u predgovoru te knjige, što je takođe napisano i u knjizi **Redd-ul-muhtar** [tj. Ibni Abidin], koja je njeno objašnjenje, "Nije dozvoljeno istraživati olakšice mezheba i ibadetiti u skladu sa njima. Na primjer, ako koža nekog ko pripada šafi'i mezhebu, i ima abdest, prokrvari, njegov abdest nije izgubljen. Ali, ovako krvarenje, će prouzrokovati gubljenje abdesta kod onog ko slijedi hanefi mezheb. S druge strane, onaj ko slijedi šafi'i mezheb će izgubiti abdest ako njegova koža dotakne kožu žene koja mu nije mahrem (to jest, koju može po šerijatu oženiti). Međutim, onaj ko slijedi hanefi mezheb neće izgubiti abdest ako ga takne žena koja mu nije mahrem. Prema tome, namaz osobe sa takim abdestom, čija koža krvari i koja je takla kožu žene koja mu nije mahrem, nakon što je uzela abdest, nije sahih (ispravan). Isto tako je pogrešno (batil) i slijediti drugi mezheb dok se istovremeno nešto radi pema jednom (izvjesnom) mezhebu. (Tako) na primjer, ako pas dotakne šafiju (onog ko slijedi šafijiski mezheb), koji je, kada je uzimao abdest, prema uputama svog mezheba, učinio mesh po malom dijelu površine svoje kose, takom šafiji neće biti sahih klanjati namaz slijedeći takođe i maliki mezheb [ako on nije oprao onaj dio koji je pas dotakao]. Po šafijiskom mezhebu namaz (salat) osobe koju je dotakao pas neće biti sahih (ispravan). Međutim, po maliki mezhebu pas nije nedžs (prljav, vjerski nečist). Ali po maliki mezhebu se mesh (potiranje kose mokrim rukama kada se uzima abdest) mora učiniti mokrim rukama po cijeloj površini kose na glavi. Isto tako je i razvod braka, koji je dat pod prinudom, sahih (važeći) u hanefi mezhebu. Međutim razvod braka pod prinudom u druga tri mezheba nije sahih. Prema tome, takom čovjeku nije dozvoljeno da nastavi brak sa ženom koju je razveo slijedeći šafijiski mezheb, dok je istovremeno oženjen sa njenom sestrom slijedeći hanefi mezheb. Prema saglasnosti uleme (pravih islamskih učenjaka), kada radimo neko djelo, nije dozvoljeno (to jest nije sahih) činiti **telfik**, to jest, nije dozvoljeno istraživati olakšice (ruhsate) mezheba i raditi po njima. Nije dozvoljeno činiti (raditi) nešto bez da se slijedi jedan od četiri mezheba." [Knjiga **Durr-ul-muhtar**, predgovor, i knjiga **Redd-ul-muhtar**, koja je komentar na knjigu **Durr-ul-muhtar**.]

Nadalje, "Kada postoji uzur (šerijatski opravdavajuća okolnost), kao na primjer, putovanje (sefer), ili jaka kiša, u šafi'i mezhebu je dozvoljeno (džaiz) sastaviti podne i ikindiju, ili, akšam i jaciju, namaze. U hanefi mezhebu to nije dozvoljeno. Hanefiji je, kada putuje, haram sastavljati namaze i klanjati podne u ikindijsko vrijeme. Hanefiji nije nikad sahih (ispravno) klanjati ikindiju u vrijeme podne namaza. Međutim, ova oba slučaja su dozvoljena (sahih) u šafi'i mezhebu. Kada postoji velika poteškoća (mešakkat, haradž) u izvršavanju izvjesnog posla (kao na primjer ibadeta), u hanefi mezhebu je dozvoljeno, da bi izvršili tu radnju, izabrati olakšicu (ruhsat) koja postoji u tom mezhebu. Ako nam je i olakšicu (ruhsat) teško uraditi, biće nam dozvoljeno slijediti, odnosno imitirati, za taj specifični ibadet, jedan drugi (od četiri postojeća) mezheba. Ali, u tom slučaju, onaj ko to tako radi, mora (takođe) izvršavati i farzove i vadžibe tog drugog mezheba koji se odnose na taj posao ili ibadet." [**Ibid**, poglavlje o namaskim vremenima.] Onaj ko, dok radi izvjesni posao ili ibadet imitira (tj. slijedi) drugi mezheb, ne izlazi iz svog mezheba; on nije ni promijenio niti promijenio svoj mezheb. Takva osoba samo mora, dok radi taj posao (radi kojeg imitira drugi mezheb), da takođe pazi i na šartove (farzove) toga drugog mezheba.

Ibni Abidin rahmetullahi teala alejh ovako piše na pet stotina četrdeset i drugoj stranici drugog toma knjige **Redd-ul-muhtar**, "Hanefiji je dozvoljeno (džaiz) klanjati podne namaz sa abdestom koji je on uzeo (da klanja podne namaz), iako on, pri uzimanju abdesta, nije zanijjetio da on uzima abdest (za podne namaz). Ako on (iz bilo kog razloga) počne slijediti u ikindiju šafijiski (šafi'i) mezheb njemu neće biti sahih (ispravno) klanjati ikindijski namaz sa abdestom koji je uzeo u podne. On mora ponovo uzeti abdest i učiniti nijjet na početku uzimanja abdesta. U šafijiskom (šafi'i) mezhebu je farz kada se uzima abdest da se formalno zanijjeti. U hanefi mezhebu nijjet (odluka, namjera) nije farz kada se uzima abdest. U istoj knjizi, u poglavlju pod naslovom **ta'zir**, piše: "Onaj ko promijeni mezheb bez vjerske potrebe, ili ga promijeni zbog dunjalučkih poslova i razloga, ili bez potrebe koja se odnosi na ilum (znanje), se izigrava sa vjerom. Takva osoba mora biti kažnjena. Nas je strah da će taka osoba umrijeti bez imana (tj. kao kafir). Allah dželle-šanuhu kaže, '**Pitajte one koji znaju!**' Iz ovog razloga je postalo vadžib pitati mudžtehida, odnosno, slijediti mezheb. Slijeđenje mezheba je moguće ili sa izgovaranjem kojeg smo mezheba ili sa srčanim donošenjem odluke (nijjeta), bez izgovaranja. Slijediti mezheb (odnosno, činiti taklid mezheba) znači, čitati, učiti i naučiti, i raditi u skladu sa učenjima imama mezheba. Mezhebu se ne može pridružiti (tj. mezheb se ne slijedi sa) praznim riječima "ja sam hanefija" ili "ja sam šafija" bez da se uči i nauči i zna. Taki ljudi trebaju naučiti od hodža i iz ilmihala kako se (ispravno) obavlja ibadet.

Onaj ko prezire mezhebe i mijenja svoj mezheb kada nešto radi kako bi izabrao lakši način [to jeste, ko ujedinjuje mezhebe i odabire i sakuplja njihove olakšice], ne može biti svjedok." [**Ibid**, poglavlje o svjedočenju.]

Ibni Abidin piše u predgovoru da je "halifa Harun-ur-Rešid rekao ovako imamu Maliku, 'Ja hoću da rasprostranim tvoje knjige u svim islamskim zemljama i da svima naredim da samo njih slijede.' Imam Malik mu je odgovorio, 'O halifa, nemoj to činiti! Mezhebi različitih alima su ovom ummetu Allahova dželle-šanuhu milost (rahmet). Svako slijedi mezheb koji voli. Svi mezhebi su tačni i ispravni."

Mumin (**mu'min**) ili **muslim** ili **musliman** je onaj ko vjeruje i prihvata vjersko znanje, koje je Allah dželle-šanuhu objavio i poslao čovječanstvu preko Muhammeda alejhisselam, koja se rasprostranilo u islamskim državama. Ovo znanje se nalazi u Kur'ani kerimu i hiljadama hadisi šerifa. Ashabi kiram su ovo znanje naučili od našeg Poslanika sallallahu alejhi ve sellem. **Selef-i salihin**, odnosno alimi islama koji su u drugom i trećem vijeku došli iza Ashaba kiram, su ovo znanje zapisali u svoje knjige isto onako kako su ga čuli, ili direktno od Ashaba kiram, ili kako su ga čuli od onih koji su ga čuli od Ashaba kiram. Alimi islama koji su došli iza njih su različito protumačili ovo znanje, koje su nam Selef-i salihin saopštili, te su na taj način nastale sedamdeset i tri firke (grupe), koje se u načinu vjerovanja međusobno razlikuju. Od ove sedamdeset i tri firke samo jedna nije slijedila svoje misli i mišljenja. Samo jedna od ovih grupa nije, u njegovoj interpretaciji, ništa ni promijenila ni dodala. Ta jedna i jedina firka koja ima ispravno vjerovanje (iman) se zove **ehli sunnet** ili **sunni**. Sedamdeset dvije firke, ili grupe, koje su kao rezultat pogrešnog tumačenja i objašnjavanja nejasnih ajeta i hadisa skrenule sa pravog puta se nazivaju **bid'at** ili **dalalet** (krivovjerne) ili mezhebsiz (oni koji ne pripadaju nijednom mezhebu, nemezheblije) grupe. Oni su muslimani. Ali, oni su heretici (krivovjernici). [Na početku prvog toma knjige **Se'adet-i ebedijje** piše, "Farz i sunnet onih, koji rade harame je sahih. To znači, oni su se za njih odužili ali za njih neće dobiti sevab (nagradu na ahiretu). U knjizi **Hadika**, kod objašnjenja hadisi šerifa, '**Ibadeti bid'at sahibija** (krivovjernika, posjednika inovacija, bid'ata) **nisu kabul** (primljeni, uslišani)', piše, 'Ibadeti muslimana koji se ne ustežu od griješenja nisu kabul iako mogu biti sahih (ispravno urađeni).'"]

Izvjesni ljudi -- umjesto da iz knjiga Selef-i salihina rahmetullahi alejhim edžma'in ispravno nauče kako treba vjerovati -- tumače Kur'ani kerim i hadisi šerife u skladu sa svojom logikom i mišljenjem. Ovakav postupak izaziva da se njihov iman potpuno pokvari. Oni postaju kafiri koji se nazivaju **mulhid**. **Mulhid** misli da je on iskren musliman i da pripada ummetu Muhammeda alejhisselam. **Munafik** se samo predstavlja kao musliman. Međutim, on pripada drugoj vjeri. **Zindik** je nevjernik. On ne vjeruje ni u jednu vjeru. On se samo pretvara da je musliman kako bi zaveo i pokafirio muslimane. Njegov cilj je da i oni postanu nevjernici i ateisti. On nastoji da u islam uvede **vjerske reforme**, sa ciljem da ga pokvari i promijeni. On je neprijatelj islama. Zindici su jako štetni. Masoni (slobodni zidari) i engleski špijuni su ovakvi.

Ono što moramo znati i vjerovati, da bi bili musliman, nije samo šest osnovnih principa vjerovanja. Da bi bili musliman mi moramo takođe i vjerovati da je potrebno izvršavati mešhur (dobro poznate) **farzove** i izbjegavati i čuvati se od **harama**. Onaj ko ne vjeruje činjenicu da je naša prva dužnost izvršavati

farzove i izbjegavati harame gubi svoj iman i postaje **murted** (odmetnik ili otpadnik iz vjere, apostata). Ko vjeruje da je izvršavanje farzova i izbjegavanje harama naša prva dužnost, ali ne izvršava jedan ili više farzova, ili radi jedan ili više harama, je musliman. Ali, on je kriv i griješan musliman. Takav musliman se zove **fasik**. **Ibadet** (obožavanje i molenje Allaha dželle-šanuhu) je izvršavanje farzova i suzdržavanje ili apstinencija od harama. Musliman koji nastoji da ibadeti i koji odmah, čim pogriješi, traži oprost (tj. dođe na tevbe) je **salih** musliman.

Danas onim, koji žive u slobodnim zemljama, nije opravdano ne znati šest osnovnih principa vjerovanja i mešhur (čuvene, dobro poznate) farzove i harame. Ne naučiti ih je veliki džunah (grijeh). Neophodno je potrebno ukratko ih naučiti i njima našu djecu podučiti. Ako ih zanemarimo zato što ne mislimo da su važni postajemo kafir (nevjernik). Svaki kafir, čim izgovori, zna, i vjeruje značenje kelime **Ešhedu en lailahe illallah ve ešhedu enne Muhammeden abduhu ve Resuluh** odmah postaje musliman. On mora da kasnije postepeno nauči šest osnovnih principa imana i dobro poznate činjenice koje su muslimanima farz i haram. Muslimani koji ih znaju ga moraju njima podučiti. Ako ih on ne nauči, on izlazi iz islama i postaje **murted**. Ove činjenice se moraju naučiti iz ispravnih ilmihala, koje su napisali alimi ehli sunneta.

Drugi dio

RAZNO ZNANJE

SPLETKARI (SMUTLJIVCI, RAZDORNICI), POKVARENI MEZHEBI

Sve četiri istinita (hak) mezheba, imaju isti i'tikad (vjerovanje, iman). U islamu, među njima nema razlike. Sve četiri imaju ehli sunnet i'tikad. Oni koji nemaju ehli sunnet i'tikad su ehli bid'at odnosno nemezheblije (mezhebsiz). Oni sebe nazivaju pripadnicima takozvanog **petog mezheba**. Danas ne postoji drugi način da ispravno naučimo vjeru osim iz ilmihala jednog od ova četiri mezheba. Svakome je dozvoljeno da izabere mezheb koji mu je najlakše slijediti. Mi ćemo naučiti izvjesni mezheb čitajući knjige koje su napisali alimi tog mezheba. Ko radi sve svoje poslove u skladu sa izvjesnim mezhebom on postaje član toga mezheba. On na ovaj način slijedi taj mezheb odnosno, čini ga **taklid**. Musliman obično pripada mezhebu svojih roditelja pošto mu je lako naučiti ono što čuje i vidi od svojih roditelja. Postojanje četiri mezheba -- umjesto jednog -- je olakšica za muslimane. Dozvoljeno je napustiti jedan mezheb i slijediti drugi. Međutim, uzeće nas puno godina da naučimo taj novi mezheb. Trud koji smo uložili u učenje prethodnog mezheba ne samo da nam neće koristiti nego čak, kada radimo mnoge stvari, može izazvati i konfuziju. Nije nam džaiz (dozvoljeno) napustiti mezheb zato što nam se ne sviđa, jer, ulema je rekla da -- ne voljeti Selef-i salihin ili reći da oni nisu znali -- izaziva kufur (nevjerstvo).

U novije vrijeme su se pojavili izvjesni ljudi kao, Pakistanac Mevdudi i Egipćani, Sejjid Kutb i Rešid Riza. Oni, kao i oni koji su čitajući njihove knjige bili prevareni, kažu da treba ujediniti mezhebe, i da islam treba olakšati odabiranjem i sakupljanjem olakšica (ruhsata) četiri mezheba. Oni su ovu svoju ideju definisali svojim kratkom pameti i oskudnim znanjem. Čim otvorimo njihove knjige odmah vidimo da oni nemaju pojma o naukama, kao što su, tefsir, hadis, usul i fikh. Oni nam serijom nezrele logike i pogrešnog pisanja otkrivaju svoje neznanje i neukost. Zato što:

1) Alimi četiri mezheba su jednoglasno izjavili, "Hukm-i muleffik nije ispravan". To znači da ibadet (molenje Allahu, klanjanje i učenje) koji je obavljen slijedeći istovremeno više od jednog mezheba neće biti ispravan (sahih). Dakle, kada ibadet -- odnosno njegovo izvršavanje -- nije ispravan (sahih) ni u jednom od (četiri) mezheba on ne važi. Ko ne slijedi saglasnost alima četiri mezheba rahmetullahi teala alejhim edžma'in on ne pripada nijednom mezhebu. On je nemezheblija. Djela nemezheblije nisu u skladu sa islamom. Ona su bezvrijedna. Ovakva osoba se izigrava s vjerom.

2) Ograničavanje muslimana, i njihovog ibadeta, na jedan jedini način otežava islam. Da su to Allah dželle-šanuhu i Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, htjeli, oni su nam mogli sve jasno objaviti pa bi mi radili sve slijedeći samo taj jedan put. Ali, Allah dželle-šanuhu i Njegov Resul, sallallahu teala alejhi

ve sellem, nisu, iz sažaljenja prema ljudskim bićima, htjeli da to sve kažu jasno. Različiti mezhebi su se pojavili kao rezultat tumačenja alima ehli sunneta rahmetullahi teala alejhim edžma'in. Kada neko u svom poslu naiđe na izvjesnu poteškoću (azimet) on izabere olakšicu koja je u okviru njegovog mezheba. U slučaju još veće poteškoće, on može da slijedi drugi mezheb (od četiri priznata) i da bez poteškoće obavi svoj posao. Kada bi bio samo jedan mezheb, ova olakšica ne bi postojala. Nemezheblije koje iskupljaju ruhsate (olakšice), sa namjerom da osnuju jedan sistem laganih načina, u stvari, vjerovatno ne znajući šta rade, prave problem za muslimane.

3) Radeći jedan dio ibadeta po jednom mezhebu, a drugi dio po drugom, znači da nemamo povjerenje u znanje imama prethodnog mezheba. Kako je prethodno napisano, reći, da su Selef-i salihin rahmetullahi teala alejhim edžma'in bili neuki je kufur i nevjerstvo.

Istorija je svjedok mnogim ljudima koji su htjeli da promijene ibadet, i koji su vrijeđali alime ehli sunneta rahmetullahi teala alejhim edžma'in. Očigledno je da oni -- koji su proponenti sakupljanja olakšica četiri mezheba i ukidanja četiri mezheba -- čak nisu u stanju ni da ispravno pročitaju niti da razumiju jednu jedinu stranicu iz knjiga imama mezheba. Da bi se mogli shvatiti mezhebi i velika uzvišenost imama čovjek mora da bude duboko učeni alim. Alim neće odvesti narod u propast (felaket) otvaranjem (nekog) glupog i neukog puta. Ako dozvolimo da nas prevare džahili i krivovjernici -- koji su se pojavili tokom vremena -- mi ćemo se strmoglaviti u propast. Ako slijedimo alime **ehli sunneta**, koji su se pojavili u svakom od četrnaest vijekova i koji su hvaljeni u hadisi šerifima, mi ćemo se usrećiti. Mi se takođe trebamo i čvrsto držati puta naših predaka, dobrih (salih) i čistih muslimana, i šehida, koji su dali svoje živote za Allahovo dželle-šanuhu ime i za širenje islama. Mi ne smijemo dopustiti da nas prevare otrovni i štetni članci kojekakvih skorojevića i vjerskih reformatora.

Abduh je bio šef masonske filijale u Kairu. Nažalost, njegove otrovne ideje su se u skorije vrijeme uvukle i na Univerzitet Al-Azhar (**Džami'ul-ezher** medresu), pa su se u Egiptu pojavili **vjerski reformatori** kao što je Rešid Riza; Mustafa Meragi rektor Azhar medrese; kairski muftija Abdulmedžid Selim; Mahmud Šeltut; Tentavi (Tantavi) Dževheri; Abdurrazik paša; Zeki Mubarek; Ferid Vedždi; Abbas Akkad; Ahmed Emin; doktor Taha Husejn paša; Kasim Emin; Hassen Benna. Još više na žalost je to što njih, i njihovog učitelja Abduha, danas smatraju modernim alimima islama. Oni prevode njihove knjige na mnoge jezike. Oni su prouzrokovali da mnogi neuki vjerski ljudi i omladina islama skrenu sa pravoga puta.

Veliki alim islama i mudžeddid četrnaestog stoljeća, sejjid Abdulhakim efendi rahmetullahi alejh, je rekao, "Kairski muftija Abduh nije bio u stanju da shvatiti veličinu alima islama. On je sebe prodao neprijateljima islama i u najmanju ruku postao mason i jedan od svirepih kafira koji iznutra razaraju i uništavaju islam."

Oni koji su se, kao Abduh, skotrljali u kufr ili bid'at ili krivovjerstvo su se uvijek međusobno nadmetali ko će bolje prevariti njihove sljedbenike, mlađi

vjerski kadar. Oni su prednjačili u nanošenju katastrofa i propasti koje je hadisi šerif, "**Mom ummetu će doći propast** (felaket) **preko fadžir** (krivovjernih) **vjerskih ljudi.**" unaprijed najavio.

Učenici koje je Abduh istrenirao nisu nakon njegove smrti, 1323./1905. godine, besposleno sjedili u Egiptu. Oni su objavili mnoge i veoma štetne knjige koje su prouzrokovale kahr i gadab-i ilahi (tj. koje su izazvale Allahov dželle-šanuhu gnjev i prokletstvo). Jedna ovakva knjiga, koju je napisao Rešid Riza, se zove **Muhaverat**. Rešid Riza je u ovoj svojoj knjizi napao na četiri mezheba ehli sunneta, isto onako kako je to radio i njegov učitelj Abduh. Misleći o mezhebima kao o idealističkim razlikama, i pogrešno predstavljajući usule (metode) i šartove (uslove) idžtihada kao reakcionarne kontroverzije, on je tako duboko zašao u krivovjerstvo i rekao da su oni pokvarili jedinstvo islama. On se jednostavno ismijavao s milionima iskrenih muslimana koji su hiljadu godina slijedili jedan od četiri mezheba. On se toliko udaljio od islama da je istraživao puteve koji bi mogli podmiriti savremene potrebe vjere i imana. Svi vjerski reformatori imaju jednu zajedničku karakteristiku. Svaki od njih predstavlja sebe kao pravog muslimana, kao alima islama, kao nekog ko posjeduje ogromno znanje i kao nekog ko je shvatio pravi islam i potrebe modernog doba. Oni svi predstavljaju prave (hakiki) i ispravne (sahih) muslimane, koji su pročitali i shvatili knjige islama i koji u stopu slijede alime ehli sunneta -- kojima su date vesele vijesti da su Resulullahovi nasljednici i koji su hvaljeni u hadisi šerifu, "**Njihovo vrijeme je najbolje od svih vremena.**" -- kao imitatore i sljedbenike (takliddžije) s prostim razmišljanjem. Govori i članci reformatora nam jasno govore da oni nemaju pojma o islamskim propisima (ahkamima) i fikhskom znanju. Oni (tj. njihovi govori i članci) nam takođe kažu da su njihovi autori vjerski potpuno neuki ljudi koji nemaju veze sa vjerskim znanjem. Hadisi šerifi kažu: "**Alimi koji imaju iman su najuzvišeniji od svih ljudi.**" i "**Vjerski alimi su Poslanikovi varisi** (nasljednici)**.**" i "**Srčano znanje je jedna od Allahovih dželle-šanuhu tajni.**" i "**Alimovo spavanje je ibadet.**" i "**Poštujte alime mog ummeta! Oni su zvijezde na zemlji.**" i "**Alimi će činiti šefa'at na kijametu (tj. posredovati na Sudnjem danu).**" i "**Alimi fikha su neprocjenjivi. Biti u njihovom društvu je ibadet.**" i "**Alim među njegovim učenicima je kao Poslanik u njegovom ummetu.**" Da li naš Poslanik sallallahu alejhi ve sellem, u gore navedenim hadisi šerifima, hvali alime ehli sunneta koji su se pojavili u hiljadu i tri stotine godina ili Abduha i vjerske reformatore, njegove učenike, skorojeviće? Naš efendija, Resulullah sallallahu alejhi ve sellem, je opet na to odgovorio i rekao, "**Svako** (novo) **stoljeće će biti gore od prethodnog. Ona će se ovako nastaviti kvariti do Sudnjega dana!**" i "**Sve što se Sudnji dan više približava ljudi na vjerskim položajima će biti truliji i pokvareniji od magarčeve lešine.**" Ovi hadisi šerif su napisani u knjizi **Tezkire-i Kurtubi muhtasari**. Svi alimi islama i Evlije, koje je Resulullah sallallahu alejhi ve sellem hvalio i uzdizao (odnosno činio medh i sena), su jednoglasno rekli da je put (grupa, firka, mezheb) koji se zove **ehli sunnet vel-džema'at** put kom su date vesele vijesti spasa od džehennema.

Oni koji ne pripadaju ehli sunnetu će otići u džehennem. Ovi alimi su takođe jednoglasno rekli i to da nije ispravno, i da je besmisleno, ujedinjavati mezhebe (činiti **telfik mezheba**), odnosno izabirati i sakupljati olakšice (ruhsate) četiri mezheba i od njih praviti jedan lažni mezheb.

Hoće li neko ko je razuman slijediti put ehli-sunnet-mezheba, kojeg su alimi islama, rahmetullahi teala alejhim edžma'in, koji su došli tokom milenija jednoglasno hvalili, ili će vjerovati takozvanim kulturnim i progresivnim neznalicama koje su se pojavile u zadnjih stotinjak godina, i koje nemaju pojma o islamu?

Eminentni i govorljivi pripadnici sedamdeset dviju grupa, za koje hadisi šerif kaže da će otići u džehennem, su uvijek napadali ove mubarek muslimane i cenzurisali alime ehli sunneta rahmetullahi teala alejhim edžma'in. Međutim, odgovori alima ehli sunneta, koji su potkrijepljeni ajeti kerimima i hadisi šerifima, su ih uvijek posramili i osramotili. Kada su oni uvidjeli da su neuspješni u znanju oni su se odali napadima i ubojstvima. Oni su u svakom stoljeću ubijali na hiljade muslimana. S druge strane, pripadnici četiri mezheba ehli sunneta su se uvijek međusobno voljeli i živjeli kao braća.

Resulullah sallallahu alejhi ve sellem je rekao, "**Podjela muslimana u životnim poslovima na mezhebe je** [za muslimane] **Allahov dželle-šanuhu rahmet.**" Međutim, vjerski reformatori tipa Rešida Rize, koji je rođen 1282./1865. i 1354./1935. godine iznenada umro u Kairu, kažu da će oni osnovati islamsku slogu ujedinjavanjem ova četiri mezheba. Naš Poslanik sallallahu alejhi ve sellem je naredio svim muslimanima da svi isto vjeruju, i da svi slijede jedan put, put njegovih četvorice halifa. Alimi islama rahmetullahi alejhim edžma'in su, radeći zajedno, istraživali i izučavali put imana i put ove četiri halifa i zabilježili ga u svojim knjigama. Oni su ovaj jedinstveni put, koji je naš Poslanik naredio, nazvali **ehli sunnet vel-džema'at**. Svi muslimani cijeloga svijeta se moraju ujediniti u ovaj jedan put, put **ehli sunneta**. Ako oni, koji hoće jedinstvo islama, iskreno govore oni se trebaju pridružiti ovom već postojećem jedinstvu. Na žalost masoni, Englezi, i zindici -- koji su uvijek željeli da iznutra razore islam -- su uvijek nastojali da, pod okriljem lažne riječi "jedinstvo", prevare i zavedu muslimane. Oni pod plaštom njihove lozinke "hoćemo slogu i jedinstvo muslimana" u isto vrijeme razbijaju to "imansko jedinstvo" na komade.

Neprijatelji islama su još od vremena našeg Poslanika pokušavali da unište islam. Danas masoni, komunisti, jevreji, i hrišćani napadaju na razne načine. Isto tako i krivovjerni muslimani, za koje je rečeno da če otići u džehennem, odvode muslimane sa pravoga puta, varaju ih, i kleveću put ehli sunneta i sljedbenike pravoga puta. Oni su na ovaj način saučesnici u razaranju ehli sunneta. Oni sarađuju sa neprijateljima islama. Pioniri ovih napada su **Englezi** koji su u ove svrhe, i u ovom svom podlom napadu, mobilisali sva svoja imperijalna sredstva, bogatstva, vojnu silu, mornaricu, tehnologiju, političare, i književnike. Oni su ovako uništili dvije najveće islamske države -- državu Gurganijje u Indiji i Osmanlijsku državu -- zaštitnice ehli sunneta koje su se

protezale preko tri kontinenta. Oni su u svim državama uništili dragocjene i važne knjige islama. Oni su u mnogim državama izbrisali islamsko znanje. Komunisti su u Drugom svjetskom ratu komunisti skoro bili potpuno propali. Englezi su im pomogli da se oni osnaže i rašire po cijelom svijetu. engleski premijer James Balfour (1902.-1905.) je 1917. godine, osnovao cionističku organizaciju (**sihjunijje**) čiji je jedini cilj bio obnavljanje Izraela u Palestini, svetom (mukaddes) mjestu muslimana. Stalna podrška koju su Englezi davali ovoj organizaciji je 1366./1947. godine rezultirala u uspostavljanju Izraela. Engleska je opet bila ta koja je 1351./1932. godine otela Arapsko poluostrvo od Osmanlija i dala ga Su'udovim sinovima i tako osnovala vehabijsku državu. Oni su zadali islamu sa ovim svojim ovakvim postupkom najveći udarac.

Abdurrešid Ibrahim efendi ovako piše u drugom tomu knjige **Alam-i islam**, koja je 1328./1910. godine štampana u Istanbulu na turskom jeziku, u dijelu pod naslovom "**Neprijateljstvo Engleza prema islamu**": "Prvi cilj Engleza je bio da, što je moguće prije, ukinu islamski hilafet. Oni su, da bi uništili hilafet, napravili plan da nahuškaju krimske turke da se pobune protiv Osmanlijske države. Njihova tajna i prepredena namjera se jasno vidi u Pariskom ugovoru. Propozicije koje su oni iznijeli u Lozanskom ugovoru, 1923. godine, nam jasno izražavaju njihove tajne i prepredene namjere. Sve propasti koje su nas snašle su nam došle od Engleza bez obzira kako majstorski prerušene. Glavni politički cilj engleskih političara je uvijek bio ubijanje islama zato što su ga se oni uvijek bojali. Englezi su sa ciljem da prevare muslimane upotrebljavali (potkupljivali) savijest najamnika. Oni su ove najamnike -- ove izdajice i licemjere -- predstavljali kao alime islama. Ukratko, Englezi su najveći neprijatelji islama." Abdurrešid efendi je preselio na ahiret 1363./1944. godine u Japanu.

Englezi nisu bili ti koji su jedini stotinama godina proljevali krv u muslimanskim zemljama. Također su i škotski masoni prevarili na hiljade muslimana i vjerskih ljudi i učinili da i oni postanu franmasoni, i prouzrokovali da i oni -- putem praznih riječi kao što su "pomaganje čovječanstvu, i bratstvo" -- dobrovoljno izađu iz vjere i postanu murtedi. Oni su onda upotrijebili te murtede -- masone -- kao oruđe za potpuno uništenje islama. Masoni su ovako upotrijebili ljude kao što su Mustafa Rešid paša, Ali paša, Fuad paša, Midhat paša, i Tal'at paša, sa ciljem da unište islamske države. Masoni -- kao Džemaleddin-i Efgani, Muhammed Abduh i njihovi učenici -- su upotrijebljeni kao oruđe u kvarenju i iskorjenjivanju islamskog znanja. Od stotina razdornih i podrivačkih knjiga koje su ovi masoni napisali, knjiga, **Muhaverat**, koju je napisao egipčanin Rešid Riza, je prevedena na mnoge jezike i propagirana u islamskim zemljama. Oni su nastojali da ovakvim metodom pokvare vjeru i iman muslimana. Zapažamo da je mladi vjerski kadar, koji nije pročitao ili nije razumio knjige Uleme ehli sunneta rahmetullahi teala alejhim edžma'in, zahvaćen ovom otrovnom strujom. Ovaj mladi vjerski kadar nije samo sebe upropastio već je također prouzrokovao da se i mnogi drugi strovale u ovaj ambis propasti.

Knjiga **Muhaverat** napada na četiri mezheba ehli sunneta i poriče idžmu (**Idžma'-i ummet**) to jest, jedan od četiri izvora islamskog znanja. U toj knjizi piše da svi treba da rade onako kako razumiju Kitab (Kur'ani kerim) i Sunnet (hadisi šerif). Ova knjiga ovakvim svojim stavom nastoji da iskorijeni islamsko znanje. Mi smo 1394./1974. spremili našu knjigu **Odgovor Neprijatelju Islama** i objavili je i na turskom i na engleskom jeziku. [Knjiga **Odgovor neprijatelju islama** je 1999. godine prevedena i na bosanski jezik. Knjižara Hakikat Kitabevi ju je izdala 2006. godine. Ona je takođe dostupna i na našoj web stranici koja se zove http://www.praviput.com .] Mi smo takođe i ofsetom reprodukovali, i izdali sljedeće knjige: **Hulasat-ut-tahkik fi bejan-i hukm-ittaklid vettelfik** koju je napisao veliki alim islama Abdulgani Nablusi rahmetullahi teala alejh; **Hudždžetullahi alel'alemin** koju je napisao Jusuf-i Nebhani rahmetullahi teala alejh; i brošure (risale), **Gajet-ut-tahkik** koju je napisao Muhammed Hajat Sindin; i **Sejf-ul-ebrar** koju je napisao jedan od alima Indije, Muhammed Abdurrahman Silheti rahmetullahi teala alejh, koje pobijaju ovu štetnu knjigu. Na kraju [Abdulgani-Nablusijeve] knjige **Hulasat-ut-tahkik** piše da je musliman ili postao mudžtehid ili nije došao na stepen idžtihada. Mudžtehid može biti ili **mutlak mudžtehid** (apsolutan mudžtehid) ili **mukajjed mudžtehid** (mudžtehid koji pripada mezhebu). Mutlak mudžtehid ne smije slijediti drugog mudžtehida. On mora slijediti svoj idžtihad. Mukajjed mudžtehidu je vadžib slijediti usule (metode) (njegovog) mezheba. On slijedi svoj idžtihad koji je u skladu sa ovim usulima.

Ko nije mudžtehid mora da slijedi jedan od četiri mezheba. Međutim, kada neko ko nije mudžtehid radi neki posao u skladu sa jednim od četiri mezheba, on mora da pazi -- da bi taj posao bio ispravan (sahih) -- da je taj posao u skladu sa svim uslovima (šartovima) koje taj mezheb zahtijeva. Ako on ne ispuni samo jedan od šartova njegov posao neće biti ispravan, sahih. Jednoglasno je rečeno da takav postupak neće biti dobar (tj. da će takav posao biti batil). Iako nam nije šart da vjerujemo da je naš mezheb bolji od druga tri bolje je ako tako vjerujemo. **Telfik** znači izlazak iz okvira četiri mezheba i uspostavljanje petog mezheba. Telfik je rad bilo kakvog ibadeta ili posla u skladu sa pravilima više od jednog mezheba, koja se međusobno ne slažu. Telfik je, da jasnije napišemo, probiranje ili izabiranje pravila iz više mezheba -- koja se međusobno ne slažu -- dok radimo neki ibadet. Ovakav ibadet nije ispravan i nevaži ni u jednom od pomiješanih mezheba. Ovakvo ponašanje je izigravanje s vjerom. Na primjer, ako izvjesna količina nedžaseta upadne u izvjesnu količinu vode, koja je manja od **havz-i kebir** a veća od kulletejna, i ako se boja, okus i miris vode ne promijene, i ako neko ovom vodom uzme abdest, bez da formalno zanijjeti da uzima abdest, i ako ne opere izvjesne dijelove tijela jedan za drugim na propisan način, i ako ih rukama ne istrlja, i ako ih ne opere odmah jedan za drugim, i ako svoj abdest ne započne sa Bismilom, njegov abdest neće biti sahih (ispravan) ni prema jednom od četiri mezheba. Ko kaže da je sahih on pravi peti mezheb. Čak ni mudžtehid ne može dati peto mišljenje koje se ne slaže sa saglasnošću četiri mezheba. [Količina vode koja se zove **kulletejn** je detaljno

objašnjena u knjizi **Se'adet-i Ebedijje**.] [**Havz-i kebir** -- je veliki bazen koji ima najmanje 25 kvadratnih metara; **kulletejn** je 217.75 kg.] Sadr-uš-šeri'a ovako piše u njegovoj knjizi **Tavdih**, "Jednoglasno je rečeno da, kada nam od Ashaba kiram dolaze dva drukčija habera, kasnijoj ulemi nije dozvoljeno predložiti treći. Takođe postoje i alimi, koji su rekli, da su alimi svakog vijeka kao Ashabi kiram". Molla Husrev rahmetullahi alejh piše u svom njegovoj knjizi **Mir'at-ul-usul**, "Kada nam od alima prvog stoljeća dolaze o nečem dva drukčija habera (izvještaja), prema idžmi nije džaiz (nije dozvoljeno) dati treći. Sahih je reći da su alimi svakog vijeka kao Ashabi kiram." Dželaleddin-i Mihalli, prvi autor **Dželalejn** tefsira, kaže u šerhu (komentaru) na Sujutijevu knjigu **Džem'ul Dževami'**, "Ne slagati se sa idžmom je haram. To je Kur'ani kerimom zabranjeno. Radi toga je haram izraziti treće mišljenje o nečemu u čemu se Selef-i salihin nisu složili."

Obavljanje amela (djela, ibadeta) slijedeći pravila dva, tri, ili četiri mezheba, koja se međusobno ne slažu, je neposlušnost idžmi ovih mezheba. Takvo djelo (amel) nije sahih (ispravno) ni prema jednom od ovih mezheba. **Telfik** nije dozvoljen. Kasim bin Katlubega ovako piše u knjizi **Tashih**, "Jednoglasno je rečeno da nije sahih raditi neki posao slijedeći dva različita idžtihada. Prema tome, ako se neko ne ne potare (ne učini mesh) mokrim rukama po svoj glavi, ako ga nakon toga takne pas, i ako tako klanja, njegov namaz neće biti sahih (ispravan). Takođe je i Šihabuddin Ahmed bin Imadin rahmetullahi teala alejh, alim Šafi'ijskog mezheba, napisao u knjizi **Tevkiful-hukkam** da je jednoglasno mišljenje da takav namaz neće važiti." Prema obojici, i prema imamu Maliku i prema imamu Šafi'iji rahmetullahi teala alejh ni abdest ni namaz takve osobe neće biti ispravan (sahih). Prema prvom, osoba u pitanju se nije potrla mokrim rukama po cijeloj glavi a prema drugom zato što ju je dotakao pas.

Hanefi alim Muhammed Bagdadi rahmetullahi teala alejh je ovako napisao u njegovoj risali (knjižici, brošuri) **Taklid**, "Da bi mogli slijediti drugi mezheb, odnosno, da bi ga mogli taklid činiti, moramo zadovoljiti tri uslova ili šarta. ***Prvi uslov: Neko ko je započeo nešto u skladu sa svojim mezhebom ne može taj isti posao završiti po drugom mezhebu.*** I Ibni Humam je takođe isto ovako napisao u njegovoj knjizi **Tahrir**. Na primjer, neko ko je uzeo abdest po hanefi mezhebu ne može klanjati namaz u skladu sa šafi'i mezhebom. ***Drugi uslov: Posao koji radimo ne smije biti batil (nevažeći) ni u jednom od dva mezheba koje slijedimo (odnosno, taj posao mora biti ispravan i po jednom i po drugom mezhebu koje slijedimo).*** I Ibni Humam citira isto ovako u svom radu **Tahrir**, uzimajući Ahmeda bin Idrisa Karafidena kao izvor. Na primjer, ako neko ko slijedi šafi'i mezheb, dok uzima abdest, ne potrlja rukama dijelove tijela koji se moraju oprati. Ako on, onda, takne neku ženu [koja mu nije mahrem to jeste, koju po šerijatu može oženiti] misleći da po maliki mezhebu neće izgubiti abdest zato što je dotakao ženu, namaz koji on klanja sa ovakim abdestom nije ispravan ni po jednom od ova dva mezheba. ***Treći uslov: Ne smijemo probirati olakšice iz mezheba.*** " Imam Nevevi i

mnogi drugi alimi su puno naglasili važnost ovog uslova. Ibni Humam nije spomenuo ovaj šart. Hasan Šernblali piše u njegovoj knjizi **Ikd-ul-ferid**, "Nikah (ženidba po islamu) koji je obavljen bez prisustva velije (staratelj bilo koje osobe koja nije punoljetna u namijenjenom bračnom paru) je ispravan (sahih) u hanefi mezhebu. Nikah koji je obavljen bez šahida (svjedoka) je ispravan u maliki mezhebu. Ali, nikah koji je obavljen u odsustvu obojice -- i velije i šahida -- neće biti sahih. Pošto se običnom svijetu vrlo teško pridržavati ovog trećeg uslova, njima je samo u slučaju zarureta (šerijatski opravdane nužde) dozvoljeno slijediti neki drugi mezheb. Rečeno je da bez konsultacije sa alimom nije sahih (ispravno) slijediti neki drugi mezheb. Ovdje se završava prevod citata Muhammeda Bagdadija.

Isma'il Nablusi rahmetullahi teala alejh se u svom objašnjenju (šerhu) objašnjenja (šerha) knjige **Durer** poziva na knjigu **Ikd-ul-ferid** i kaže, "Nije uslov (šart) da ostanemo vezani za jedan mezheb. Mi takođe možemo i ibadetiti slijedeći neki drugi mezheb (od četiri priznata mezheba). Mi se samo u tom slučaju, i dok radimo taj ibadet, moramo da pridržavati svih uslova (šartova) koje taj mezheb zahtijeva za taj ibadet (posao). Mi možemo raditi dva različita ibadeta (posla) na dva različita načina, slijedeći dva različita mezheba." Potreba za pridržavanjem, i izvršavanjem svih šartova (uslova) dok imitiramo (činimo taklid) drugi mezheb iznosi na vidjelo činjenicu da telfik mezheba nije sahih.

Hanefi alim Abdurrahman Imadi rahmetullahi teala alejh piše u njegovoj knjizi **Mukaddime**, "Kada postoji zaruret (nužda, nevolja) mi možemo imitirati, pored našeg mezheba, koji god hoćemo od druga tri mezheba. Međutim, u tom slučaju se moramo strogo pridržavati, i izvršavati, sve šartove koji se odnose na taj ibadet (posao). Na primjer, hanefija koji iz nužde (zarureta) imitira šafi'i mezheb, i koji uzima abdest iz količine vode koja se zove kulletejn, koja je ukaljana nedžasetom, mora da ***formalno zanijjetiti da uzima abdest***, da, kada uzima abdest, ***pazi na tertib*** [odnosno redosljed: drugim riječima, da prvo opere ruke do iza ručnih zglobova, onda da ispere usta, pa da ispere nos, zatim da opere lice, zatim da opere ruke do iza lakata, zatim da po glavi, ušima (i iznutra i svana) i iza vrata potare mokrim rukama (odnosno da učini mesh) i da na kraju do iza članaka opere prvo desnu pa onda lijevu nogu], mora da, kada uzima abdest, ***potrlja dijelove tijela koji se peru*** (što se zove dalk), mora da kada klanja za imamom ***prouči Fatihu*** i mora da pazi na ***ta'dil-i erkan***. Jednoglasno je rečeno da, ako se ovo sve ne uradi, namaz neće biti ispravan (sahih)." Njegova primjedba o zaruretu, da bi mogli imitirati (odnosno činiti taklid), je suvišna. On je pod zaruretom mislio da kaže potreba za imitiranjem pošto se, prema većini alima, ne mora stalno slijediti isti mezheb. Dozvoljeno nam je, dok slijedimo naš mezheb, u slučaju haradža (nevolje), slijediti ili imitirati drugi mezheb. Sve što je do sada ovdje napisano nam pokazuje da telfik nije sahih.

Ibni Humamova knjiga **Tahrir** ne sadrži ni jednu izreku koja pokazuje da je telfik sahih (dozvoljen). Muhammed Bagdadi i imam Munavi pišu da Ibni Humam ovako piše u knjizi **Feth-ul kadir**, "Grijeh je na osnovu idžtihada i

burhana (dokaza, evidencije) promijeniti mezheb. Onoga, ko tako radi, treba ta'zirom (bičevanjem) kazniti. Promijeniti mezheb bez idžtihada i burhana je još gore. U ovom kontekstu, prelazak u drugi mezheb, znači raditi poslove i ibadete u skladu sa drugim mezhebom. Ne možemo preći u drugi mezheb ako samo kažemo da smo prešli. To se zove obećanje a ne prelazak. Čak i ako neko tako kaže on ne slijedi taj mezheb. Ajeti kerim, "**Pitajte one koji znaju o onom što ne znate!**" nam naređuje da tražimo fetvu (hukm, propis) od alima ili od onih za koje svako zna da su alimi. Alimi su zabranili mijenjanje mezheba s namjerom da spriječe pokušaj iskupljanja olakšica ovih mezheba. Prema mnogim alimima, svaki musliman može da, u različitim poslovima, slijedi idžtihad koji mu je lakši." Ako neko neuk kaže da nam zadnja Ibni Humama izjava pokazuje da je telfik sahih, on ne razmišlja ispravno. Ta nam izjava pokazuje da se jedan posao radi potpuno u skladu sa jednim mezhebom, a ne slijedeći više od jednog mezheba. Nemezheblije i vjerski reformatori koji nisu u stanju da ovo shvate uzimaju za sebe Ibni Humama kao lažnog svjedoka. Nasuprot, Ibni Humam u njegovoj knjizi **Tahrir** piše da telfik nije džaiz.

Vjerski reformatori navode citat iz Ibni Nudžejmovog rahmetullahi teala alejh pisanja, kao primjer, da je telfik sahih. Taj citat glasi, "U fetvi koju je Kadihan izdao piše da prodaja komada zemlje, koji je posvećen vakufu i koji je prodan za gaben-i fahiš (prekomjernu) cijenu, nije džaiz po Ebu Jusufu radi gaben-i fahiš cijene. S druge strane, ako vekil (opunomoćenik) proda tu zemlju po gaben-i fahiš cijeni takva prodaja je po Ebu Hanifi džaiz. Dva idžtihada su ujedinjena tako da je takva prodaja sahih." Međutim, telfik u ovom primjeru se dešava u istom mezhebu. Oba mišljenja su proizvod istog usula. To nije slučaj sa telfikom dva različita mezheba. Još jedan podatak, koji nam pokazuje da Ibni Nudžajm ne odobrava telfik, je njegova izjava, "Osoba koja imami džema'atu -- čiji su članovi drugog mezheba -- mora da se takođe pridržava i šartova tog drugog mezheba." Ova izjava se nalazi u šerhu (objašnjenju) pod nazivom **Bahr-ur-raik** koji je on pripremio na knjigu **Kenz**. Ovdje se završava prijevod zadnjeg dijela knjige **Hulasat-ut-tahkik**.

Alim iz Indije, Muhammed Abdurrahman Silheti rahmetullahi teala alejh ovako piše u njegovoj knjizi na perzijskom jeziku **Sejf-ul-ebrar-il-meslul alel-fudždžar**, "Kod objašnjenja hadisi šerifa, '**Olakšavajte! Ne otežavajte!**' u komentaru na knjigu **Miškat**, allame hafiz Hasan bin Muhammed Tajjibi piše, 'Osoba koja iskuplja i probire olakšice mezheba postaje kafir (zindik).'" Tajjibi je preselio na ahiret 743./1343. godine u Damasku. Prvo izdanje njegove knjige je štampano u Indiji 1300./1882.

Ukratko:

1) Svaki musliman, kada radi neki posao ili ibadet, mora da slijedi jedan od četiri mezheba. Nije dozvoljeno slijediti nijednog alima koji ne pripada jednom od ova četiri mezheba.

2) Svakom muslimanu je dozvoljeno da slijedi koji god voli i koji god mu je lakši od postojeća četiri mezheba. On može da radi jedan posao po jednom mezhebu a drugi posao po drugom mezhebu.

3) Ako hoćemo da radimo neki posao u skladu sa uslovima (šartovima) više od jednog mezheba, trebamo znati, da se prvo moramo striktno pridržavati svih šartova (zahtjeva, uslova) jednog od ova (četiri) mezheba. Dakle, taj posao prvo mora biti ispravan (sahih) u jednom mezhebu. **Takva** (bogobojaznost) je, dodatno slijeđenje i uslova (šartova) iz drugih mezheba -- nakon što je izvjesni posao već ispravan (sahih) u jednom od četiri mezheba. Takva je vrlo pohvalna i jako dobra. Na ovaj način se pridržavamo i uslova (šartova) našeg mezheba dok istovremeno izvršavamo i šartove drugih mezheba, odnosno slijedimo, ili činimo **taklid**, i drugih mezheba. Slijediti mezheb je dozvoljeno pod uslovom da se pridržavamo njegovih svih šartova (uslova). ***Telfik koji nije dozvoljen se dešava kada nečiji ibadet nije sahih ni prema jednom od mezheba koje slijedi.***

4) Mi ne moramo uvijek biti vezani za mezheb koji smo odabrali. Dozvoljeno nam je i da se prebacimo se u drugi mezheb, kada god to želimo. Prilagođavanje bilo kom mezhebu zahtijeva da temeljito naučimo fikh toga mezheba iz ilmihala. Prema tome, biće nam lakše ako smo stalno vezani za jedan mezheb. Prebacivati u drugi mezheb, ili ga za izvjesnu situaciju imitirati, je teško. To možemo učiniti samo onda kada imamo uzur odnosno haradž (to jest, nuždu ili potrebu) i pod uslovom da se pridržavamo svih njegovih šartova.

Pošto je teško naučiti fikh alimi fikha su zabranili džahilima, onim koji nemaju fikhskog znanja, da slijede neki drugi mezheb. Na primjer, u knjizi **Bahr-ul-fetava** ovako piše, "Ako hanefija ima ranu koja stalno krvari i ako mu je teško uzeti abdest svakog namaskog vremena, nije mu dozvoljeno klanjati po šafi'i mezhebu, ako ne izvršava, i ako se ne pridržava šartova šafi'i mezheba." Ibni Abidin ovo u poglavlju ta'zir detaljno objašnjava. Alimi ehli sunneta rahmetullahi teala alejhim edžma'in, sa ciljem da zaštite ibadet neukih od kvarenja (fesada), nisu dozvolili neznalicama da slijede drugi mezheb izuzev u slučaju haradža (ili uzura odnosno šerijatski opravdavajuće okolnosti).

Tahtavi ovako piše u poglavlju "*Zebajih*" u njegovom komentaru na knjigu **Durr-ul-muhtar hašijesinde**, "Izvjesni alimi tefsira su rekli da, 103. ajeti kerim sure **Imran** '**Čvrsto se držite za Allahovo uže!**', znači, čvrsto se držite onoga što alimi fikha kažu. Oni koji ne slijede ono što je napisano u knjigama fikha će zapasti u dalalet (krivovjerstvo, herezu, jeres). Njima će biti uskraćena Allahova dželle-šanuhu pomoć i oni će gorjeti u džehennemskoj vatri. O vi koji imate iman! Dobro razmislite o ovom ajeti kerimu i čvrsto se uhvatite i priljubite za grupu **ehli sunnet vel-džema'at** kojoj su date vesele vijesti da će biti spašena od džehennema. Jer, Allahovo dželle-šanuhu zadovoljstvo i pomoć su samo za pripadnike ove grupe. Allah dželle-šanuhu će biti ljut na one koji ne pripadaju ovoj grupi. On će im dati džehennemski azab (kaznu). Da bi danas pripadali ehli sunnetu mi moramo slijediti jedan od četiri mezheba. Ko ne slijedi jedan od ova četiri mezheba on nije ehli sunnet (tj. on ne pripada ehli sunnetu). Od

sedamdeset tri grupe je samo jedna ehli sunnet. Pripadnici druge sedamdeset dvije grupe su inovatori (bid'at sahibije). Oni će otići u džehennem. Oni se zovu **vjerski reformatori**." Da bi se sačuvali da ne postanemo zindik (vrsta kafira) mi trebamo ući u mezheb, to jest mi trebamo postati pripadnici ehli sunneta. ***Onaj ko iskuplja olakšice iz četiri mezheba ne slijedi nijedan mezheb, on se odvojio od ehli sunneta. Kako se vidi, onaj ko ne slijedi nijedan od četiri mezheba je nemezheblija. Onaj ko ne slijedi (ko ne čini telfik) četiri mezheba, odnosno onaj ko miješa četiri mezheba i radi po bilo kom mezhebu onako kako mu je lakše je također nemezheblija. Isto tako je nemezheblija i onaj ko slijedi jedan od četiri mezheba ali nema vjerovanje (i'tikad) ehli sunneta. Ova tri gore nabrojena nisu sunnije, ne pripadaju ehli sunnetu. Oni su bid'at sahibije (inovatori) koje slijede dalalet (stranputicu, herezu, jeres).*** Pravi muslimani slijede jedan od četiri mezheba, to jest pravi put i postaju ehli sunnet. Znanja imana (vjerovanja) su u sve četiri mezheba ista. Iako u (izvođenju) njihovih ibadeta ima malih razlika, te razlike su Allahov dželle-šanuhu rahmet. Svako odabire onaj mezheb koji mu je lakši.

EHL-I SUNNET I'TIKAD
(Vjerovanje ehl-i sunneta)

Imam Muhammed Gazali rahmetullahi alejh piše u njegovoj knjizi **Kimja-i se'adet**, "Kada neko postane Musliman, prvi farz mu je da nauči i da vjeruje značenje riječi (kelime) **la ilahe illallah, Muhammedun resulullah**. Ova kelima se zove **kelime-i tevhid**. Svim muslimanima je dovoljno da samo, bez ikakve sumnje, vjeruju značenje kelime-i tevhid. Njima nije farz da svoj razum zadovoljavaju, niti im je farz da je činjenicama (delilima) dokazuju. Resulullah sallallahu alejhi ve sellem nije naredio arapima da znaju, da pominju bitne dokaze, niti im je naredio da istražuju i razjašnjavaju ikakve moguće sumnje. On im je samo naredio da vjeruju i da ne sumnjaju. Svakom (drugom) je takođe dovoljno da površno vjeruje. Međutim, farz-i kifaje je da u svakom gradu postoji nekoliko vjerskih alima. Ovim alimima je vadžib (dakle, oni trebaju) da znaju dokaze (delile), da odstranjuju sumnje, i da odgovaraju na pitanja. Oni su kao pastiri (čuvari) za mu'mine (vjernike). Oni ih s jedne strane podučavaju i'tikad (vjerovanje), to jest, znanje imana, a s druge strane odgovaraju na klevete vjerskih neprijatelja (din dušmana).

Kur'ani kerim je formulisao značenje kelime-i tevhid a Resulullah sallallahu alejhi ve sellem je objasnio šta je u njoj izjavljeno. Svi Ashabi kiram su naučili ova objašnjenja i prenijela ih na sljedeću generaciju. Uzvišeni vjerski alimi -- koji su nama bez promjene prenijeli sve što su Ashabi kiram prenijeli na sljedeću generaciju, na taj način što su to znanje zapisali u svoje knjige -- se zovu **ehli sunnet**. Mi svi moramo naučiti i'tikad (vjerovanje) ehli sunneta, ujediniti se (u tom vjerovanju) i međusobno se voljeti. Sjeme sreće je u ovom vjerovanju (i'tikadu) i ovom ujedinjenju.

Alimi ehli sunneta su ovako objasnili kelimu tevhida (kelime-i tevhid): Ljudi prvobitno nisu postojali. Oni su kasnije stvoreni. Oni imaju jednog Stvaraoca. On je taj koji je sve stvorio. Taj Stvaralac je jedan. On nema sudruga (partnera, ortaka) niti Mu je iko sličan. Niko drugi nije kao On. On je oduvijek postojeći. Njegovo postojanje nema početka. On će vječno postojati. Njegovom postojanju nema kraja. On nikada neće prestati postojati. Njegovo postojanje je uvijek neophodno potrebno. Njegovo nepostojanje nije moguće. On postoji sam o Sebi. Njemu nije potreban nikakav posrednik (sebeb) (tj. On ne treba posrednika za Svoje postojanje). Sve što postoji treba Njega. On sve stvara i održava u životu (postojanju). On nije materija. On nije stvar. On nije na izvjesnom mjestu. On nije ni u kakvoj materiji. On nema oblik. On se ne može izmjeriti. Ne možemo pitati kakav je On. Kada kažemo On, On nije ništa što nam padne na pamet ili što zamislimo. On nije ničemu tome sličan. To su sve Njegova stvorenja. On nema sličnosti sa Svojim stvorenjima. On je Stvaralac svega što nam padne na pamet, svake iluzije, i svake varke. On nije gore, nije dole niti je sa strane. On nema mjesto. Svako stvorenje je ispod Arša.

Arš je ispod Njegove moći (kuvveta) i svemoći (kudreta). On je iznad Arša. Ali, On nije na Aršu. Arš postoji zahvaljujući Njegovoj usluzi (lutfu) i kudretu. On je isti sada kakav je bio u ezelu (vječnoj prošlosti). On će biti uvijek isti u ebedu (vječnoj budućnosti), kakav je bio prije stvaranja Arša (tj. u ezelu). U njemu nema promjene (On se ne mijenja). On ima Svoje sifate (atribute). On ima osam sifata koji se zovu **Sifat-i subtijje**. Sifat-i subtije su: **Hajat** -- Allah dželle-šanuhu živi Svojim vječnim životom, **Ilm** -- Allah dželle-šanuhu sve zna, **Sem'** -- Allah dželle-šanuhu sve čuje, **Besar** -- Allah dželle-šanuhu sve vidi, **Kudret** -- Allah dželle-šanuhu je svemoćan, **Irade** -- Allah dželle-šanuhu sve Svojom voljom čini, **Kelam** -- Allah dželle-šanuhu govori Svojim govorom, **Tekvin** -- Allah dželle-šanuhu sve stvara, održava i rastvara. U ovim Njegovim sifatima nema nikad nikake promjene. Promjena je znak mane. On nema ni manu ni nedostatak (tj. On je savršen). Iako On ne liči ni na jedno Svoje stvorenje Njega je moguće znati na ovom svijetu onoliko koliko nam to On dozvoli i vidjeti na ahiretu. Mi na ovom svijetu o Njemu znamo ali nismo u stanju da Ga razumijemo. Na onom svijetu ćemo Ga vidjeti na nama nerazumljiv način.

Allah dželle-šanuhu je poslao Svojim robovima (ljudskim stvorenjima) Poslanike alejhimusselam. On je pokazao (otkrio) Svojim robovima preko (vasitom) ovih velikih ljudi sredstva (sebebe) koja izazivaju sreću (se'adet) i propast (felaket). Zadnji Poslanik, **Muhammed** alejhisselam, je najviši, najuzvišeniji i najodabraniji od svih Poslanika. On je poslat svima kao Poslanik -- i vjernicima i nevjernicima, svakom mjestu na zemlji, i svakoj naciji. On je Poslanik za sve ljude, meleke, i džine. U svakom dijelu svijeta svako mora da slijedi njega i da se prilagodi ovom uzvišenom Poslaniku. Ovdje se završava prijevod iz imam-i Gazalijeve knjige **Kimja-i se'adet**. Imam Muhammed Gazali rahmetullahi teala alejh je jedan od velikih alima islama. On je napisao na stotine knjiga. Sve njegove knjige su jako cijenjene i dragocjene. On je rođen 450./1068. godine u Tusu, to jest Mešhedu, Iran. On je tu preselio na ahiret 505./1111. godine.

Veliki alim i muršid-i kamil, sejjid Abdulhakim Arvasi rahmetullahi alejh je rekao, "Resulullah-sallallahu alejhi ve sellem-je imao tri zadatka. Njegov ***prvi*** zadatak je bio **teblig**, odnosno, da saopšti ljudskim bićima propise Kur'ani kerima (ahkam-i Kur'anijje) to jest, znanje imana i propise fikha (ahkam-i fikhijje). Propisi fikha (ahkam-i fikhijje) se sastoje iz naređenja i zabrana. Njegov ***drugi*** zadatak je bio da ulije u kalbove najuzvišenijih ljudi u njegovom ummetu duhovne propise Kur'an-i azimuššana ili ahkam-i ma'nevijje. Ahkam-i ma'nevijje je ma'rifet. Ma'rifet je nauka o Allahovom dželle-šanuhu zatu (ličnosti) i sifatima (atributima). Ovaj zadatak ne smijemo pobrkati sa prvim zadatkom koji se zove teblig. Nemezheblije ne vjeruju i odbacuju ovu drugu dužnost. Međutim, Ebu Hurejre radijallahu anh je rekao, 'Od Resulullaha sallallahu alejhi ve sellem sam naučio dvije nauke (ilma, iluma). Jednu sam vam kazao. Kada bih vam rekao onu drugu vi bi me ubili.' Ove Ebu Hurejrine riječi su napisane u knjigama, **Buhari**, **Miškat**, **Hadika** i u imamovoj Rabbanijevoj knjizi **Mektubat** u pismima pod brojevima 267 i 268. ***Treći*** zadatak se odnosi na izvršavanje

fikhskih propisa (ahkam-i fikhijje) i odnosi se na muslimane koji ne slušaju va'z i nasihat (savjete). Ovakvi muslimani su bili primorani da izvršavaju fikhske propise, čak je i sila bila upotrebljena.

Četiri halife radijallahu anh su poslije Resulullaha sallallahu alejhi ve sellem savršeno izvršile ove tri dužnosti. Za vrijeme imameta hazreti Hasana radijallahu anh su se povećale fitne i bid'ati. Islam se proširio na tri kontinenta. Resulullahov sallallahu alejhi ve sellem nur se udaljio sa zemlje. Broj Ashaba kiram radijallahu anh se smanjio. Kasnije niko nije bio u stanju da sam ispuni ove tri dužnosti. Ove tri dužnosti su preuzele tri grupe ljudi. Dužnost usula i tebliga furu' ahkama, to jest dužnost imana i ahkam-i fikhijje je dodijeljena vjerskim imamima, odnosno mudžtehidima. Mudžtehidi koji nas uče znanju imana se zovu **mutekellimin**. Mudžtehidi koji nam saopštavaju fikhsko znanje se nazivaju **fukaha**. Druga dužnost, odnosno, pomaganje voljnim muslimanima da steknu ma'nevi ahkame Kur'an-i azimuššana je dodijeljena dvanaestorici imama ehli bejta i velikanima tesavvufa. Među ove se ubrajaju Džunejd-i Bagdadi i Sirri-ji Sekati. Džunejd-i Bagdadi je rođen 207./821. godine. On je 298./911. godine preselio na ahiret u Bagdadu. Sirri-ji Sekati rahmetullahi teala alejhima je preselio na ahiret u Bagdadu 251./876. godine.

[Alimi ehli sunneta su sakupili drugi zadatak, odnosno ilm-i tesavvuf, učeći ga od dvanaestorice imama našeg efendije (sejjida) Resulullaha. Izvjesni ljudi ne vjeruju u Evlije, keramete, i tesavvuf. Ovo nam govori da oni nemaju veze sa dvanaestoricom imama. Jer, da oni slijede ehli bejt, i da su oni naučili ovu drugu dužnost našeg Poslanika od dvanaest imama, među njima bi bilo puno alima tesavvufa i Evlija. S obzirom da oni ne slijede ehli bejt oni među sobom nemaju nijednog alima tesavvufa. Šta više, oni čak i ne vjeruju da bi takvi alimi mogli postojati. Očigledno je da su dvanaestorica imama -- ***imami ehli sunneta***. Oni koji vole ehli bejt pripadaju ehli sunnetu i slijede dvanaest imama. Da bi neko bio alim islama on mora da u ovim dvjema dužnostima bude Resulullahov nasljednik. Dakle, on mora da bude mutehassis (ekspert, specijalista) u ovim naukama. Abdulgani Nablusi, jedan od takvih alima, citira hadisi šerif na 233. i 649. stranici njegove knjige **Hadikat-un-nedijje**, koji opisuje ma'nevi ahkame (duhovne propise) Kur'ani kerima i naglašava da nevjerovanje ovih pravila pokazuje neukost i znak bezmezhebstva.]

Treći zadatak, odnosno ahkam-i dinijje ili postojanje zakona vjere koji se silom i autoritetom izvršavaju je dodijeljen sultanima, odnosno vladama. Dijelovi prvog zadatka se nazivaju **mezhebi**, dijelovi drugog se zovu **tarikat**, a dijelovi trećeg se zovu **hukuk** (kanun, zakon). Mezhebi koji nam govore o nauci imana se zovu **i'tikadda mezheb**. Naš Poslanik sallallahu alejhi ve sellem je rekao da će se muslimani, u odnosu na iman, podijeliti u sedamdeset tri grupe od kojih će samo jedna biti na pravom putu. Ostale grupe će biti na krivom putu. Tako se i desilo. Grupa koja je obradovana, i koja je dobila vesele vijesti da je na pravom putu se zove **ehli sunnet vel-džema'at**. Ostale sedamdeset dvije grupe, za koje je rečeno da nisu u pravu, se zovu **bid'at** (inovatorske) **grupe** ili krivovjerci ili heretici. Pripadnici ove sedamdeset dvije bid'at (inovatorske) grupe nisu kafiri.

Oni su svi muslimani. ***Međutim, ako musliman, pripadnik jedne od ove sedamdeset dvije grupe, ne vjeruje nešto što je u Kur'ani kerimu ili hadisi šerifu jasno rečeno, ili ne vjeruje u nešto što je među muslimanima rasprostranjeno, on postaje kafir.*** Danas ima puno ljudi koji su, iako nose muslimansko ime, napustili mezheb ehli sunneta i postali ili krivovjernici ili kafiri." Ovdje se završava citat hazreti Abdulhakim efendije.

Muslimani moraju da uče od kolijevke do groba. Nauka koju muslimani moraju da izučavaju se zove **ulum-i islamijje**. Ulum-i islamijje (ili islamsko znanje) se sastoji iz dva dijela:

A -- Ulum-i naklijje i **B** -- Ulum-i aklijje

A -- Ulum-i naklijje: Šeri'at (šerijat, islamski zakon, vjerska učenja). Ovo znanje se stiče čitanjem knjiga alima ehli sunneta. Vjerski alimi su ova učenja izveli iz četiri osnovna izvora islama. Ova četiri osnovna izvora se nazivaju **eddile-i šer'ijje**. Ona su: Kur'ani kerim, Hadisi šerif, Idžma'-i ummet i Kijas-i fukaha (kijas mudžtehida).

Vjerska učenja, ili **šeri'at** (šerijat), se sastoji iz osam osnovnih naučnih grana:

1-Ilm-i tefsir. (Odnosno nauka koja se bavi interpretacijom Kur'ani kerima). Specijalista u ovoj grani nauke se zove mufessir. Mufessir je jako duboko učen alim koji je u stanju da razumije kelam-i ilahi i murad-i ilahi.

2-Ilm-i usul-i hadis. Ova grana nauke se bavi klasifikacijom hadisa. Razne vrste hadisa (trideset i jedna vrsta) su objašnjene u knjizi **Se'adet-i ebedijje**. Prijevod teksta članka pod naslovom "***Vrste hadisi šerifa, veliki alimi hadisa***", koji je uzet iz knjige **Se'adet-i ebedijje**, se nalazi na 161. stranici te knjige. [Taj članak je takođe dostupan i na našoj web stranici koja se zove http://www.praviput.com .]

3-Ilm-i hadis. Ova grana nauke detaljno izučava izreke (hadis), ponašanje (sunnet) i manire (halove) našeg Poslanika sallallahu alejhi ve sellem.

4-Ilm-i usul-i kelam. Ova grana nauke izučava razne metode koji su upotrebljen za izvođenje ilm-i kelama iz ajeti kerima i hadisi šerifa.

5-Ilm-i kelam. Ova grana nauke se bavi izučavanjem kelime-i šehadeta, kelime-i tevhida i šest osnovnih principa (šartova) imana koji su ovisni o njima. Ovo su učenja koja se moraju kalbom vjerovati. Alimi kelama uobičavaju da pišu zajedno (obje nauke i) ilm-i usul-i kelam i ilm-i kelam. Neznalice misle da su ove dvije grane nauka jedna grana.

6-Ilm-i usul-i fikh. Ova grana nauke se bavi izvođenjem metoda fikha iz Kur'ani kerima i Hadisi šerifa.

7-Ilm-i fikh. Ova grana nauke izučava ef'al-i mukellefin. Ona nam objašnjava šta treba da rade oni, koji su pametni i koji polno dozrijevaju, u stvarima koje se odnose na tijelo. To je nauka koja je neophodna za tijelo. **Ef'al-i mukellefin** je sastavljen iz osam dijelova: **farz** [Farz je sve ono što je Allah dželle-šanuhu jasno naredio u Kur'ani kerimu.], **vadžib** [Vadžib je Allahovo dželle-šanuhu naređenje koje nije jasno kao farz nego je izvedeno kao zaključak.], **sunnet** [Sunnet je sve ono što Allah dželle-šanuhu nije jasno

naredio a što je naš Pejgamber sallallahu alejhi ve sellem pohvalio, ili sobom redovno radio, ili nije zabranio kada je to vidio da se to radi. Ne voljeti sunnet je kufr. Nije grijeh ako ne činimo sunnet a volimo ga.], **mustehab** [Mustehab je nešto što se smatra dobrim i korisnim a što nije naređeno da se radi. Ako uradimo mustehab dobićemo sevab. Ne raditi ga nije grijeh.], **mubah** [Mubah su one stvari za koje nije rečeno jesu li grijeh ili ta'at (djelo koje Allah dželle-šanuhu voli). Ovisno je o nijjetu hoće li mubah biti ta'at ili grijeh. Sve što je mubah je halal. Na primjer, halal je slagati da bi pomirili dva muslimana. Međutim, sve što je halal ne znači da je istovremeno i mubah. Na primjer, nije mubah, već je mekruh, ići u kupovinu kada uči ezan -- iako je kupovina sama po sebi halal. Svaki mubah koji se uradi sa lijepim nijjetom je ta'at.], **haram** [Haram je sve ono što je Allah dželle-šanuhu jasno zabranio u Kur'ani kerimu. Haram ne može nikada biti mubah čak i ako je urađen sa lijepim nijjetom. To znači, za haram nećemo nikada dobiti nagradu. Ko bez ikakvog razloga radi haram on je bez sumnje grešan. Onaj ko se iz straha od Allaha dželle-šanuhu dobrovoljno kloni harama će biti nagrađen. Onaj ko se čuva od harama iz nekog drugog razloga neće dobiti nagradu (sevab). Taka osoba će samo izbjeći grijeh.], **mekruh** [Mekruh je sve ono što Pejgamber sallallahu alejhi ve sellem nije volio i što briše sevabe ibadeta.] i **mufsid** [Mufsid je ono što je najnemoralnije i najpokvarenije. To je smrtonosni grijeh.]. Ef'al-i mukellefin (**šeri'at** ili **ahkam-i islamijje**, odnosno, propisi islama) se mogu ukratko klasifikovati u tri grupe (koje se zovu): Zapovijedi, zabrane i mubah (mubasi).

8-Ilm-i tesavvuf. Ova grana nauke se takođe naziva i **Ilm-i ahlak** (ili nauka o moralu). Ova nauka nas uči šta trebamo i šta ne trebamo kalbom činiti. Ona nam takođe pomaže da iman osjetimo kalbom, olakšava muslimanima izvršavanje njihovih poslova u skladu sa fikhom i pomaže im da steknu ma'rifet.

Svakom muslimanu je **farz-i ajn** [Farz-i ajn je farz koji je naređen svakom pojedinačnom muslimanu. Na primjer, klanjanje namaza je farz-i ajn.], bez obzira bio on muško ili žensko, da od ovih osam naučnih grana nauči onoliko koliko mu je potrebno kelam, fikh i tesavvuf, to jest šerijat. Ne naučiti ih je grijeh, džunah. Autor knjige **Hadika** rahmetullahi teala alejh, na tri stotine dvadeset trećoj stranici kao i u predgovoru u Ibni Abidinu (**Redd-ul muhtar**).

B -- **Ulum-i aklijje:** To su naučne discipline koje se takođe zovu i eksperimentalne nauke (tj. prirodne, primjenjene, medicinske i tehničke nauke). Ove discipline su podijeljene na tehničke i književne nauke. Za muslimane je izučavanje ovih nauka **farz-i kifaje**. [Farz-i kifaje je farz koji nije naređen da ga svaki pojedinačni musliman mora izvršiti. Dovoljno je da ga samo jedan musliman u dotičnom mjestu izvrši. Ako ga samo jedan musliman izvrši svi ostali muslimani tog mjesta postaju bezgriješni. Ako ga nijedan musliman ne obavi svi muslimani tog mjesta postaju grešni. Na primjer, klanjanje dženaze namaza je farz-i kifaje.] Što se tiče vjerskih učenja (ulum-i naklijje ili šerijata), njih moramo (to jest, njih je farz-i ajn) naučiti onoliko koliko nam je potrebno. Naučiti ih više nego što nam je potrebno, odnosno postati specijalista (mutehassis) u vjerskim

naukama je farz-i kifaje. Ako u gradu ne postoji alim koji zna ove nauke svi stanovnici i državne vlasti su grešni.

Vjerska učenja (ulum-i naklijje ili šerijat) se vremenom ne mijenjaju. Pogriješiti, ili napraviti grešku dok komentarišemo ilm-i kelam, nije izgovor već zločin. U fikhskim stvarima, varijacije i olakšice koje nam islam omogućava, se mogu upotrijebiti samo onda kada po islamu postoji uzur (poteškoća). Vjerske poslove nije nikada dozvoljeno reformisati ili mijenjati u skladu sa našim mišljenjem i pogledom. To je sebeb (način) da se izađe iz vjere. U naučnim disciplinama ili eksperimentalnim naukama (odnosno u naukama koje se zovu ulum-i aklijje) je dozvoljen progres, promjena, i usavršavanje. Njih je potrebno razvijati, istraživati, i pronalaziti, pa čak ih trba i od kafira izučavati.

Sljedeći članak je citat iz knjige **Medžmu'a-i Zuhdijje**. Sastavio ga je bivši Ministar prosvjete, essejji-Ahmed-Zuhdi paša rahmetullahi teala alejh:

"Kada se riječ fikh upotrijebi u četvrtoj kategoriji, to jeste u fekiha jefkahu obliku, ona znači znati, razumjeti. Kada se riječ fikh upotrijebi u petoj kategoriji, ona znači znati, razumjeti islam. Alim, specijalista u šerijatskim propisima (ahkam-i šer'ijje) se naziva **fakih**. Nauka fikha (Ilm-i fikh) se bavi stvarima koje ljudi smiju i ne smiju raditi. Fikhsko znanje je izvedeno iz Kur'ani kerima, Hadisi šerifa, idžma'a ummeta (idžma'-i ummet) i kijasa (mudžtehida). **Idžma'-i ummet** je jednoglasno mišljenje Ashaba kiram i mudžtehida koji su došli iza njih. **Kijas-i fukaha** su oni vjerski propisi koji su izvedeni iz Kur'ani kerima, Hadisi šerifa i Idžma'a ummeta. Ako se iz Kur'ani kerima ili hadisi šerifa nije moglo jasno razumjeti je li izvjesna radnja halal ili haram ona se upoređivala sa drugom radnjom za koju se znalo. Ovo poređenje (upoređivanje, analogija) se naziva **kijas**. Da bi se kijas mogao upotrijebiti bilo je potrebno da radnja sa kojom se poredi ima isti faktor koji prethodnu radnju čini halalom ili haramom. Ovo mogu suditi samo duboko učeni alimi rahmetullahi teala alejhim edžma'in koji su došli na nivo (deredžu) idžtihada.

Fikh je ogromna nauka. Ona ima četiri glavna dijela:

1-Ibadet, koji se sastoji iz pet poglavlja: Namaz, post, zekat, hadždž i džihad. Svako poglavlje je sastavljeno iz puno dijelova. Kako vidimo, spremati se za džihad je ibadet. Naš Poslanik sallallahu alejhi ve sellem je objasnio da postoje dvije vrste džihada (borbe) protiv neprijatelja islama: Džihad djelima i džihad riječima. Učiti kako se prave i upotrebljavaju nova borbena sredstva, u pripremi za džihad djelima, je farz. Ovu vrstu džihada vodi država. Narodu je farz ići u džihad i biti poslušan zakonima države i naredbama koje se odnose na džihad. Danas nas neprijatelji napadaju putem članaka, filmova, radio i televizijskih emisija, i svakom vrstom propagande. Dakle, druga vrsta džihada, džihad riječima, se strahovito povećala. Prema tome, izaći pred neprijatelja na ovom bojnom polju je takođe džihad.

2-Munakahat, je sastavljen od poddijelova, kao što su ženidba -- udaja, razvod braka, plaćanje izdržavanja, i mnoge druge stvari [o kojim je detaljno napisano u knjizi **Se'adet-i ebedijje**].

3-Mu'amelat ima puno poddijelova kao što su kupovina, prodaja, stanarina, zajedničko vlasništvo, interes, nasljedstvo, itd.

4-Ukubat, odnosno krivični zakon, je sastavljen od pet glavnih poddijelova: Kisas (osveta), sirkat (krađa), zina (preljuba i blud), kazf (optuživanje čestite žene da ima inkontinenciju), riddet, to jeste, kako trebamo kazniti murteda.

Svakom muslimanu je farz da nauči dio fikha o ibadetu onoliko koliko mu treba. Farz-i kifaje je naučiti munakahat i mu'amelat. Drugim riječima, njih trebaju da nauče oni koji se njima bave. Najčasnija nauka poslije tefsira, hadisa i kelama je nauka fikha. Slijedećih šest hadisi šerifa će biti dovoljno da ilustruje čast fikha i alima fikha rahmetullahi teala alejhim edžma'in:

1-'**Kada Allah dželle-šanuhu hoće da dadne nekom Svom robu dobro On mu dadne da postane fakih.**'

2-'**Kada neko postane fakih Allah dželle-šanuhu mu ispunjava želje i šalje rizk odakle se i ne nada.**'

3-'**Allah dželle-šanuhu kaže da je fakih najuzvišenijia osoba u vjeri.**'

4-'**Protiv šejtana je jedan fakih jači od hiljade abida (onih koji puno ibadete).**'

5-'**Sve ima svoj stub. Znanje fikha je glavni stub vjere.**'

6-'**Najdragocjeniji i najcjenjeniji ibadet je učiti i podučavati fikh.**'

Iz ovih hadisi šerifa se takođe shvata i uzvišenost imama a'zama Ebu Hanife rahmetullahi teala alejh.

U hanefi mezhebu su propisi vjere (ahkami dinijje) preneseni preko lanca koji započinje sa Ashabom, Abdullah-ibni-Mes'udom radijallahu anh. To znači: Vođa (reis) mezheba, imam a'zam Ebu Hanifa rahmetullahi teala alejh, je dobio svoje znanje fikha od Hammada. Hammad ga je dobio od Ibrahima Neha'ija. Ibrahim Neha'i je podučavao Alkamu. Alkama je učio od Abdullaha ibni Mes'uda kojeg je podučio Resulullah sallallahu alejhi ve sellem.

Ebu Jusuf, imam Muhammed Šejbani, Zufer bin Huzejl i Hasan bin Zijad su bili učenici imama a'zama rahime-humullah. Od njih, imam Muhammed je napisao oko hiljadu knjiga o vjerskom znanju. On je rođen 135. po Hidžri. On je preselio na ahiret 189./805. po Hidžri u iranskom gradu Rejj. On je oženio majku njegovog učenika imama Šafije (Šafi'ije). Kada je on preselio na ahiret njegove knjige su ostale imamu Šafiji (Šafi'iji) čije se znanje na taj način puno povećalo. Imam Šafija (Šafi'ija) rahmetullahi teala alejh je rekao, 'Kunem se da se moje znanje fikha povećalo čitajući knjige imama Muhammeda. Ko hoće da poveća svoje znanje fikha treba da bude u prisustvu Ebu Hanifinih učenika.' Imam Šafija (Šafi'ija) je opet jednom rekao, 'Svi muslimani su kao ukućani, djeca, imama a'zama.' To znači: Dok su ljudi zarađivali nafaku za svoje ukućane imam a'zam je preuzeo na sebe dužnost da pronađe vjersko znanje koje im je bilo potrebno u ovom njihovom poduhvatu. On je na ovaj način oslobodio muslimane od velikog i teškog posla.

Imam a'zam Ebu Hanifa rahmetullahi alejh je sastavio fikhsko znanje, klasifikovao ga u grane i ogranke, i uspostavio za njega metode (usule). On je takođe sakupio i znanje i'tikada i imana koje su Resulullah sallallahu alejhi ve sellem i njegovi Ashabi kiram ridvanullahi alejhim edžma'in va'zili (propovijedali). On je to znanje podučavao stotinama hiljada njegovih učenika. Izvjesni njegovi studenti su postali mutehassisi (eksperti, specijalisti) u imanskom znanju (tj. u znanju ilm-i kelama). Jedan od njih, jedan od učenika imama Muhammeda Šejbanija, Ebu Bekir Džurdžani, je postao jako čuven. Njegov učenik, Ebu Nasr-i Ijad, je podučio Ebu Mensura Maturidija nauku kelama (ilm-i kelam). Ebu Mensur je tu nauku kelama zapisao u svoje knjige upravo (tačno) onako kako je ona došla od imama a'zama. On je, suprotstavljajući se krivovjernicima, ojačao vjerovanje (i'tikad) ehli sunneta. On ga je raširio nadaleko i naširoko. On je preselio na ahiret 333./944. godine u Samarkandu. Jedan ćifut je kupio njegov kabur (Ebu Mensur-i Maturidijevo turbe) od jednog rusa i od njega napravio mjesto za igru i zabavu. Kada je to 1996. godine vidjela kompanija Ihlas iz Istanbula i u kakvom se bijednom stanju nalazi njegovo turbe ona ga je otkupila od tog jevreja za 30.000 američkih dolara i restaurirala. Ovaj veliki alim i Ebul-Hasan-i Eš'ari, jedan drugi alim, se nazivaju **imamima mezheba vjerovanja ehli sunnetskog mezheba**.

Alimi fikha su svrstani u sedam kategorija. Kemal paša zade bin Sulejman efendi rahmetullahi teala alejh je u njegovoj knjizi **Vakfunnijjat** ovako objasnio ovih sedam kategorija:

1. **Mutlak mudžtehidi** (ili apsolutni mudžtehidi) su alimi koji su konstruisali metode i principe za izvođenje propisa (hukmova) iz četiri osnovna izvora islama (tj.**edille-i erbe'a**) i izveli propise (ahkam) u skladu sa principima koje su oni osnovali. Među ove alime se ubrajaju četiri čuvena imama mezheba.

2. **Mudžtehidi u mezhebu**, to jest alimi koji su slijedeći principe vođe (reisa) mezheba izveli propise (ahkam) iz četiri osnovna dokumenta ili delila, to jest edille-i erbe'a. Među ove alime spadaju imam Jusuf i imam Muhammed kao i njima slični rahmetullahi alejhim edžma'in.

3. **Mudžtehidi mes'ele**, odnosno, alimi koji su osnovali pravila za mes'ele koje reis mezheba nije tretirao a koje su na bazi metoda i principa mezheba. *Međutim, oni su u ovom morali slijediti imama mezheba*. Među ovim alimima su Tahavi (238./321. godine u Egiptu), Hassaf Ahmed bin Omer (preselio na ahiret 261. u Bagdadu), Abdullah bin Husejn Kerhi (340.), Šems-ul-eimme Halvani (456. u Buhari), Šems-ul-eimme Serahsi (483.), Fahrul islam Ali bin Muhammed Pezdevi (400.-482. u Samarkandu), Kadihan Hasan bin Mensur Fergani (592.) i mnogi drugi rahmetullahi teala alejhim edžma'in.

4. **Eshab-i tahridž**, to jest alimi koji nisu dokučili deredžu (stepen, nivo) idžtihada. Oni su bili alimi koji su mogli objasniti kratke i nejasne propise (hukmove) koje su izveli mudžtehidi. Jedan od njih je bio Ahmed bin Ali bin Ebu Bekir Razi [Ebu Bekir Ahmed bin Ali Razi je preselio na ahiret 370./980. g.n.e. u Bagdadu]. On je, rahmetullahi teala alejh, napisao komentar na knjigu **Kuduri**.

5. **Erbab-i terdžih**, to jest, alimi koji su odabrali jedan od nekoliko rivajeta (tj, pričanja, vijesti, habera, naracija ili mišljenja mudžtehida koja su prenesena). Među njima su bili alimi, kao na primjer, Ebulhasan Kuduri (362.-428. po Hidžri u Bagdadu) i Burhaneddin Ali Merginani, autor knjige **Hidaje** kojeg su u pokolju Buhare 593./1198. godine Džingizovi vojnici učinili šehidom.

6. **Mukallidi** (tj. **alimi** sljedbenici) koji su napisali razne rivajete (habere) o mes'eli u odnosu na njihovu pouzdanost. Oni u svojim knjigama nisu uključili nijedan rivajet koji je odbijen. Ebulberekat Abdullah bin Ahmed Nesefi (710.), autor knjige **Kenz-ud-dekaik**; Abdullah bin Mahmud Musuli (683.), autor knjige **Muhtar**; Burhanuššeri'a Mahmud bin Sadruššeri'a Ubejdullah (673.), autor knjige **Vikaje**; Ibnussa'ati Ahmed bin Ali Bagdadi (694.), autor knjige **Medžma'ul-bahrejn** su samo neki od ovakvih alima sljedbenika mudžtehida, rahmetullahi teala alejhim edžma'in.

7. Oni alimi, koji su također mukallidi, ali koji nisu u stanju da razluče slabe (za'if) od jakih (kuvvetli) habera (rivajeta). [Oni su uračunati među alime fikha zato što mogu shvatiti ono što čitaju i to objasniti drugim mukallidima (tj. običnim muslimanima sljedbenicima) koji to ne razumiju].

IMAM-I A’ZAM EBU HANIFA
(rahmetullahi teala alejh)

U knjizi **Kamus-ul-a’lam** piše: Imam a’zam Ebu Hanifa se zvao Nu’man. Njegov otac se zvao Sabit. I njegov djed se takođe zvao Nu’man. On je bio prvi od četiri velika imama ehli sunneta. Imam znači duboko učeni alim. On je jedan od osnovnih stubova briljantne Muhammedove alejhisselam vjere. On je potomak perzijskih plemića. Njegov djed je prešao na islam. On je rođen u Kufi 80./698. godine. S obzirom da je rođen na početku prvog stoljeća po Hidžri on je vidio Ashabe kiram alejhimurridvan, (koji se zovu), Enes bin Malik, Abdullah bin Ebi Evfa, Sehl bin Sa’d Saidi i Ebuttufejl Amir bin Vasile. On je naučio fikh od Hammada bin Ebi Sulejmana. On je bio u sohbetu (ar. suhba, sijelo, društvo, razgovor) velikih tabi’in ličnosti i imama Dža’fera Sadika. On je znao napamet bezbroj hadisi šerifa. Iako je odgajan da bude veliki sudija (hakim) ali on je postao imam mezheba. On je imao iznenađujuće superioran i začuđujuće oštar intelekt. On je, u fikhskom znanju, za kratko vrijeme stekao neuporedivo visok nivo (deređu). Njegovo ime i slava su se pročuli po cijelom svijetu.

U doba Mervan-bin-Muhammeda, četrnaestog i poslednjeg umejjidskog halife -- koji je bio unuk Mervan-bin-Hakema, koji je 132./750. godine ubijen u Egiptu, pet godina nakon preuzimanja hilafeta -- guverner Iraka, Jezid bin Amr, je predložio Ebu Hanifi da on bude sudija (hakim) u sudu u Kufi. Ali, pošto je imam bio prepun zuhda, takve, vera’a, znanja i intelekta, on je odbio tu ponudu. (**zuhd**=asketizam, isposništvo, odricanje svih tjelesnih užitaka i potpuno predavanje Allahu dželle-šanuhu; **takva**=bogobojaznost, strah od Allaha dželle-šanuhu, **vera’**=čuvanje od sumnjivih stvari) On se bojao da on, zbog ljudske slabosti, neće biti u stanju da pazi na prava (hakove) ljudi. Jezid je naredio da ga kazne i da ga bičuju po glavi stotinu i deset puta. Njegova mubarek glava i lice su natekli od bičevanja. Sljedećeg dana je Jezid opet izveo imama pred sebe i ponovo ga ponizio nudeći mu da bude sudija. Imam mu je rekao, ‘Dozvoli mi da se konsultujem’, nabavio je dozvolu i otputovao. On je otišao u Mekku mukerremu i tamo ostao pet ili šest godina.

Abbasidski halifa Ebu Dža’fer Mansur mu je 150. /767. godine naredio da bude šef Vrhovnog suda za žalbe. Kada je to imam odbio on ga je zatvorio. Imama su za kaznu svaki dan deset puta više bičevali. Kada je broj udaraca bičem došao na stotinu on je postao šehid. Ebu Sa’d Muhammed bin Mensur Harezmi rahmetullahi teala alejh, jedan od vezira sultana Melikšaha, je na njegovom mezaru sagradio predivno turbe. Osmanlijski sultani su kasnije ovo turbe još i više ukrasili i nekoliko ga puta restaurirali. Melikšah rahmetullahi teala alejh je treći seldžučki sultan, sin sultana Alparslana [447.-485. godine].

Ebu Hanifa rahmetullahi teala alejh je bio prvi koji je sastavio i klasificirao nauku fikha i sakupio podatke za svaku granu nauke. On je napisao knjige **Feraiz** i **Šurut**. Postoji ogroman broj knjiga koje opisuju njegovo ekstenzivno

znanje fikha, njegovu izvanrednu moć (i sposobnost) u kijasu, i njegovu zapanjujuću uzvišenost u zuhdu (zuhd je odustajanje od većine mubaha, dozvoljenih stvari), takvi (takva je negriješenje, bogobojaznost), blagosti i pravednosti. On je imao ogroman broj studenata (taleba) od kojih su neki postali veliki mudžtehidi.

Hanefi mezheb se za vrijeme Osmanlijske države svugdje raširio. On je skoro postao oficijelni mezheb države. Danas, više od polovice svih muslimana (ehli islama) na svijetu i skoro svi pripadnici ehli sunneta ibadete po hanefi mezhebu. Ovdje se završava citat iz knjige **Kamus-ul a'lam**.

U knjizi **Mir'at-ul-kainat** piše:

"Preci imama a'zama su došli iz iranskog grada Farisa. Njegov otac Sabit je upoznao u Kufi imama Aliju radijallahu anh. Imam je njemu i njegovoj djeci učinio hajr dovu. Imam a'zam, jedan od najvećih tabi'ina, je vidio Enesa bin Malika i još ili tri ili sedam Ashaba kiram radijallahu teala anh. On je od njih naučio hadisi šerife.

Hadisi šerif, koji nam prenosi imam Harizmi, a čiji isnad-i muttasil (neprekinuti lanac prenosilaca) ide do Ebu Hurejre kaže, '**U mom ummetu će se pojaviti čovjek koji će se zvati Ebu Hanifa. On će na kijametskom danu biti svjetlo mog ummeta.**' Drugi hadisi šerif kaže, '**Doći će čovjek koji se zove Nu'man bin Sabit, a kojeg će zvati Ebu Hanifa. On će oživjeti Allahovu dželle-šanuhu vjeru (din) i moj sunnet.**' Jedan drugi hadisi šerif kaže, '**U mom ummetu će u svakom stoljeću postojati oni koji će biti uzvišeniji od drugih. Ebu Hanifa će u svom vremenu biti najuzvišeniji od svih.**' Ova tri hadisi šerifa su napisana u knjigama **Mevdu'at-ul-ulum** i **Durr-ul-muhtar**. Sljedeći hadisi šerif, koji je također jako čuven (mešhur), kaže, '**U mom ummetu će se pojaviti čovjek koji će se zvati Ebu Hanifa. Među njegovim plećkama će biti mladež (ben). Allah dželle-šanuhu će kroz njegove ruke oživjeti Njegovu vjeru.**'

[U predgovoru knjige **Durr-ul-muhtar** piše, "hadisi šerif kaže, '**Kako god je Adem alejhisselam bio ponosan na mene tako ću i ja biti ponosan na jednog čovjeka iz mog ummeta koji se zove Nu'man a kog će zvati Ebu Hanifa. On je svjetlo mog ummeta.**' Jedan drugi hadisi šerif kaže, '**Poslanici su ponosni sa mnom. Ja sam ponosan sa Ebu Hanifom. Ko voli njega, voli mene. Ko je protiv njega, on je protiv mene.**' Ovi hadisi šerifi su napisani i u knjizi velikog alima hazreti Ebullejs-i Semerkandija koja se zove **Mukaddime** kao i u knjizi **Tekaddume** koja je njeno objašnjenje (šerh). U predgovoru knjige fikha **Mukaddime**, koju je napisao Gaznevi, su citirani hadisi koji hvale imam-i a'zama. U knjizi **Dija-i ma'nevi**, koja je njen komentar, piše da je kadija Ebulbeka rekao, "'Ebulferedž Abdurrahman Ibnuldževzi je rekao, pozivajući se na riječi Hatiba Bagdadija, da su ovi hadisi mevdu (izmišljeni)'. Ove njegove riječi su te'assub (bigotizam, netrpeljivost) zato što su nam ovi hadisi preneseni putem više seneda." Ibni Abidin u svom komentaru na knjigu **Durr-ul-muhtar** nije samo dokazao da ovi hadisi nisu izmišljeni (mevdu') već je još i citirao iz knjige **Hajrat-ul-hisan**, koju je napisao

hazreti Ibni Hadžer-i Mekki, sljedeći hadisi šerif (koji kaže): "**Zinet (ukras) svijeta će nestati u stotinu pedesetoj godini.**" On nastavlja, "Veliki alim fikha Šemsul-eimme Abdulgaffar Kerderi, koji je 562./1166. godine preselio na ahiret, je rekao, 'Jasno je da se ovaj hadisi šerif odnosi na imama a'zama Ebu Hanifu zato što se on preselio stotinu pedesete godine na ahiret.'" Hadisi šerif koji se nalazi i u **Buhariji** i **Muslimu** kaže, "**Kada bi iman otišao na planetu Veneru čovjek porijeklom iz Farisa bi ga vratio nazad.**" Imam Sujuti, alim šafijiskog (šafi'i) mezheba, je rekao, "Svi alimi su jednoglasno rekli da se ovaj hadisi šerif odnosi na imama a'zama." Nu'man Alusi piše u njegovoj knjizi **Galijje** da se ovaj hadisi šerif odnosi na Ebu Hanifu zato što su njegovi djedovi potomci familije iz Farisa. Allame Jusuf, alim hanbeli mezheba, u njegovoj knjizi **Tenvir-us-sahife** citira lizbonskog kadiju iz Andaluzije, hafiza, allamu Jusufa ibni Abdulberra, (da je rekao,) "Nemojte klevetati Ebu Hanifu i ne vjerujte onim koji ga kleveću! Ja se zaklinjem Allahom dželle-šanuhu da ja ne poznajem nikog uzvišenijeg od njega. Ja ne znam nikoga ko je imao više vera'a ili bio učeniji od njega. Ne vjeruj šta Hatib Bagdadi kaže! On je imao prema alimima gajio te'assub (tj. on se prema alimima neprijatno odnosio). On je klevetao Ebu Hanifu, imama Ahmeda, i njihove studente. Alimi islama su opovrgli, osudili, i odgovorili Hatibu. Hatibov unuk, Ibnul Dževzije, allame Jusuf Šemseddin Bagdadi, je u njegovoj knjizi **Mir'at-uz-zeman**, koja ima četrdeset tomova, napisao da se začudio kada je saznao da je njegov djed slijedio Hatiba. Ibni Abdulberr je rođen 368./978. godine. On je preselio na ahiret 463./1071. u Šatibi (Jativi). Imam Gazali rahmetullahi teala alejh je u njegovoj knjizi **Ihja** veličao imama a'zama riječima kao što su abid, zahid i arif-i billah. Ako su Ashabi kiram i vjerski alimi imali različite poglede to nije bilo zato što oni nisu jedni drugima odobravali riječi, ili zato što su oni bili jedni prema drugim neprijateljski raspoloženi, ili zato što oni nisu voljeli jedni druge. Mudžtehidi, rahmetullahi teala alejhim edžma'in, se nisu međusobno slagali u pogledu idžtihada radi Allaha dželle-šanuhu i iz razloga da služe islam." Ovdje se završava prijevod iz knjige Ibni Abidin. U knjizi **Se'adet-i ebedijje** je objašnjeno, i napisano, da u nauci koja se zove usul-i hadis riječ "mevdu' hadis" ne znači "lažan" ili "izmišljen" hadis]. [Molimo čitaoca da pogleda članak pod naslovom "**Vrste hadisi šerifa; veliki alimi hadisa**" koji se nalazi na našoj web stranici http://www.praviput.com .]

Jedan alim je usnio Resulullaha sallallahu alejhi ve sellem i upitao ga, "Šta bi on rekao o Ebu Hanifinom znanju?" Resulullah sallallahu alejhi ve sellem je odgovorio, "Svako treba njegovo znanje." Jedan drugi alim ga je u snu upitao, "O Resulullah! Šta bi rekao o znanju Nu'mana bni Sabita iz grada Kufe?" On je odgovorio, "Uči od njega i radi onako kako on kaže. On je jako dobar čovjek." Imam Ali radijallahu anh je rekao, "Da vam kažem o čovjeku koji se zove Ebu Hanifa i koji će živjeti u gradu Kufi. Njegov kalb će biti pun znanja (iluma) i mudrosti (hikmeta). Pred kraj svijeta će mnogi nastradati zato što ga neće cijeniti isto onako kao što će i šije (ši'ije) nastradati zato što neće cijeniti Ebu Bekra i Omera. Imam Muhammed Bakir Zejnel-abidin Ali bin Husejn rahmetullahi

alejhim je pogledao u Ebu Hanifu i rekao, "Ti ćeš oživjeti vjeru mojih djedova kada se poveća broj onih koji je žele uništiti. Ti ćeš biti spasilac prestrašenih i utočište zbunjenih! Allah dželle-šanuhu će ti pomoći!" Muhammed Bakir je rođen 57. u Medini. On je preselio na ahiret 113. godine. On je ukopan u Medini, u turbetu hazreti Abbasa radijallahu anh.

On (imam-i a'zam) je dok je bio mlad služio imama Hammada dvadeset osam godina i od njega izučavao nauke kelama i ma'rifeta u kojima je postao ekspert. Kada je imam Hammad preselio na ahiret on je preuzeo njegovo mjesto mudžtehida i muftije. Njegovo znanje i uzvišenost su postali nadaleko čuveni. Njegov fazilet (vrline), zeka (oštroumnost), zuhd (pobožnost), takva (suzdržavanje od harama, bogobojaznost), emanet (povjerenje, pouzdanost), brzo odgovaranje (na postavljena pitanja), odanost islamu, njegova pravednost u svakom pogledu -- kao ljudskog bića -- i uzvišenost, su bile iznad svačijih drugih toga vremena. Svi mudžtehidi i uzvišene osobe, pa čak i hrišćani koji su došli iza njega, su ga hvalili. Imam Šafija (Šafi'i) je rekao, "Mi smo u nauci fikha svi Ebu Hanifina djeca." Imam Šafija (Šafi'i) je opet jednom rekao, "Ja se koristim (dobijam teberruk) Ebu Hanifinom [dušom]. Ja svaki dan posjećujem (zijaretim) njegov mezar. Kada imam neku poteškoću ja odem i kod njegovog kabura klanjam dva rek'ata namaza. Ja zamolim Allaha dželle-šanuhu i On mi ispuni moju želju." Imam Šafija (Šafi'i) je bio imam-i-Muhammedov učenik. [Dva glavna učenika Imama a'zama Ebu Hanife su bili imam Muhammed Šejbani i imam Ebu Jusuf rahmetullahi teala alejhim.] On je rekao, "Allah dželle-šanuhu me je nadario znanjem preko dvije osobe. Znanje hadisa sam naučio od Sufjana bin Ujejne a fikh od Muhammeda Šejbanija." On je jednom rekao, "Ima jedan čovjek kojem sam zahvalan i za vjersko znanje i za dunjalučke poslove. Taj čovjek je imam Muhammed." Imam Šafija (Šafi'i) je opet jednom rekao, "Ja sam toliko naučio od imama Muhammeda da bih (sa tim znanjem) mogao napisati toliko knjiga da bi se njima mogla natovariti jedna zaprežna životinja. Ja ne bih ništa znao da nije bilo mog učitelja. U ilumu su svi djeca alima Iraka. A alimi Iraka su svi učenici alima Kufe. A alimi Kufe su svi Ebu Hanifini učenici."

Imam a'zam je naučio svoje znanje od četiri hiljade ljudi.

Alimi su u svakom vijeku napisali puno knjiga u kojima su opisivali veličinu imama a'zama.

U hanefi mezhebu je riješeno, i dat je odgovor, na pet stotina hiljada vjerskih pitanja (mes'ela).

Hafiz-i kebir Ebu Bekr Ahmed Harizmi je ovako napisao u knjizi **Musned**, "Sejf-ul-eimme je rekao da je imam a'zam Ebu Hanifa -- kada je odgovarao na vjersko pitanje iz Kur'ani kerima i hadisi šerifa -- predlagao odgovor (na to vjersko pitanje) svojim učiteljima (ustadima). On ne bi odgovarao na pitanje onom ko ga je pitao sve dok ga oni svi nisu potvrdili." Kada je podučavao u gradskoj džamiji, u gradu Kufi, hiljadu studenata je posjećivalo sva njegova predavanja. Četrdeset od njih su bili mudžtehidi. Kada bi on pronašao odgovor za izvjesno vjersko pitanje (mes'elu) on bi ga predložio svojim studentima. Oni bi ga svi zajedno prostudirali i kada su svi bili složni da je odgovor u skladu sa

Kur'ani kerimom, hadisi šerifom, i riječima Ashaba kiram, on bi sa uživanjem rekao, "El-hamdulillah vallahu ekber." Svi koji su tu bili prisutni bi ponovili njegove riječi. Onda bi im on rekao da ga (tj. odgovor na to vjersko pitanje, mes'elu) zapišu.

[U knjizi **Redd-i vehhabi** piše, "Da bi neko bio **mudžtehid** prvo je potrebno da on bude specijalista u arapskom jeziku i u raznim jezičnim naukama kao što su evda', sahih, mervis, mutevatir, putevi reda, mevdu', rječnik, fasih, redi i mezmum oblici, mufred, šaz, nadir, musta'mel, muhmel, mu'reb, ma'rife, ištikak, hakikat, medžaz, mušterek, izdad, mutlak, mukajjed, ibdal, i kalb. Zatim, on mora da bude specijalista u naukama (koje se zovu) sarf, nahv, me'ani, bejan, bedi', belagat, ilm-i usul-i fikh, ilm-i usul-i hadis, ilm-i usul-i tefsir, i da zna napamet riječi imama džerha i ta'dila. Da bi neko bio **fakih** on mora da zna -- pored gore nabrojanih nauka -- dokaze (delile) za svako vjersko pitanje (mes'elu) i da studira značenja delila murada i te'vila. Da bi neko bio **muhaddis** (odnosno alim hadisa) on samo treba da nauči napamet hadisi šerife onako kako smo ih čuli. Muhaddisu nije uslov, odnosno, on ne mora znati značenja, murad, i te'vil, niti mora razumjeti dokaze propisa islama (delile ahkama islamijjeta). Ako se alim fikha i muhaddis ne slažu po pitanju nekog hadisi šerifa, i ako, na primjer, alim fikha kaže da je hadis sahih, a muhaddis kaže da je za'if (slab), fakihova riječ je cjenjenija. Prema tome, riječ ili odluka imama a'zama je najcjenjenija od svih drugih zato što je on prvi mudžtehid i najuzvišeniji fakih i zato što je on čuo mnogo hadisa direktno od Ashaba kiram, bez ikakvog posredništva. Ako je ovaj uzvišeni imam rekao za neki hadis da je sahih svi alimi islama su takođe rekli da je taj hadis sahih. Muhaddis (alim hadisa) je ispod nivoa fakiha (alima fikha). On ne može nikada dosegnuti nivo mezheb imama.

Abdulhak Dehlevi, alim hadisa, je ovako napisao u njegovoj knjizi **Sirat-i mustekim**, "Imam a'zam Ebu Hanifa nije uzeo izvjesne hadise kao dokaz (delil) koje je imam Šafija (Šafi'i) uzeo. Nemezheblije su to uzele kao priliku da kleveću imama a'zama i da kažu da Ebu Hanifa nije slijedio hadisi šerif. Međutim, hazreti imam a'zam Ebu Hanifa je u svom dokazu mes'ele (vjerskog pitanja) pronašao i uzeo druge hadise koji su bili puno jači i još više sahih."

Hadisi šerif kaže, "**U mom ummetu su najbolji oni koji žive u moje vrijeme. Nakon njih su najbolji oni koji su njih naslijedili. Iza ovih, su najbolji oni koji su došli iza njih.**" Ovaj hadisi šerif nam govori da su tabi'ini uzvišeniji od tabe'-i tabi'ina. Svi alimi su saglasni u tome da je imam a'zam Ebu Hanifa jedan od tabi'ina, to jest, da je vidio izvjesne Ashabe kiram, i da je direktno od njih čuo hadisi šerife. Na primjer, imam a'zam Ebu Hanifa je čuo sljedeći hadisi šerif od sahabe Abdullah-bin-Ebi-Evfa-a, "**Ko radi Allahovog rizaluka (zadovoljstva) sagradi džamiju dobiće vilu u džennetu.**" Dželaluddin Sujuti, alim šafijiskog (šafi'i) mezheba je napisao u njegovoj knjizi **Tebjid-us-sahife** da je imam Abdulkerim, alim šafijiskog (šafi'i) mezheba, napisao cijelu knjigu opisujući sahabe koje je imam a'zam vidio. U knjizi **Durr-ul-muhtar** je napisano da je imam-i a'zam vidio sedam sahaba. Od četiri imama, osnivača mezheba, samo je imamu a'zamu bilo suđeno (nasib) da bude

tabi'in. Jedno od pravila u nauci (koja se zove) Ilm-i usul je da se mišljenje onih koji učine nešto kabul (primljeno) voli više od mišljenja onih koji to odbiju. Očigledno je da je imam-i a'zam Ebu Hanifa najuzvišeniji od svih drugih imama mezheba s obzirom da je on tabi'in. Poricanje imam-i a'zamove uzvišenosti od strane nemezheblija, ili njihovo nastojanje da ga okleveću i ukaljaju ime ovog uzvišenog imama -- govoreći da je on bio za'if (slab) u hadisu -- je isto kao i poricanje hazreti Ebu Bekrove i hazreti Omerove uzvišenosti. Ovo njihovo izopačeno negodovanje je bolest koja se ne može izliječiti pripovijedanjem (va'zom) i savjetovanjem (nasihatom). Da ih Dženab-i Hak izliječi! Halifa muslimana Omer radijallahu anh je jednom rekao na hutbi, "O muslimani! Kao što ja vama govorim tako je nama i Resulullah sallallahu alejhi ve sellem rekao na hutbi, '**Moji Ashabi su najbolji ljudi. Poslije njih, najbolji su oni koji su došli iza njih. Sljedeći, koji su najbolji, su oni koji su došli iza njih. Među onim, koji dođu iza ovih, će biti lažova.**" Četiri mezheba koje muslimani danas slijede (tj. čine taklid) i imitiraju su mezhebi ovih najboljih muslimana čijoj je dobroti Resulullah bio svjedok. Alimi islama su jednoglasno izjavili da nije dozvoljeno usvojiti nijedan drugi mezheb osim ova četiri.

Ibnu Nudžejm-i Misri rahmetullahi teala alejh, autor knjige **Bahr-ur-raik**, piše u njegovoj knjizi **Ešbah**, "Imam Šafija (Šafi'i) je rekao da onaj ko hoće da bude specijalista u fikhu treba da čita Ebu Hanifine knjige." Abdullah ibni Mubarek je rekao, "Ja nisam vidio nijednog eksperta (mutehassisa) da je učen u fikhu kao Ebu Hanifa. Veliki alim Mis'ar je klečeći sjedio pred Ebu Hanifom, pitao ga, i od njega učio. Ja sam učio od hiljadu alima. Ali, da nisam vidio Ebu Hanifu, ja bih zalutao u grčku filozofiju." Ebu Jusuf je rekao, "Ja nisam vidio nikog da je bio toliko duboko učen u nauci hadisa kao (što je to bio) Ebu Hanife. Ne postoji drugi alim koji može, kao on, tako kompetentno, tefsiriti hadisi šerif." Veliki alim i mudžtehid Sufjan-i Sevri je rekao, "Mi smo svi u poređenju sa Ebu Hanifom kao vrapci naspram sokola. Ebu Hanifa je glavni vođa alima." Ali bin Asim je rekao, "Kad bi se Ebu Hanifino znanje mjerio sa cjelokupnim znanjem uleme njegovog vremena Ebu Hanifino znanje bi bilo veće." Jezid bin Harun je rekao, "Ja sam učio od hiljadu alima. Ja između ovih hiljadu alima nisam vidio nikoga da ima više vera'a (tj. da se više čuva sumnjivih stvari) ili da je pametan kao Ebu Hanifa rahmetullahi teala alejh." Muhammed bin Jusuf Šafii (Šafi'i), jedan alim iz Damaska, u njegovoj knjizi **Ukud-ul-džuman fi menakib-in-Nu'man** puno veliča Ebu Hanifu i detaljno objašnjava njegovu uzvišenost i kaže da je on vođa (reis) mudžtehida. Ebu Hanifa je rekao, "Resulullahovi hadisi šerifi su kruna na našoj glavi i svjetlo (nur) naših očiju. Mi istražujemo riječi Ashaba kiram, odabiremo ih, i prilagođavamo im se. Što se tiče riječi tabi'ina one su kao i naše riječi. Ovdje se završava prijevod iz knjige **Redd-i vehhabi**. Ova knjiga je 1264./1848. štampana u Indiji a 1401./1981. u Istanbulu.

Mevlana Muhammed Abduldželil ovako piše knjizi **Sejf-ul-mukallidin ala a'nak-il-munkirin** koja je na perzijskom jeziku, "Oni koji ne slijede mezheb kažu da je Ebu Hanifa bio za'if (nejak, slab) u nauci hadisa. Ova njihova tvrdnja nam pokazuje da su oni ili neznalice ili ljubomorni. Imam Zehebi i Ibni Hadžer-i

Mekki kažu da je imam-i a'zam Ebu Hanifa bio alim hadisa. On je naučio hadise od četiri hiljade alima. Od ove (četiri hiljade alima) tri stotine su bili alimi hadisa i tabi'ini. Imam Ša'rani piše u prvom tomu njegove knjige **Mizan**, 'Ja sam proučavao tri imam-i a'zamova **Musneda**. Sva tri prenose rivajete jako čuvene uleme tabi'ina.' Neprijateljstvo (i mržnja) koje nemezheblije imaju protiv Selef-i salihina, i njihova ljubomora prema imamima mudžtehidima -- a naročito prema imamu muslimana (imam-ul-musliminu) Ebu Hanifi -- mora da je do te mjere blokirala njihovu percepciju i savjest da oni poriču ljepotu i uzvišenost alima islama. Oni ne mogu da podnesu činjenicu da salih ljudi imaju ono što oni nemaju. Oni zato osporavaju uzvišenost vjerskih imama. Oni se na taj način izlažu opasnosti širka ljubomore. U knjizi **Hadaik** piše, "Kada je imam a'zam Ebu Hanifa naučio napamet hadisi šerife on bi ih zapisivao. On je čuvao knjige hadisa u drvenim sanducima. On je neke od njih držao pri ruci, gdje god je bio. Njegovo citiranje malog broja hadisa nam ne pokazuje činjenicu da je on znao mali broj hadisa napamet. Tako mogu reći samo netrpeljivi (mute'assib) vjerski neprijatelji. Ova njihova netrpeljivost (te'assub) je svjedok imamovog a'zamovog kemala (savršenstva, potpunosti). (Bacanje blata i) klevetanje učenog čovjeka od strane neukih ljudi nam pokazuje savršenstvo učene osobe. Neko ko nije imao visoku super specijalizaciju (ihtisas) u naukama tefsira i hadisa ne bi mogao osnovati ogromni mezheb i odgovoriti na stotine hiljada vjerskih mes'ela (tj. vjerskih pitanja koja treba riješiti), i dokazati ih ajeti kerimima i hadisi šerifima. U stvari, uspostavljanje novog i jedinstvenog mezheba, bez modela i primjera, je odličan dokaz za imamov a'zamov ihtisas (ekspertizu) u naukama tefsira i hadisa. Pošto je on radio sa nepresušnom i izvanrednom energijom da osnuje ovaj mezheb on nije imao vremena da, jedan po jedan, citira hadisi šerife ili njihove ravije (prenosioce). Ovo ne može i ne smije biti razlog da se ovaj uzvišeni imam kalja ljubomornom klevetom i da se govori da je bio slab (za'if) u nauci hadisa. "**Rivajet** (prenošenje) **bez dirajeta** (sposobnosti, vještine, inteligencije) **je bezvrijedan**" je dobro je poznata činjenica. Na primjer, Ibnu Abdilberr je rekao, "Kada bi rivajet bez dirajeta bio vrijedan (cijenjen), onda bi smetljarovo navođenje (citiranje) hadisa bilo uzvišenije od Lokmanove inteligencije." Ibni Hadžer-i Mekki, jedan alim šafijiskog (šafi'i) mezheba, je ovako napisao u njegovoj knjizi **Kalaid**, "Veliki alim hadisa A'meš je postavio imamu a'zamu Ebu Hanifi puno mes'ela (vjerskih pitanja koja treba riješiti). Imam a'zam mu je na svako njegovo pitanje odgovorio citirajući hadisi šerif. Kada je A'meš vidio imam-i-a'zamovo ogromno znanje on je rekao, 'O alimi fikha! Vi ste kao ljekari specijalisti (mutehassis tabib)! Mi, alimi hadisa, smo kao apotekari. Mi citiramo hadise i njihove rivajete. Vi znate njihova značenja.'" U knjizi **Ukud-ul-dževahir-il-munife** piše, "Jednom kada je Ubejdullah bin Amr bio sa A'mešom, velikim alimom hadisa, neko priđe i nešto upita A'meša. Dok je A'meš razmišljao kako da mu odgovori imam a'zam Ebu Hanifa priđe. A'meš je ponovio imamu postavljeno pitanje i od njega zatražio odgovor. Imam a'zam je odmah, detaljno, odgovorio na postavljeno pitanje. Diveći se odgovoru, A'meš je rekao, 'O Imamu! Iz kojeg si ti hadisa izveo taj odgovor?' Imam a'zam je proučio hadisi

šerif iz kojeg je izveo odgovor i onda mu je rekao, "Ja sam taj hadisi šerif čuo od tebe.'" Imam Buhari je znao napamet tri stotine hiljada hadisa. On je od ove tri stotine hiljada hadisa zapisao u svoje knjige samo dvanaest hiljada (hadisi šerifa) zato što je puno strahovao od hadisi šerifa koji kaže, "**Ako neko citira nešto što ja nisam rekao kao hadis on će biti u velikom azabu u džehennemu.**" Imam-i a'zam je, pošto je imao ogroman vera' i takvu, postavio jako teške uslove za prenošenje hadisa. On je citirao samo one hadisi šerife koji su zadovoljavali ove uslove (šartove). Izvjesni alimi hadisa su prenijeli mnogobrojne hadise zato što je njihova grana bila šira i što su njihovi šartovi bili lakši. Alimi hadisa nisu nikada ponižavali jedni druge zbog drukčijih uslova (šartova). Da to nije tako imam Muslim bi rekao nešto što bi uvrijedilo imama Buhariju rahmetullahi teala alejhima. Imam-i a'zamovo prenošenje malog broja hadisa, iz njegove obazrivosti i bogobojaznosti (takve), bi samo trebao biti dobar razlog da ga hvalimo i veličamo. Ovdje se završava prijevod citata iz knjige **Sejf-ul-mukallidin**.]

Imam a'zam Ebu Hanifa rahmetullahi alejh je svaki dan klanjao sabah namaz u džamiji a poslije toga je do podneva odgovarao na pitanja svojih učenika. On je nakon podne namaza podučavao svoje učenike sve do jacije. On je poslije jacije odlazio kući da se malo odmori, da bi se ponovo vratio u džamiju i u njoj ibadetio do sabaha. Ove podatke nam je prenijeo Mis'ar bin Kedam-i Kufi -- jedan od Selef-i salihina -- koji je 115./733. godine, preselio na ahiret. Ove činjenice su nam takođe prenijele i mnoge druge vrlo cijenjene osobe.

On je zarađivao za svoje životne potrebe halal trgovinom. On je slao robu u razna mjesta. On je izdržavao od svoje zarade svoje studente. On je puno trošio na svoje ukućane. On je takođe davao i siromasima istu sumi novaca kao sadaku. On je svake džum'e udijelio dvadeset zlatnika siromasima za duše svojih roditelja. On, iako je bio udaljen sedam ulica od svog učitelja Hammada, rahmetullahi teala alejh, ne bi, iz poštovanja prema njemu, ispružio svoje noge prema njegovoj kući. On je jednom saznao da jedan od njegovih partnera nije prodao veliku količinu robe u skladu sa islamom (šerijatom). On je podijelio siromasima svih devedeset hiljada akči koje je zaradio i nije za sebe zadržao ni jedne jedine pare. Kada su hajduci napali sela oko Kufe, i pokrali ovce, on nije sedam godina jeo ovčijeg mesa plašeći se da bi ukradene ovce mogle biti zaklane i prodate u gradu. On je znao da bi ovca mogla živjeti najduže sedam godina (prije nego što se zakolje). On se tako i toliko plašio (i čuvao) od harama. On je u svom svakom pokretu pazio na islam.

Imam a'zam Ebu Hanifa rahmetullahi alejh je četrdeset godina klanjao sabah namaz sa istim abdestom koji je uzeo za jaciju namaz [to znači da on nije spavao poslije jacije namaza.] On je obavio pedeset puta hadždž. On je na zadnjem hadždžu ušao u Kabu (Ka'be-i mu'azzam) i u njoj klanjao dva rek'ata namaza. On je u ta dva rek'ata proučio cijeli Kur'ani kerim. On je onda, plačući, učinio sljedeću dovu, "Ja Rabbi! Ja nisam bio u stanju da Te ibadetim na način koji je Tebe dostojan. Međutim, ja sam saznao da Te ne možemo razumom shvatiti. Molim Te oprosti mane moga hizmeta!" Toga momenta se čuo glas, "O

Ebu Hanifa rahmetullahi teala alejh! Ti si Me dobro saznao i predivno si Me hizmetio (služio). Ja činim afv i magfiret (činim uslugu i opraštam) i tebi i onima koji -- do kijameta -- slijede tvoj mezheb.” On je jednom po danu i jednom uveče učio cijeli Kur’ani kerim.

Imam a’zam je imao toliko bogobojaznosti (takve) da je trideset godina postio svaki dan [osim pet dana u godini kada je haram postiti]. On je često u jednom ili dva rek’ata namaza proučio cijeli Kur’ani kerim. On je nekada, u namazu ili izvan namaza, učio ajeti kerim koji opisuje azab, ili rahmet, i puno ga puta ponavljao plačući i jecajući. [U hanefi mezhebu plač iz ljubavi prema Allahu dželle-šanuhu ne kvari namaz.] Oni koji su ga čuli su ga žalili. U ummetu Muhammeda alejhisselam je samo bilo dosuđeno (nasib) Osman-ibni-Affanu, Temim-i-Dariju, Sa’d-bin-Džubejru i imam-i-a’zam-Ebu-Hanifi da prouče hatmu Kur’ani kerima na jednom rek’atu namaza. On nije nikad ni od kog uzeo poklon. On se oblačio kao siromah. Ponekad bi, da bi pokazao Allahove dželle-šanuhu blagodati (ni’mete), oblačio skupocjene haljine. On je pedeset puta obavio hadždž i nekoliko je godina ostajao u Mekke-i mukarremi. On je samo na mjestu, gdje mu je uzeta duša, proučio sedam hiljada puta hatmu Kur’ani kerima (cijeli Kur’ani kerim). On je rekao, “Ja sam se jednom u životu nasmijao i to sam zažalio.” On je malo govorio a puno razmišljao. On je diskutovao sa svojim učenicima izvjesne vjerske stvari. On je jedne noći poslije jacije, koju je klanjao u džema’atu, dok je izlazio iz džamiije, počeo razgovarati o nečem sa njegovim učenikom Zuferom. On je bio zakoračio da izađe iz džamije. Njegova jedna noga je bila u džamiji a druga napolju. Razgovor je trajao sve do ezana sabahskog namaza. On je onda, vrativši nogu koja je bila napolju (nazad u džamiju), otišao da klanja sabah namaz. On je, samo zato što je imam Ali radijallahu anh rekao “dozvoljeno je imati do četiri hiljade dirhema za ličnu upotrebu”, svu svoju zaradu, osim četiri hiljade dirhema, podijelio sirotinji.

Halifa Mensur je jako puno poštovao imama. On mu je jednom poslao džariju i deset hiljada akči kao poklon. Imam to nije uzeo. U to vrijeme je jedna akča vrijedila jedan srebreni dirham. Ibrahim bin Abdullah bin hazreti Hasan je u 145. godini po Hidžri sakupljao ljude da pomogne svom bratu Muhammedu, rahmetullahi teala alejhim edžma’in, koji je sebe proglasio halifom Medine-i munevvere. Kada je on došao u Kufu, počelo se pričati da mu Ebu Hanifa pomaže. Kada je to Mensur čuo on je naredio se imam-i a’zam dovede pred njega u Bagdad. Mensur je naredio imam-i-a’zamu da svima kaže da je Mensur zakoniti halifa. Mensur mu je kao naknadu za to ponudio da bude predsjednik Vrhovnog suda za krivična djela. Mensur je puno tražio od imama. Imam-i a’zam je to odbio. Mensur je uhapsio imama i naredio da ga za kaznu udare trideset puta štapom. Njegova mubarek stopala su krvarila. Mensur se rastužio. On mu je poslao trideset hiljada akči koje on nije uzeo. Mensur ga je ponovo uhapsio. Mensur je naredio da udare imama svaki dan deset puta više. Jedanaestog dana su ga [prema nekim izvještajima], iz straha da se svijet ne pobuni, silom povalili na leđa i zalili otrovnim šerbetom. On je dok je umirao pao na sedždu. Njemu je oko pedeset hiljada ljudi klanjalo dženazu namaz. Dženaza

je, zbog prevelike gužve, s velikom teškoćom obavljena i nije se završila prije ikindije. Narod je dolazio dvadeset dana i kod kabura (mezara, groba) mu klanjao dženazu namaz.

On je imao sedam stotina i trideset studenata. Svaki od njih je bio jako čuven po svojim vrlinama (faziletima) i dobrim djelima. Mnogi od njih su postali kadije ili muftije. Njegov sin Hammad, rahmetullahi teala alejh, je bio jedan od njegovih znamenitih učenika." Ovdje se završava citat iz knjige **Mir'at-ul-kainat**.

Oni su mukteda'ji ehli din,
Rahmetullahi alejhim edžma'in.

Između imama a'zama i njegovih učenika je bilo neslaganja u idžtihadu. "**Neslaganje** (u odnosu na amel ili izvršavanje djela) **alima mog ummeta je** (Allahov dželle-šanuhu) **rahmet.**" Ovaj hadisi šerif nam kaže da su ova neslaganja korisna (faidali). On se puno bojao Allaha dželle-šanuhu. On je dobro pazio da sve što radi bude i skladu sa Kur'ani kerimom. On je rekao svojim učenicima (koji su bili mudžtehidi), "Ako naiđete na sened (dokaz, dokument) koji se po tom pitanju ne slaže sa mojim riječima ostavite moje riječi. Slijedite sened!" Svi učenici su se zakleli i rekli, "Čak se i naše riječi -- koje nisu u skladu sa njegovim riječima -- sigurno zasnivaju na delilu (dokazu, senedu) koji smo od njega čuli."

Muftija u hanefi mezhebu mora da izda fetvu u skladu sa riječima imam-i a'zama. Ako muftije ne mogu da pronađu njegovu riječ one trebaju slijediti imama Ebu Jusufa. Poslije njega trebaju slijediti imama Muhammeda. Ako su riječi imama Ebu Jusufa i imama Muhammeda na jednoj strani a riječi imama a'zama na drugoj muftija može izdati fetvu prema kojoj hoće strani. U slučaju poteškoće (zarureta) muftija može izdati fetvu u skladu sa riječima mudžtehida koji je pokazao najlakši način. On ne može izdati fetvu koja ne potiče (proizilazi) iz riječi makar jednog mudžtehida. Tako izdavanje (takav dokument) se ne zove fetva.

Muhammed Ma'sum kaže u 80. pismu drugog toma da "**Allah dželle-šanuhu spašava od dertova** (jadova, briga, muka, bolova) **one koji stalno uče (izgovaraju) istigfar dovu.**"

Ova dova je:

Estagfirullahel'azim ellezi la ilahe illa huv elhajjel kajjume ve etubu ilejh. Allahumme inneke afuvvun kerimun tuhibbul afve fa'fu anni.

VEHABIZAM I ODGOVOR ALIMA EHLI SUNNETA

Vehabije, koji se takođe zovu i **nedždi**, iako kažu da su muslimani, su jedna od grupa ljudi koje nemaju veze sa ehli sunnetom.

Ahmed Dževdet paša, državnik u vrijeme 34. osmanlijskog padišaha sultana Abdulhamid hana II [1258./1842.-1336./1918 koji je ukopan u Istanbulu u Turbetu sultana Mahmuda], je napisao opširno o vehabijama u sedmom tomu njegove knjige koja se zove *Tarih-i Osmani*. Ova knjiga ima dvanaest tomova. Istovremeno je i Ejjub Sabri Paša, kontra-admiral toga vremena rahmetullahi teala alejhim, opširno objasnio vehabizam počevši od 99. stranice trećeg toma njegove knjige *Mir'at-ul-haremejn*. Ova knjiga ima pet tomova. Knjiga *Mir'at-ul-haremejn* je napisana na turskom jeziku. Ona se nalazi u biblioteci Sulejmanijje. Članak koji ovdje navodimo je uglavnom uzet iz Pašine knjige. Paša je preveo ovu informaciju iz Ahmed-Zejni-Dahlanove knjige *Fitne-tul-vehhabijje* (*Vehabijska smutnja*). Ejjub Sabri Paša je preselio na ahiret 1308./1890. godine.

Vehabizam je osnovao **Muhammed bin Abdulvehhab**. On je rođen 1111./1699. godine u jednoj kasabici u oblasti Nedžda koja se zove Hurejmile. On je umro 1206./1791. godine. On je putovao kao trgovac u Basru, Bagdad, Iran, Indiju i Damask. On se nalazio u Basri kada je upao u klopku koju mu je postavio Hempher jedan od mnogobrojnih engleskih špijuna. On je poslužio kao instrument u prljavim planovima koje su Englezi skovali da **unište islam**. On je objavio gluposti koje je engleski špijun pripremio kao **vehabizam**. Naša knjiga **Confessions of A British Spy** (**Ispovijesti jednog engleskog špijuna**) detaljno govori o utemeljenju vehabizma. [Knjigu **Ispovijesti jednog engleskog špijuna** je knjižara Hakikat Kitabevi izdala 2012. godine. Ona je takođe dostupna i na našoj web stranici koja se zove http://www.praviput.com .] On je tamo došao u kontakt sa knjigama koje je napisao Ibni Tejmijje iz Harrana [661./1263.-728./1328. koji je umro u Damasku] i pročitao ih. Sadržaj Ibni Tejmijjinih knjiga nije bio u skladu sa učenjima alima ehli sunneta. Pošto je (Abdulvehebov sin) bio jako prepreden čovjek on je postao čuven kao šejh od Nedžda (šejh-i Nedždi). Alimi Mekke-i mukerreme su 1221. godine napisali predivan odgovor na njegovu knjigu **Kitab-ut-tevhid** koju je on pripremio u saradnji sa engleskim špijunom Hempherom. Ovaj odgovor alima je jakim dokazima opovrgao ovu njegovu knjigu. Zbirka njihovih pobijanja, koja je kasnije izdata u Pakistanu pod naslovom **Sejf-ul-džebbar**, je 1395./1975. godine reprodukovana u Istanbulu. Abdulvehhabov unuk Abdurrahman je

napisao komentar na ovu njegovu knjigu koji je nazvao **Kitab-ut-tevhid**. Jedan vehabija koji se zvao Muhammed Hamid je dotjerao ovaj komentar i izdao ga je u Egiptu pod naslovom **Feth-ul-medžid**. (Hazreti Husejn Hilmi Išik rahmetullahi teala alejh je napisao knjigu **Savjet muslimanu** u kojoj je jakim dokazima pobio sve pokvarene ideje koje se nalaze u ovoj povarenoj vehabijskoj knjizi.) Abdulvehhabove ideje su se raširile među seljacima, stanovnicima Der'ijje. Njihov poglavar Muhammed bin Sa'ud ih je takođe prihvatio. Oni koji su objeručke prihvatili njegove ideje, koje je on nazvao vehabizam, su nazvani **vehabije** ili **nedždi**. Pošto se broj pristalica počeo povećavati on je sebe proglasio kadijom a Muhammeda ibn Sa'uda emirom i hakimom. On je uspostavio novi zakon (koji kaže) da ih samo njihovi potomci mogu zamijeniti.

Muhammedov otac je bio salih (dobar) musliman i alim Medine. On je predosjetio da će njegov sin Abdulvehhab započeti jedan novi i izopačeni pokret pa je svakome savjetovao da ne razgovara sa njim. Usprkos svemu, Abdulvehhabov sin je 1150./1737. godine objavio vehabizam. On se jako loše izražavao o idžtihadu alima islama. Naime, on je otišao do te mjere da je počeo nazivati muslimane ehli sunneta vel-džema'at kafirima. On je rekao da oni koji posjete grob Poslanika ili Evlije, ili kažu, "Ja Nebijjallah!" ili "Ja Abdelkadir!" postaju mušrici (politeisti, kafiri).

Vehabije vjeruju da su oni koji kažu da je neko drugi osim Allaha dželle-šanuhu nešto uradio mušrici. Na primjer, po njima postaje kafir onaj ko kaže "lijek mi je pomogao i ublažio bolove", ili, "Allah dželle-šanuhu mi je uslišao dovu kod groba tog i tog Poslanika ili Evlije". On je da bi potvrdio ove svoje ideje uzeo kao dokaz ajeti kerim "**Ijjake neste'in**" iz sure **Fatiha**, to jest, "**Samo Tvoju pomoć tražimo**", i ajeti kerime koji objašnjavaju tevekkul (uzdanje u Allaha dželle-šanuhu). U drugom poglavlju knjige **Se'adet-i ebedijje** su iscrpno napisana ispravna značenja ovih ajeti kerima koje je dala ulema ehli sunneta kao i pitanja tevhida i tevekkula. Oni koji znaju ispravno značenje tevhida će shvatiti da vehabije, iako oni sebe smatraju muvahhidima, nisu nikakvi muvahhidi (oni koji vjeruju u tevhid, da je Allah dželle-šanuhu jedan).

U knjizi na perzijskom jeziku **El-Usul-ul-erbe'a fi-terdid-il-vehhabijje** na kraju drugog poglavlja piše, "Vehabije i druge nemezheblije nisu u stanju da shvate **medžaz** (figurativni govor, simbolični smisao riječi) i **isti'are** (metaforu). Kad god neko kaže da je on učinio nešto oni ga zovu mušrik i kafir iako se on izražava u medžazi (figurativnom i simboličnom) obliku. Međutim, Allah dželle-šanuhu je u Kur'ani kerimu na mnogim mjestima rekao da je On istinski proizvođać svega a da su ljudi samo medžazi proizvođaći (proizvođaći u figurativnom smislu riječi). Meal (tj. značenje) pedeset sedmog ajeta sure **Jusuf** i četvrtog ajeta sure **Nisa**, "**Odluka** (hukm) **je samo Allahova.**" To znači da je samo Allah dželle-šanuhu onaj koji odlučuje (hakim). Meal šezdeset četvrtog ajeta sure **Nisa** kaže, "**Oni neće biti vjernici sve dok tebe** (tj. Poslanika) **ne uzmu kao hakima za svoje nesporazume.**" Prvi ajeti kerim nam kaže da je samo Allah dželle-šanuhu istinski hakim. Drugi ajeti kerim nam kaže da se i

čovjek može metaforično (u medžazi stilu, to jeste u simboličnom smislu riječi) nazvati hakimom.

Svaki musliman zna da samo Allah dželle-šanuhu daje i oduzima život. Jer, On kaže u mealu (značenju) pedeset šestog ajeta sure **Junus**, "**Samo On daje i uzima život**," i u mealu četrdeset drugog ajeta sure **Zumer**, "**Allah dželle-šanuhu ubija u vrijeme čovjekove smrti.**" Allah dželle-šanuhu kaže, simbolično (medžaz), u značenju jedanaestog ajeti kerima sure **Sedžde**, "**Melek, koji je postavljen kao vekil** (zastupnik)**, vas ubija.**"

Znamo da samo Allah dželle-šanuhu daje bolesniku ozdravljenje (šifa) zato što meal osamdesetog ajeti kerima sure **Šu'ara** kaže, "**Kada se razbolim samo mi On daje ozdravljenje.**" Allah dželle-šanuhu citira Isa alejhisselama u mealu četrdeset devetog ajeta sure **Imran** koji kaže, "**Ja ću izliječiti slijepa od rođenja, i gubava (baras), i oživljavaću mrtve sa Allahovom dželle-šanuhu dozvolom.**" [**Baras** je bolest kože (albinizam ili vitiligo, potpuno ili djelomično nestajanje pigmenta u koži) i nastajanje velikih bijelih mrlja na koži]. Samo Allah dželle-šanuhu istinski daje čovjeku dijete. U mealu osamnaestog ajeta sure **Merjem** Džebrail alejhisselam kaže u medžazi obliku, "**Daću ti čistog sina.**"

Allah dželle-šanuhu je čovjekov istinski sahib (gospodar, vlasnik, čuvar). Meali šerif (časno značenje) dvije stotine pedeset sedmog ajeta sure **Bekara** to otvoreno kaže, "**Allah dželle-šanuhu je velija** (čuvar, zaštitnik) **onih koji vjeruju.**" Govoreći u mealu šestog ajeta sure **Maide**, "**Allah dželle-šanuhu i Njegov Resul su vaše velije**," i šestog ajeta sure **Ahzab**, "**Poslanik štiti mu'mine više nego što oni sebe mogu zaštititi**", Allah dželle-šanuhu nam kaže da takođe i rob (tj. čovjek) može simbolično i figurativno (u medžazi smislu) govoreći biti velija. Slično ovom, istinski pomoćnik je samo Allah dželle-šanuhu. Kada Allah dželle-šanuhu kaže u mealu trećeg ajeta sure **Maide**, "**Pomozite jedni drugima u dobroti i u takvi!**", On naziva i čovjeka u simboličnom i figurativnom (medžaz) obliku mu'in-om (pomočnikom). Vehabije nazivaju muslimane koji nazovu nekog drugog robom nekoga drugog, osim Allaha dželle-šanuhu, mušricima (kafirima), kao na primjer, Abdunnebi, Abdurresul. Međutim, u značenju trideset drugog ajeta sure **Nur** Allah dželle-šanuhu kaže, "**Ženite vaše salih robove i udajite neudate žene i džarije** (robinje)**!**" Samo je Allah dželle-šanuhu stvarni i istinski Gospodar (Rabb) ljudi. Međutim, dozvoljeno je reći, u simboličnom smislu riječi i figurativno govoreći (odnosno u medžazi smislu te riječi), da su i drugi rabb (gospodar). Meal četrdeset drugog ajeti kerima sure **Jusuf** kaže, "**Spomeni me u prisustvu svoga rabba.**"

Istigase znači tražiti pomoć ili zaštitu od bilo koga drugog osim Allaha dželle-šanuhu. Vehabije nazivaju istigase širkom (mnogoboštvom) i jako joj se protive. Nema sumnje da stvarna, istinska istigasa (pomoć i zaštita) dolazi samo od Allaha dželle-šanuhu. To svaki musliman zna. Međutim, dozvoljeno nam' je i reći, u metaforičnom smislu riječi, da možemo i od nekoga drugog zatražiti pomoć i zaštitu (odnosno i nekog drugog učiniti istigase) zato što meal petnaestog ajeta sure **Kasas** kaže, "**Pripadnici njegovog plemena su mu**

učinili istigase (to jest, zatražili su od njega pomoć) **protiv neprijatelja.**" Hadisi šerif kaže, "**Oni će na Mašheru tražiti pomoć** (**činiti istigase**) **od Adema** (alejhisselam)**.**" Hadisi šerif koji se nalazi u knjizi **Hisn-ul-hasin** kaže, "**Onaj kome je potrebna pomoć treba da kaže, 'O Allahovi robovi pomozite mi!'**" Ovaj hadisi šerif nam naređuje da tražimo pomoć od onih koji nisu blizu." Ovdje se završava prijevod citata iz knjige **El-Usul-ul-erbe'a fi-terdid-il-vehhabijje**. Ova knjiga je napisana na perzijskom jeziku. Ovo je prijevod sa kraja drugog dijela knjige koja je 1346./1928. godine izdata u Indiji. Ona je 1395./1975. godine fotografski reprodukovana u Istanbulu. Nju je napisao Muhammed Hasan Džan sahib, jedan od unuka hazreti Imama Rabbanija rahmetullahi teala alejhima. Autor Džan sahib je takođe i u njegovoj drugoj knjizi, koju je napisao na arapskom jeziku i nazvao **Tarikat-un-nedžat**, odgovorio i opovrgao i vehabije i sve druge nemezheblije. Ova knjiga je izdata u Indiji 1350. (sa prijevodom na urdu jezik). Ona je u Istanbulu fotografski reprodukovana 1396./1976. godine. [Hasan Džan je 1349./1931. godine preselio na ahiret.]

[Svaka riječ ima svoje pravo značenje. To značenje je pravo značenje te riječi i ono je razlikuje od drugih riječi. Kada se ta riječ ne upotrijebi u svom pravom značenju, već u bilo kom drugom značenju koje se na nju odnosi, riječ će biti **medžaz**. Kada se neka riječ, koja je specifična za Allaha dželle-šanuhu, upotrijebi u medžaz obliku (tj. u figurativnom ili simboličnom obliku) za ljudska bića vehabije misle da je ta riječ upotrijebljena u njenom pravom značenju. Oni nazivaju onoga ko tu riječ upotrijebi tako mušrikom i kafirom. Oni trebaju znati da su te riječi upotrijebljene i u ajeti kerimima i u hadisi šerifima za ljudska bića u njihovom figurativnom (medžaz) značenju.]

<u>Tražiti od Resulullaha alejhisselam i Evlija šefa'at (zauzimanje, zastupanje, posredovanje) ne znači zaboraviti Allahu dželle-šanuhu i (okrenuti Mu leđa i) zaboraviti da je On stvaralac</u>. To (<u>tj. traženje od Resulullaha alejhisselam i Evlija šefa'at</u>) je isto kao što je i očekivanje kiše od Allaha dželle-šanuhu vasitom (preko, posredstvom) oblaka; isto kao što je i očekivanje ozdravljenje (šifa) od Allaha dželle-šanuhu uzimanjem lijeka; isto kao što je i očekivanje da nam Allaha dželle-šanuhu dadne pobjedu sa vasitom (tj. putem, posredništvom, preko) upotrebe topova, bombi, raketa i aviona. To su sve samo sebebi (sredstva, posrednici) (preko kojih Allah dželle-šanuhu daje i stvara). <u>Allah dželle-šanuhu sve stvara preko (tj. putem) posrednika</u>. Prionuti za posrednike, i za njih se čvrsto uhvatiti, i držati se za njih, nije širk. ***Poslanici alejhimusselam su se uvijek čvrsto držali za posrednike i za sredstva***. Kada idemo na česmu da se napijemo vode koju je Allah dželle-šanuhu stvorio, i u pekaru da kupimo hljeb koju je opet On stvorio, i dok pravimo oružje i vježbamo i treniramo naše trupe da nam Allah dželle-šanuhu dadne pobjedu, mi isto tako -- da bi nam Allah dželle-šanuhu uslišao našu dovu -- želimo da povežemo naš kalb sa dušama Poslanika i Evlija. Upotrijebiti radio i čuti zvuk koji je Allah dželle-šanuhu stvorio preko elektromagnetskih talasa ne znači zaboraviti na Allaha dželle-šanuhu, i utjecati se kutiji, jer je On taj koji je tom aparatu u

radio kutiji dao tu specifičnost i moć. Allah dželle-šanuhu je u svemu sakrio Svoju svemoć (kudret). ***Mušrik obožava idole. On ne misli na Allaha dželle-šanuhu. Međutim, musliman, kada upotrebljava i koristi posrednike i sredstva (sebebe i vasite) koji daju efekat i specifičnost posrednicima i stvorenjima, misli na Allaha dželle-šanuhu. Musliman sve očekuje od Allaha dželle-šanuhu. On očekuje sve -- što god želi i poželi -- od Allaha dželle-šanuhu. On zna da sve što dobije dolazi od Allaha dželle-šanuhu.*** Značenje gore spomenutog ajeti kerima pokazuje da je to tačno. To znači, kada mu'min uči na svakom namazu sure **Fatiha**, on kaže, "Ja Rabbi! Ja prianjam za materijalne i naučne posrednike da dobijem moje dunjalučke želje i potrebe, i molim Tvoje voljene robove da mi pomognu. I dok ja to tako činim, ja uvijek vjerujem da si samo Ti davalac i stvaralac svih želja (tj. svega). Ja samo od Tebe očekujem!" ***Mu'mini koji tako svaki dan govore se ne mogu nazivati mušricima.*** Traženje pomoći od duša Poslanika i Evlija znači čvrsto prionuti za te posrednike koje je Allah dželle-šanuhu stvorio. Ovaj ajet sure **Fatiha** nam jasno kaže da oni koji tako rade nisu mušrici već čisti (halis) mu'mini. I vehabije se grže materijalnih i naučnih posrednika. Oni zadovoljavaju svoje strasti i upotrebljavaju sva moguća sredstva i posrednike (vesile). Međutim, kada se duše Poslanika i Evlija upotrijebe kao sredstvo (vesila) oni to nazivaju širkom.

Pošto su Abdulvehhabove riječi odgovarale strastima i željama nefsa vjerski neuki ljudi su mu lako povjerovali. Oni nazivaju alime ehli sunneta i muslimane pravoga puta kafirima. Emiri (vođe) su osnovali vehabizam jer je on bio u skladu sa njihovim željama (i prohtjevima) da povećaju svoju moć i prošire svoje zemlje i teritorije. Oni su prisilili arapska plemena da postanu vehabije. One koji im nisu vjerovali su ubijali. Seljaci su iz straha da ne budu ubijeni slušali emira Der'ijje Muhammeda ibni Sauda. Kada su oni postajali emirovi vojnici oni su mogli zadovoljavati svoje želje i napadati na imovinu i živote i čednosti onih koji nisu bili vehabije.

Muhammed-ibn-Abdulvehhabov brat, šejh Sulejman, je bio bio alim ehli sunneta. Ovaj mubarek čovjek je u njegovoj knjizi **Sava'ik-ul-ilahijje firred-i alel-vehhabijje** opovrgao vehabizam i spriječio širenje njegovih krivovjernih principa. Ova cijenjena knjiga je izdata 1306. godine. Ona je takođe 1395./1975. godine ponovo ofsetom reprodukovana u Istanbulu. Kada su Muhammedovi učitelji (hodže) vidjeli da je on otvorio jedan zao i naopak put i oni su takođe opovrgli njegove pokvarene knjige. Oni su oglasili da je on skrenuo sa Pravoga puta. Oni su dokazali da vehabije daju pogrešna značenja ajeti kerimima i hadisi šerifima. Međutim, ovo sve je samo povećalo ozlojeđenost i neprijateljstvo seljaka protiv vjernika (ehli imana).

Vehabizam se nije raširio sa znanjem i naukom. Njega su raširile neznalice nasiljem, engleskim novcem, oružjem i krvoprolićem. Jedan od onih koji su ovako natopili svoje ruke krvlju je bio i emir Der'ijje, zalim kamena srca, Muhammed bin Saud. Ovaj čovjek je pripadao plemenu Beni Hanifa. On je bio potomak onih idiota koji su vjerovali da je Musejlemat-ul-

kezzab poslanik. On je umro 1178./1765. godine. Njega je naslijedio njegov sin Abdul'aziz kojeg su 1217. godine ubile ši'ije. Njega je naslijedio njegov sin Saud koji je umro 1231. godine. Sauda je naslijedio Abdullah. On je 1240. godine pogubljen u Istanbulu. Njega je naslijedio Terki bin Abdullah, Abdul'azizov unuk. Njega je 1254. godine naslijedio njegov sin Fajsal, kojeg je 1282. godine naslijedio njegov sin Abdullah. Njegov mlađi brat Abdurrahman se nastanio u Kuvajtu sa svojim sinom Abdul'azizom. Abdul'aziz je 1319./1901. godine preselio u Rijad i tamo postao emir. On je 1918. godine u dogovoru sa Englezima napao na Mekku. On je 1351./1932. godine osnovao saudiarabijsku državu. Mi smo 1991. godine pročitali u novinama da je Fahd, Saudi emir, poslao četiri milijarde (bilijuna) američkih dolara kao pomoć ruskim kafirima koji ratuju u Afganistanu protiv mudžahida ehli sunneta.

Vehabije tvrde da samo oni iskreno vjeruju u Allahovo dželle-šanuhu jedinstvo, da su samo oni izbjegli kufr, i da oni pokušavaju da spasu sve muslimane koji su šest stotina godina bili u višeboštvu (širku). Oni da bi dokazali da su u pravu, i da su svi muslimani bili šest stotina godina u širku i kufru, iznose peti ajeti kerim sure **Ahkaf** i stotinu i šesti ajeti kerim sure **Junus** kao dokumente. Međutim, svi tefsiri jednoglasno pišu da su ova dva ajeti kerima poslata za idolopoklonike (mušrike). Značenje (meal) prvog ajeti kerima kaže, "**Niko nije krivovjerniji od onog koji se okrenuo od Allaha dželle-šanuhu i čini dovu** (tj moli se) **predmetima** (stvarima)**, koje neće nikada čuti, do kijameta.**" Meal drugog ajeti kerima glasi, "**Reci mekkanskim mušricima! Meni je naređeno da se samo Allahu dželle-šanuhu molim** (činim dovu) **i da se ne molim** (ne činim dovu) **predmetima** (stvarima) **koji nisu ni korisni ni štetni! Vi ćete nanijeti sebi zulm i štetu** (gubitak) **ako se budete molili** (činili dovu) **ikome osim Allaha dželle-šanuhu!**"

Knjiga **Kešf-uš-šubuhat** [koju je napisao Muhammed bin Abdulvehhab] obrađuje treći ajet sure **Zumer**. Meal ovog ajeta je, "**Oni, koji uzmu nešto drugo osim Allaha dželle-šanuhu kao veliju** (zaštitnika) **kažu: 'Mi ih obožavamo samo zato da bi nas što više približili Allahu dželle-šanuhu, oni će za nas učiniti šefa'at** (posredovati)**.'**" Ovaj ajeti kerim citira riječi mušrika koji obožavaju idole (kipove). Knjiga poistovjećuje pravovjerne (mu'mine), koji traže šefa'at, sa ovim mušricima i namjerno kaže, *"Ni mušrici nisu vjerovali da njihovi idoli (kipovi) mogu stvarati. I oni su vjerovali da je samo Allah dželle-šanuhu stvaralac."* Interpretirajući ovaj ajeti kerim knjiga **Ruh-ul-bejan** kaže, "Ljudska stvorenja imaju sposobnost da priznaju Stvaraoca koji je stvorio i njih i sve drugo. Svako ljudsko biće osjeća želju da obožava (ibadeti) svog Stvaraoca i da Mu se približi. Međutim, ova želja i sposobnost su bezvrijedni jer nefs, šejtan, ili loše društvo, mogu prevariti čovjeka [i kao rezultat toga, ova urođena želja će biti uništena,] pa će čovjek postati [ili nevjernik u Stvaraoca i kijametski dan, kao što su komunisti i masoni,] ili mušrik. Mušrik se ne može približiti Allahu dželle-šanuhu i ne može Ga spoznati. Ono što je dragocjeno je ma'rifet. Ma'rifet je znanje koje nastaje i slijedi nakon što smo eliminisali širk i prionuli za tevhid. Vjerovanje i slijeđenje Poslanika i njihovih

kitaba je znak ma'rifeta. To je jedini način da se približi Allahu dželle-šanuhu. Šejtan je imao sposobnost (mogao je) da padne na sedždu. Ali, on je, slijedeći svoj nefs, odbio da to učini. Grčki filozofi su postali kafiri zato što su se htjeli približiti sa svojim razumom i nefsom Allahu dželle-šanuhu a ne slijedeći Poslanike. Mu'mini slijede islam da bi se približili Allahu dželle-šanuhu. Njihovi kalbovi se na taj način pune nurom. Njihovim dušama se manifestuje Allahov dželle-šanuhu sifat Džemal (Ljepota). Mušrici ne slijede Poslanika i islam da bi se približili Allahu dželle-šanuhu već svoje nefsove i svoje manjkave i defektne mozgove i bidate (bid'ate). Njihovi kalbovi postaju crni. Njihove duše postaju mračne. Allah dželle-šanuhu kaže na kraju ovog ajeti kerima da oni lažu kada kažu da će za njih kipovi učiniti šefa'at." Kako vidimo, jako je nepravedno uzimati meale dvadeset petog ajeti kerima sure **Lokman**, koji glasi, "**Ako upitaš kafire ko je stvorio zemlju i nebesa oni će ti svakako reći da ih je Allah dželle-šanuhu stvorio**", i osamdeset sedmog ajeta sure **Zuhruf** koji glasi, "**Ako upitaš one koji obožavaju nešto drugo osim Allaha dželle-šanuhu ko je ovo stvorio oni će ti sigurno reći da je to sve Allah dželle-šanuhu stvorio**", kao dokaze, i reći, *"I mušrici su također znali da je samo Allah dželle-šanuhu Stvaralac. Oni su obožavali idole (kipove) da oni za njih na kijametu učine šefa'at. Oni su zato postali mušrici i kafiri."*

Mu'mini ne obožavaju Poslanike i Evlije i ne kažu da su oni Allahov dželle-šanuhu šerik (drug, ortak, zajedničar). Mi vjerujemo da su Poslanici i Evlije (Allahova dželle-šanuhu) stvorenja i ljudska bića i da oni nisu vrijedni ibadeta. Mi vjerujemo da su oni Allahovi dželle-šanuhu dragi robovi i da će se On, radi bereketa (berićeta, blagoslova) onih koje On voli, sažaliti Svojim robovima. Allah dželle-šanuhu sam stvara svaku korist (faidu) i gubitak. Samo On ima pravo (hak) na ibadet, da Ga ibadetimo. Mi kažemo da je On, radi onih koje On voli, merhametli (sažaljiv) prema Svojim robovima. Mušrici s druge strane -- pošto oni nisu slijeđenjem Poslanika ojačali (tj. razvili) ovaj svoj prirodni ma'rifet -- iako kažu da njihovi idoli ne mogu ništa stvoriti vjeruju da su njihovi idoli, zahvaljujući svom ma'rifetu koji je prirodan njihovom stvaranju, vrijedni obožavanja i obožavaju ih. Oni su postali mušrici zato što su rekli da idoli imaju pravo na obožavanje (ibadet) i da su oni vrijedni obožavanja. Oni nisu postali mušrici zato što su rekli, "hoćemo da nam oni budu posrednici (čine šefa'at)". [Očekivati posredstvo (šefa'at) od idola je ***pokvareno vjerovanje***. Tako nije dozvoljeno vjerovati. ***Ali, tako vjerovanje nije širk. Obožavanje idola je širk***.] Kako vidimo, poistovjećivanje pripadnika ehli sunneta sa kafirima i idolopoklonicima, je potpuno pogrešno. Ovi svi ajeti kerimi su poslati za idolopoklonike, kafire i mušrike. Knjiga **Kešf-uš-šubuhat** pogrešno objašnjava ajeti kerime, daje im pogrešna značenja, i kaže da su muslimani ehli sunneta mušrici i da ih treba ubiti i da od njih treba oduzeti njihovu imovinu.

U knjizi **El-fedžr-us-sadik firredd-i ala munkiri-t-tevessuli-velkeramati-vel-havarik** je protumačen osamdeset sedmi ajeti kerim sure **Zuhruf**. Tefsir u ovoj knjizi nam služi kao dokaz da je ovaj ajeti kerim pogrešno protumačen. Ovu knjigu je napisao jedan alim iz Iraka koji se zove Džemil Sidki

Zehavi rahmetullahi alejh. Knjiga je izdata 1323./1905. godine u Egiptu. Ona je ponovo u Istanbulu 1396./1976. godine ofsetom reprodukovana. Džemil Sidki je bio na Univerzitetu u Istanbulu profesor **Ilm-i kelama**. On je preselio na ahiret 1355./1936. Njegova slika je objavljena u knjizi **Mundžid** (1956. izdanje). On ovako piše:

Dva hadisi šerifa koje nam prenosi hazreti Abdullah ibni Omer, radijallahu teala anhuma, kažu, "**Oni su napustili pravi put. Oni pripisuju mu'minima** [značenja] **ajeti kerima koji su poslani za kafire.**", i, "**Ono čega se ja najviše plašim da će se desiti mojim sljedbenicima je to da će oni početi tumačiti Kur'ani kerim po svom ličnom mišljenju i lažnim prevodima.**" Ova dva hadisi šerifa nam najavljuju da će se pojaviti nemezheblije koje će protiv mu'mina upotrebljavati pogrešna tumačenja ajeti kerima koji su poslani za kafire.

Jedan od velikih alima Medine, šejh Muhammed bin Sulejman Medeni rahime-hullahu teala, je takođe shvatio da Muhammed bin Abdulvehhab ima izopačene ideje koje će kasnije biti (postati) štetne. On ga je savjetovao da ih ostavi. On je bio alim fikha u šafijiskom (šafi'iskom) mezhebu. On je napisao puno knjiga. Njegovo objašnjenje knjige **Tuhfet-ul-muhtać**, koju je Ibni Hadžer-i Mekki rahime-hullahu teala napisao kao komentar na knjigu **Minhadž**, je jako čuveno. On ovako piše u njegovoj knjizi **El-fetva** koja ima dva dijela, "O Abdulvehhabov sine! Ne kleveći muslimane. Ja te savjetujem radi Allahovog dželle-šanuhu zadovoljstva. Onom, ko kaže da neko drugi osim Allaha dželle-šanuhu stvara djela treba svakako reći istinu! Ali, mi ne smijemo nazivati kafirima one koji su se čvrsto uhvatili za sebebe (tj. uzroke, razloge, posrednike, povode, sredstva, načine) i koji vjeruju da je Allah dželle-šanuhu stvorio i te sebebe i njihovu moć (efekat, te'sir). I ti si, takođe, musliman. Ispravnije je nazvati jednog muslimana krivovjernikom, nego, sve muslimane krivovjernicima. Onaj ko napusti zajednicu će najvjerovatnije zalutati. Značenje (meal) stotinu petnaestog ajeta sure **Nisa** kaže. '**Onoga ko se suprotstavi Poslaniku, a poznat mu je Pravi put, i koji skrene sa puta vjerovanja i ibadeta vjernika, oživjećemo na ahiretu u kufru i irtidadu** (otpadništvu)**, i bacićemo ga u džehennem.**'" Ovaj ajeti kerim potvrđuje da su moje riječi istinite i tačne. Iako vehabije imaju puno pogrešnih vjerovanja, ona se uglavnom sva temelje na sljedeća tri principa.

1-Vehabije kažu da su djela i ibadeti sastavni dijelovi imana. Oni kažu, "*Onaj ko ne radi farz iako vjeruje da je to farz postaje kafir. Na primjer,* (oni kažu da) *onaj ko ne klanja zato što je lijen iako vjeruje da je namaz farz, ili, onaj ko ne daje zekat zato što je škrt iako vjeruje da je zekat farz, postaje kafir. On se mora ubiti i njegova imovina oduzeti i podijliti među vehabijama.*"

Ebul Feth Muhammed bin Abdulkerim Šihristani rahmetullahi teala alejh [rođen 479./1086. u Horasanu, preselio na ahiret 632./1234. u Bagdadu], alim fikha i kelama, ovako piše u njegovoj knjizi **Milel ve nihal**, "Alimi ehli sunneta su jednoglasno rekli da ibadet nije sastavni dio imana. Onaj ko vjeruje da je nešto farz, ali iz ljenosti ne izvršava taj farz, ne postaje kafir. Ali, ova

jednoglasnost ne postoji u pogledu onih koji ne obavljaju namaz (salat). U hanbeli mezhebu onaj ko iz ljenosti ne klanja (namaz) postaje kafir." [Turska verzija knjige **Milel ve nihal**, 63. stranica, kairsko izdanje 1070. godine po Hidžri.] [Senaullah pani-puti rahmetullahi alejh ovako piše u na početku njegove knjige **Ma-la-budde**, "Musliman koji učini veliki grijeh ne postaje kafir. Ako on ode u džehennem on će iz njega kad-tad izaći i otići u džennet. On će vječno ostati u džennetu." Ova knjiga je na napisana na perzijskom jeziku. Ona je izdata 1376./1956. u Delhiju. Izdavačka kuća Hakikat kitabevi iz Istanbula ju je 1410./1990. reprodukovala. U hanbeli mezhebu je rečeno da samo onaj ko ne klanja postaje kafir. (U hanbeli mezhebu) nije rečeno da postaju kafir oni koji ne rade druge vrste ibadeta. Dakle, vehabije u ovom pogledu nije ispravno smatrati hanbelijama. Kao je već prethodno objašnjeno, oni koji ne pripadaju ehli sunnetu ne mogu biti hanbelije. Oni koji ne pripadaju nijednom od četiri mezheba nisu ehli sunnet.

2-Vehabije kažu, *"Onaj ko traži od duša (ruhova) Poslanika alejhimusselam i Evlija šefa'at i ko posjećuje njihova turbeta i ko ih uzima kao posrednike (vesile) kada moli Allaha dželle-šanuhu (tj. kada Allahu dželle-šanuhu čini dovu) postaje kafir. Oni takođe vjeruju i da mrtvac (mejjit) ne osjeća ništa."*

Kada bi se postajalo kafirom zato što se na grobu razgovara sa mrtvacem naš Poslanik sallallahu alejhi ve sellem i veliki alimi i Evlije ne bi tako činili dovu. Naš Poslanik je posjećivao (zijaretio) groblje **Baki** u Medini i uhudske šehide. U stvari, ovo je takođe napisano i na 485. stranici vehabijske knjige **Feth-ul-medžid**. U toj vehabijskoj knjizi (**Feth-ul-medžid**) piše da je on nazivao selam onima u grobu i da je razgovarao sa njima.

Naš Pejgamber je ovako učio dovu, "**Allahumme inni es-eluke bi-hakkissailine alejke.**" Što znači, "Ja Rabbi (O moj Gospodaru)! Ja od Tebe tražim radi onih kojima si dao kada su oni od Tebe tražili!" On nam' je preporučio da tako tražimo od Allaha dželle-šanuhu. Kada je on svojim mubarek rukama ukopavao hazreti Alijevu majku Fatimu, radijallahu anhuma, on je ovako proučio na mezaru, "**Igfir li-ummi Fatimate binti Esad ve vessi' alejha medhaleha bi-hakki nebijjike vel enbijaillezine min kabli inneke erhamurrahimin.**" Što znači, "Ja Rabbi! Oprosti mojoj majci Fatimi binti Esad njene grijehe! Proširi joj mjesto gdje se nalazi! Molim te, o Ti koji si erhamurrahimin (milostiviji od svih milostivih), uslišaj ovu moju dovu radi hakka [ljubavi] Tvoga Pejgambera i svih drugih Pejgambera koji su prije mene došli!" Hadisi šerif koji nam prenosi Osman bin Hunejf radijallahu anh, jedan od najvećih Ensarija, nam govori kako je Pejgamber naredio slijepcu koji je od njega tražio dovu za svoje izliječenje. On mu je rekao da uzme abdest i da klanja dva rek'ata namaza i da prouči sljedeću dovu, "**Allahumme inni es'eluke ve etevedždžehu ilejke bi-Nebijjike Muhammedin nebijjirrahme, ja Muhammed inni etevedždžehu bike ila Rabbi fi hadžeti hazihi li-takdije-li Allahumme šeffi'hu fijje.**" U ovoj dovi je naređeno slijepcu, da bi mu dova bila uslišana (kabul), da uzme Muhammeda alejhisselam kao posrednika (vesilu).

Ashabi kiram su često učili ovu dovu. Ova dova se citira u drugom tomu knjige **Eši'at-ul leme'at** kao i u knjizi **Hisn-ul hasin** sa svim senedima (dokazima) i znacima upućivanja (referencama). Ona je objašnjena kao, "Ja Ti se okrećem i uzimam Tvog Pejgambera kao posrednika (vesile)."

Ove dove nam jasno i glasno pokazuju da je dozvoljeno činiti dovu radi ljubavi (hatra) i poštovanja (hurmeta) onih koje Allah dželle-šanuhu voli.

Šejh Ali Mahfuz je preselio na ahiret 1361./1942. godine. On je bio jedan od velikih alima na Univerzitetu **Džami'ul-azhar** u Egiptu. On u njegovoj knjizi **El-ibda'**, koja je 1375./1956. godine izdata u Kairu, puno hvali Ibni Tejmijju i Abduha. Međutim, on u toj istoj knjizi ovako piše na 213. stranici, "Nije ispravno reći da Evlije kiram rahime-humullahu teala nakon svoje smrti utjiču na, ili, određuju (tj. čine tesarruf) dunjalučke poslove, kao što su ozdravljenje bolesnika, spašavanje onih koji se utapaju u vodi, pomaganje onim koji se bore protiv neprijatelja i pronalaženje nečeg izgubljenog. Nije ispravno reći da je Allah dželle-šanuhu njima ostavio ove zadatke, zato što je njihov stepen (merteba) visok, ili, da oni mogu šta hoće raditi, ili da oni, koji ih slijede u stopu, ne mogu pogriješiti. Allah dželle-šanuhu odabire izvjesne Svoje Evlije i daje im počast (ikram). On onda daje, preko njihovih kerameta, bez obzira bili oni živi ili mrtvi, da bolesnik ozdravi, da se onaj ko se davi (utapa) u vodi spasi, daje pomoć onima koji se bore protiv neprijatelja, i daje da se nađe izgubljena stvar. Ovo je logično. I Kur'ani kerim nam također otkriva ove činjenice." Abdullah Desuki i Jusuf Dedžvi, profesori na Džami'ul-azharu, su na kraju knjige **Ibda** napisali pohvalu ove knjige.

Abdulgani Nablusi rahime-hullahu teala ovako piše na stotinu osamdeset drugoj stranici njegove knjige **Hadika** (**Hadikat-un-nedijje**), koja je izdata 1290. godine u Istanbulu, "Hadisi kudsi koji nam Buharija prenosi od Abu Hurejre kaže: Allah dželle-šanuhu kaže, '**Moj rob mi se ne može ni sa čim više približiti kao sa farzom. Ako Moj rob obavlja nafilu ibadet Ja ga puno volim. Ja ga toliko volim da on sa Mnom čuje, sa Mnom vidi, sa Mnom sve drži, sa Mnom hoda. Ja mu dadnem šta god on od Mene zatraži. Ako se on u Mene pouzda Ja ga zaštitim.'**" Nafila ibadet koji se ovdje spominje se odnosi na sunnete i druge nafile onih koji redovno obavljaju sve farzove. [Ovo je vrlo jasno napisano u knjizi **Merakil-felah** i u njenoj anotaciji koju je napisao **Tahtavi**. Molimo čitaoca da pogleda stranicu pod brojem 428.] Ovaj hadisi šerif nam kaže da ćemo zaraditi Allahovu dželle-šanuhu ljubav i da će nam' naše dove biti uslišane (kabul) ako -- nakon što smo (redovno) obavljali sve farzove (i nakon što smo naklanjali sve izostavljene namaze i nadoknadili sve druge izostavljene i neizvršene farzove i nemamo nikakvih dugova od izostavljenih i propuštenih farzova) -- još dodatno obavljamo i nafilu ibadet." Kada ovakvi -- Allahu dželle-šanuhu dragi robovi -- za nekog učine dovu, bez obzira bili oni živi ili mrtvi, želja (murad) onih za koje su oni učinili dovu se ispuni. Ovakvi ljudi čuju čak i kada su mrtvi. Oni ne vraćaju praznih ruku one koji traže kao što ih nisu vraćali praznih ruku ni kada su bili živi. Iz ovog razloga

hadisi šerif kaže, "**Kada imate problema u svojim poslovima tražite pomoć od onih koji su u grobu!**" Značenje ovog hadisi šerifa je jasno i njega nije ga dozvoljeno drukčije tumačiti (te'viliti). Alusijevo objašnjenje nije ispravano.

Na dvije stotine devedesetoj stranici knjige **Hadikat-un-nedijje** ovako piše, "Mu'mini su mu'mini (vjernici) i kad spavaju i kad su mrtvi. Pejgamberi su Pejgamberi i kad spavaju i kad su mrtvi. Jer, duša (ruh) je ta koja je mu'min ili Pejgamber. Kada čovjek umre njegova duša se ne mijenja. Ovo isto je napisano i u knjizi **Umdet-ul akaid** koju je napisao imam Abdullah Nesefi. [Ova knjiga je izdata 1259./1843. u Londonu.] Isto tako su i Evlije i dalje Evlije i kad spavaju i kad su mrtvi. Ko ovo ne vjeruje je vjerski neuk i tvrdoglav. Ja sam takođe i u jednoj drugoj knjizi pokazao da Evlije posjeduju keramete i nakon njihove smrti." Alim hanefi mezheba Ahmed bin sejjid Muhammed Mekki Hamevi i alimi šafi'i mezheba Ahmed bin Ahmed Šudža'i i Muhammed Ševberi Misri su napisali knjižice u kojima su potvrdili jakim dokazima da Evlije imaju i nakon njihove smrti keramete i da se njihovi kerameti nastavljaju i nakon njihove smrti i da je dozvoljeno na njihovim grobovima činiti tevessul i istigasu [vidi malo kasnije]. Ove tri knjižice su izdate 1319./1901. u Kairu zajedno sa Ahmed Zejni Dahlanovom rahime-hullahu teala knjigom **Ed-durer-us-senijje fi reddi alel-vehhabijje**. U Istanbulu je 1396./1976. godine ofsetom napravljena njihova fotografska reprodukcija.

Muhammed Hadimi ef. rahime-hullahu teala iz Konje, koji je 1176./1762. preselio na ahiret, je ovako napisao na dvije stotine šezdesetoj stranici njegove knjige **Berika**, "Kerameti Evlija su istina (hak). Evlija je musliman koji je arif-i billah. To znači da on poznaje Allaha dželle-šanuhu i Njegove atribute što je moguće više. On puno ibadeti i radi ta'ate (tj. djela koja Allah dželle-šanuhu voli). On jako pažljivo izbjegava grijehe i šehvete (požude, strasti) nefsa. Neobične i izvanredne pojave koje Allah dželle-šanuhu stvara izvan Svog običaja (adeta) i naučnih zakona se zovu **harik-ul'ade**. Postoji osam vrsta harik-ul'adeta. One su: Mu'džiza, keramet, i'anet, sihr, ibtila, isabet-i ajn ili nazar (urokljive oči), i irhas. Keramet je harik-ul'ade koji se dešava preko mu'mina, muttekije (veoma pobožne osobe koja se čuva svakog grijeha), koji je arif-i billah. Ovakva osoba je Evlija a ne Poslanik. Alim šafi'i mezheba Ebu Ishak Ibrahim Isferani je poricao izvjesne keramete. Svi sljedbenici grupe mu'tezile poriču keramete. Oni kažu da se keramet može pomiješati sa mu'džizom tako da se vjerovanje u Pejgambere može otežati. Međutim, Evlija koji ima keramet ne tvrdi da je Pejgamber. On ne žudi za kerametom. Od Allaha dželle-šanuhu je dozvoljeno moliti i tražiti upotrebljavajući Pejgambere i Evlije kao posrednike (tj. vasitu). Od Allaha dželle-šanuhu je dozvoljeno tražiti kroz Pejgambere i Evlije čak i nakon njihove smrti. Jer, njihove mu'džize i kerameti ne prestaju sa njihovim prelaskom na ahiret. Ovaka dova se zove **tevessul** i **istigasa**. I Remli je isto tako rekao. Imam-ul-haremejn je rekao, 'Samo ši'ije poriču nastavak kerameta nakon smrti.' Ali Edžhuri glasoviti alim maliki mezheba iz Egipta je rekao, 'Na ovom svijetu je Evlija kao neisukana sablja (tj. kao neizvučena sablja, kao sablja u koricama). Poslije njegove smrti njegov uticaj (tesarruf) i efekat

(te'sir) postaju jači kao kada isučemo sablju iz korica.' Ove riječi je takođe citirao i Ebu Ali Sendži u njegovoj knjizi **Nur-ul-hidaje**. Kitab (tj. Kur'ani kerim), Sunnet (tj. hadisi šerif) i idžma' ummeta potvrđuju da je keramet istina (hak). Mnoge važne i dragocjene knjige nam govore o kerametima stotina i stotina hiljada Evlija." Ovdje se završava prijevod iz knjige **Berika**.

Na stotinu šestoj stranici knjige **Mir'at-i Medine** piše, "Sahih hadis koji nam prenose alimi hadisa Ibni Huzejme, Dar-i Kutni, i Taberani a koji nam dolazi preko Abdullaha bin Omera, kaže, "**Postalo mi je vadžib učiniti šefa'at onima koji su posjetili moj grob.**" Ovaj hadis takođe citira i imam Munavi u njegovoj knjizi **Kunuz-ud-dekaik**. Pored ovoga hadisa on takođe citira i sljedeći hadisi šerif koji nam dolazi preko Ibni Hibbana, "**Kada nakon moje smrti posjetite moj mezar to je isto kao da ste me posjetili dok sam bio živ**," kao i hadisi šerif od Tebranija (koji glasi), "**Ja ću posredovati (biti šefa'atdžija) onima koji posjete moj mezar.**" Sljedeća dva hadisi šerifa su poznata svakom muslimanu. Imam Bezzar citira prvi hadisi šerif koji nam prenosi Abdullah ibni Omer (koji kaže), "**Moj šefa'at je halal onima koji posjete moj grob.**" Drugi je napisan u Muslim-i šerifu a prenosi ga Abdullah ibni Omer. On kaže, "**Postalo mi je obavezno (hakk) da budem šefa'atdžija onima koji dođu u Medinu munevveru da posjete moj grob (kabur).**" Ovaj hadisi šerif je merfu'. (**Merfu'** je vrsta hadisi šerifa, tj. hadisi mevsul, tj. hadisi šerif koji je Ashab radijallahu teala anhum edžma'in prenijeo rekavši, "Čuo sam da je Resulullah rekao.")

"**Ko obavi hadž pa onda posjeti moj kabur on me je posjetio kao da sam živ.**" (Tj., to je isto kao da me je posjetio dok sam bio živ). Ovo su predivne vijesti koje se citiraju u hadisi šerifu koji nam prenose Taberani, Dar-i Kutni, i [Abdurrahman] Ibnul-Dževzi. Hadisi šerif, "**Onaj ko me ne posjeti poslije svog hadža me je uvrijedio**," koji nam prenosi Dar-i Kutni, aludira na one koji su, iako za to nemaju uzura (šerijatski opravdanog razloga), zanemarili da (odu i) posjete Kabr-i se'adet (Resulullahov sallallahu alejhi ve sellem grob) poslije hadža.

Abdul'aziz, rektor islamskog univerziteta u Medine-i munevveri ovako piše u njegovoj knjizi **Tahkik ve izah**, *"Nijedan od [gore] navedenih hadisi šerifa [koji preporučuju posjetu] nema sened i delil (oslonac, dokaz, evidenciju). Šejhul-islam Ibni Tejmijje je rekao da su oni svi mevdu' (izmišljeni)."* Međutim, njihovi senedi su detaljno napisani u osmom tomu Zerkanijevog komentara na knjigu **Mevahib** i na kraju četvrtog toma Semhudinove knjige **Vefa-ul-vefa**. U ovim knjigama je takođe napisano i to da su ovi hadisi šerifi **hasen** [vrsta hadisi šerifa u kojem su prenosioci vjerni i povjerljivi] i da je Ibni Tejmijjin komentar neosnovan. Rektor i instruktor na univerzitetu u Medini pokušava da okleveće pisanja alima ehli sunneta. On neće da sa svojim knjigama širi po cijelome svijetu pisanja alima ehli sunneta već hoće da širi principe vehabizma. Vehabije su, da bi uvjerile muslimane i nemuslimane da su oni pravi muslimani, započele novu politiku. Oni su osnovali islamski centar koji su nazvali **Rabitat-ul-alem il-islam** (Muslimanska svjetska liga). Oni su iz svake zemlje odabrali i privoljeli

izvjesne neuke i lako podmitljive muslimane sa vjerskom naobrazbom i dali im basnoslovne količine para. Ovi neuki ljudi na vjerskim položajima, koji nemaju pojma šta piše u knjigama alima ehli sunneta, su onda upotrijebljeni kao marionete (za propagiranje vehabizma u njihovim zemljama). Oni iz ovoga centra šire po cijelom svijetu svoje principe koje oni nazivaju "**Fetve svjetskog islamskog jedinstva**." Oni kažu u jednoj takoj lažnoj fetvi, koja je izdata u Ramazani šerifu 1395./1975. godine, *"Ženama je farz klanjati džumu namaz. Hutbe džume i bajram namaza se mogu održavati na maternjim jezicima svake države."* Jedan od Mevdudijevih pristaša, krivovjernik Sabri, koji je bio član ovog centra čije je sjedište u Mekki, koji unosi (među muslimane) smutnju (fitnu) i nered (fesad), je ovu fetvu odmah odnijeo u Indiju. Oni koji su obilno plaćeni (od strane vehabija), i kojima su dati luksuzni stanovi u stambenim zgradama, su silom tjerali žene da idu u džamije, i držali hutbe na njihovim maternjim jezicima. Alimi ehli sunneta, pravi vjerski ljudi, rahime-humullahu teala, su da bi zakočili ovaj pokret (smutnje i nereda) sakupili i raširili fetve iz cijenjenih i uvaženih izvora. Vehabije nisu bile u stanju da pobiju ove fetve -- istinu. Stotine i stotine vjerskih ljudi iz grada **Kerale**, koji se nalazi u južnom dijelu Indije, kada je vidjelo da su bili prevareni se pokajalo (došlo na tevbe) i povratilo ehli sunnetu. Četiri od ovih fetvi, koje se temelje na jako pouzdanim izvorima, su u svim islamskim zemljama umnožene ofsetom i prikovane na javna mjesta. Pravi vjerski ljudi u svakoj državi skreću muslimanima pažnju na vatru felaketa koja iznutra razjeda islam. Oni nastoje da je ugase. Elhamdu-lillah (hvala Allahu dželle-šanuhu), čista i oprezna omladina u svakom kutku svijeta je u stanju da razdvoji istinu od neistine.

Ibni Abidin rahime-hullahu teala je u njegovoj knjizi **Redd-ul muhtar** ovako napisao kod objašnjenja elemenata koji se odnose na hutbu džume i namaski iftitah tekbir, "Reći (proučiti) hutbu na bilo kom drugom jeziku osim arapskom je isto kao što i na početku namaza donijeti iftitah tekbir (reći Allahu ekber na početku namaza) nekom drugom jeziku. Iftitah tekbir je isto što i zikr u toku namaza. Činiti zikr i dove u namazu na svakom drugom jeziku osim arapskom je mekruh tahrim (grijeh). To je Hazreti Omer zabranio." On piše ovako u poglavlju o vadžibima namaza, "Učiniti tahrimen mekruh znači učiniti manji grijeh. Ako nastavimo s ponavljanjem tahrimen mekruha mi ćemo izgubiti adalet (pravednost, to jest takvoj osobi se neće vjerovati u vjerskim stvarima i ona ne može biti svjedok). U knjizi **Tahtavi** piše, "Onaj ko stalno ponavlja manji grijeh postaje fasik (grešnik). Mi trebamo otići u drugu džamiju i klanjati za imamom koji nije fasik i koji ne radi bidate (bid'ate, novotarije)." Pošto je učenje ili dijela ili cijele hutbe na bilo kom drugom jeziku mekruh i bidat Ashabi kiram i tabi'in-i izam rahime-humullahu teala su uvijek, u Africi i Aziji, držali cijelu hutbu na arapskom jeziku iako oni koji su je (hutbu) slušali nisu ni znali ni razumjeli arapski jezik. Bidat je veliki grijeh. Oni su držali cijelu hutbu na arapskom jeziku usprkos činjenici da vjersko znanje još nije bilo rasprostranjeno i da su ih oni morali podučavati. Iz ovog razloga šejh-ul-islam efendije Osmanlijske države kao i čuveni i veliki svjetski alimi, zato što su znali da hutbu nije dozvoljeno držati na

turskom jeziku, nisu šest stotina godina dozvoljavali da se hutba uči na turskom jeziku iako su zaista željeli da je džemat (džema'at) razumije.

Hadisi šerif koji nam imam Bejheki prenosi od Ebu Hurejre radijallahu anh kaže, "**Kada mi neko nazove selam Allah dželle-šanuhu mome tijelu dadne dušu i ja čujem njegov selam.**" Imam Bejheki rahime-hullahu teala je oslanjajući se na ovaj hadisi šerif rekao da su Pejgamberi alejhimusselam živi u njihovim grobovima na nama nepoznat način.

Abdul'aziz bin Abdullah iz Medine citira ovaj hadisi šerif na šezdeset šestoj stranici svoje knjige **El-hadž vel-umre** i komentariše da se ovaj hadisi šerif odnosi na Pejgamberovo mrtvo tijelo (mejjit). Međutim, on na istoj stranici takođe piše i da je on živ u svom kaburu (mezaru) na nama nepoznat način. Njegove riječi su kontradiktorne. Ovaj hadisi šerif nam u stvari pokazuje da se njegovom tijelu daje njegova mubarek duša i da on odgovara na selam. Štaviše, dva hadisi šerifa koja se citiraju na sedamdeset trećoj stranici iste knjige nam naređuju da kada posjećujemo kabur kažemo, "**Esselamu alejkum ehl-el-dijar-i minel mu'minin.**" Ovaj hadisi šerif nam naređuje da nazovemo kaburima svih muslimana selam. Selam se naziva onom ko čuje. Selam se naziva onom sa kim se može razgovarati. Iako nemezheblije citiraju ove hadisi šerife oni kažu da mrtvac (mejjit) ne čuje. Oni nazivaju mušricima one koji vjeruju da mrtvac (mejjit) čuje. Oni pogrešno tumače ajeti kerime i hadisi šerife.

Ima puno hadisi šerifa koji nam govore da je Resulullah živ u njegovom grobu na nama nepoznat način. Sama činjenica da ih je toliko je znak njihove vjerodostojnosti. Od ovog velikog broja hadisi šerifa sljedeća dva se nalaze u kutubi sittama (tj. šest čuvenih knjiga hadisa): "**Ja čujem salavat koji je proučen na mom mezaru. Salavat koji je donesen na mene iz daljine će mi biti prenešen.**" i, "**Ako neko kod mog kabura na mene prouči salavat, Allah dželle-šanuhu pošalje meleka i on mi prenese taj salavat. Ja ću mu na kijametskom danu** (Sudnjem danu) **biti šefa'atdžija** (posrednik za oprost njegovih grijeha)**.**"

Kada musliman dođe na grob muslimana kojeg je poznavao dok je bio živ i poselami ga onaj u grobu će ga prepoznati i odgovoriće mu na njegov selam. Hadisi šerif koji nam prenosi Ibni Ebiddunja kaže da mrtvo tijelo (mejjit) muslimana prepoznaje onog ko mu naziva selam, odgovara mu na njegov selam, i razveseli se. Ako neko poselami one koje nije poznavao oni se razvesele i odgovore mu na njegov selam. Kada su salih osobe (dobri muslimani) i šehidi rahime-humullahu teala u stanju da prepoznaju i odgovore onima koji ih selame da li je moguće da to Resulullah sallallahu teala alejhi ve sellem nije u stanju učiniti? Kako god sunce sa neba obasjava cijeli svijet tako isto i on, istovremeno, odgovara na sve selame.

Jedan hadisi šerif kaže, "**Ja ću i nakon moje smrti čuti isto onako kao što čujem kada sam živ.**" Drugi hadisi šerif koji nam prenosi Ebu Ja'la kaže, "**Pejgamberi** alejhimusselam **su živi u svojim grobovima. Oni u njima klanjaju namaz.**" Ibrahim bin Bišar, sejjid Ahmed Rifa'i i mnoge druge

Evlije su rekle da su čule odgovor kada su nazvale selam Resulullahu sallallahu alejhi ve sellem.

Hazreti Dželaleddin Sujuti je u njegovoj knjizi **Šeref-ul-muhkem** odgovorio na pitanje, "Je li istina da je sejjid Ahmed Rifa'i poljubio Resulullahovu mubarek ruku?" On je u ovoj knjizi dokazao razumnim (akli) i naučnim (nakli) dokazima da je naš efendija, sejjid, Resulullah sallallahu alejhi ve sellem živ u njegovom Kabr-i se'adetu na nama neshvatljiv način, da on čuje selam, i da na njega odgovara. On je također u ovoj njegovoj knjizi objasnio i činjenicu da je Resulullah u noći Mi'radža vidio Musa alejhisselama kako u svom grobu klanja namaz.

Hadisi šerif koji nam dolazi od naše majke, Aiše siddike radijallahu anha, kaže, "**Ja još uvijek osjećam užasan bol od otrovnog mesa koje sam pojeo na Hajberu. Od otrova mi moja aorta (ebher damar) skoro ne radi.**" Ovaj hadisi šerif nam dokazuje da je Allah dželle-šanuhu dao Muhammedu alejhisselam, najodabranijem od svog čovječanstva, pored poslanstva, i šehidsku deredžu (stepen). Allah dželle-šanuhu kaže u mealu stotinu šezdeset devetog ajeta sure **Imran**, "**Nisu mrtvi oni koji su ubijeni na Allahovom putu! Oni su živi kod svog Rabba (Gospodara). Oni dobijaju svoj rizk (opskrbu).**" Nema sumnje da je ovaj veliki Pejgamber, koji je na Allahovom dželle-šanuhu putu i kojem su njegovi neprijatelji dali da pojede otrov, viši od svih onih kojima je dat ovaj počasni stepen -- koji je definisan u ovom ajeti kerimu.

Hadisi šerif koji nam prenosi Ibni Hibban glasi, "**Mubarek tijela (vudžudi) Pejgambera** alejhimusselam **ne trunu. Ako mi mu'min prouči salavat melek mi donese taj salavat i kaže da mi ga je proučio taj i taj iz mog ummeta, sin tog i tog i da me je poselamio.**"

Hadisi šerif koji nam prenosi Ibni Madže kaže, "**Puno mi donosite salavat na dan džume! Salavati će mi biti preneseni čim se prouče.**" Od onih koji su bili tu u tom momentu prisutni, Ebudderda radijallahu anh, je upitao, "Hoće li ti biti preneseni i nakon tvoje smrti?" On je odgovorio, "**Hoće, također će mi biti preneseni i nakon moje smrti pošto je zemlji haram** (zabranjeno) **da trune tijela Pejgambera. Ona žive i nakon njihove smrti, ona se hrane.**" [Ovaj hadisi šerif je također napisan i u zadnjem poglavlju knjige **Tezkiret-ul mevta vel-kubur** koju je napisao Senaullah Pani-puti. Ova knjiga je na perzijskom jeziku. Ona je izdata 1310./1892. u Delhiju. Izdavaćka kuća Hakikat kitabevi iz Istanbula je 1990. godine reprodukovala ovu knjigu].

Hazreti Omer radijallahu anh je nakon osvajanja Jerusalima (Kudus-i šerifa) ušao u Hudžre-i seadet i posjetio Kabr-i nebevi (Pejgamberov alejhisselam grob). Hazreti Omer bin Abdul'aziz, koji je bio veliki Evlija, je uobičajavao slati iz Damaska državne predstavnike u Medinu da prouče kod Kabr-i se'adeta salat i selam. Hazreti Abdullah ibni Omer je nakon povratka sa svakog putovanja prvo odlazio u Hudžre-i se'adet. On ga je prvo posjećivao i nazivao selam Resulullahu, zatim Ebu Bekiru Siddiku, a onda svom ocu. Imam Nafi' je rekao da je vidio da je hazreti Abdullah ibni Omer više od stotinu puta (ušao u turbe i) posjetio Grob

sreće (Kabr-i se'adet), i rekao, "Esselamu alejke ja Resulullah!" Jednoga dana je hazreti Ali radijallahu anh ušao u mesdžid-i šerif i zaplakao kada je vidio mubarek makam (grob) hazreti Fatime radijallahu anha. On je još više plakao kada je ušao u Hudžru sreće (Hudžra-i se'adet) gdje je rekao, "Esselamu alejke ja Resulullah ve esselamu alejkum o moja dva brata!" i na taj način poselamio hazreti Ebu Bekra i hazreti Omera radijallahu teala anhuma.

Prema imam-i-a'zam-Ebu-Hanifi trebamo prvo obaviti hadž pa onda otići u Medinu muneverru i posjetiti Resulullaha. Tako isto piše i u fetvi Ebullejsa Semerkandija.

Kadi Ijad autor knjige **Šifa**, imam Nevevi alim šafi'i mezheba, i Ibni Humam alim hanefi mezheba, rahime-humullahu teala, su rekli da postoji saglasnost (tj. idžma-i ummet) o posjeti Resulullahovog alejhisselam groba (Kabr-i-se'adeta). Štaviše, izvjesni alimi su rekli da je ta posjeta čak i vadžib. Zapravo, posjeta groba je sunnet. Ovaj podatak je također napisan i u vehabijskoj knjizi **Feth-ul-medžid**.

Meal šezdeset trećeg ajeti kerima sure **Nisa** kaže, "**Ako ti oni** (Moj Pejgamberu) **koji su se sami prema sebi ogriješili dođu, i zamole Allaha dželle-šanuhu da im oprosti, i ako i Allahov Poslanik zamoli za njih, vidjeli bi da Allah dželle-šanuhu sigurno prima (kabuli) njihovo pokajanje (tevbu) i da je milostiv (merhametli).**" Ovaj ajeti kerim nam pokazuje da će Resulullah sallallahu alejhi ve sellem posredovati (činiti šefa'at) i da će njegovo posredstvo biti primljeno (kabul). Štaviše, ovaj ajeti kerim nam naređuje da dođemo iz daleka, da posjetimo Kabr-i se'adet, i da tražimo šefa'at.

Hadisi šerif kaže, "**Dozvoljeno je uputiti se na dugo putovanje da bi se posjetila samo tri mesdžida.**" Ovaj hadisi šerif nam ističe da ćemo dobiti nagradu (sevab) samo ako krenemo na dugo putovanje sa ciljem da posjetimo Mesdžid-i haram u Mekki, Mesdžid-i Nebi u Medini, i Mesdžid-i aksa u Jerusalimu (Kudusu). Ovaj sevab će biti uskraćen onim koji su bili na hadždžu a nisu posjetili Kabr-i se'adet u Mesdžidu Nebi (Poslanikov alejhisselam grob u Poslanikovoj džamiji).

Imam Malik je rekao, "Onim koji posjete Resulullahov alejhisselam grob sreće (Kabr-i se'adet) je mekruh ostajati dugo kod Hudžre-i se'adeta." Kada je imam Zejnel'abidin je zijaretio Kabr-i se'adet on je stajao kod stuba koji je u smijeru prema Ravdi mutahheri. On nije išao dalje (nije se približavao dalje). Zijaret se sve do hazreti Aišinog prelaska na ahiret obavljao stojeći s vanjske strane vrata Hudžre-i se'adet i sa licem okrenutim prema kibli.

Hadisi šerif kaže, "**Ne pravite od mog groba** (mjesto za) **praznik!**" Hazreti Abdul'azim-i Munziri, jedan alim hadisa, je ovako objasnio ovaj hadisi šerif, "Nemojte misliti da je dovoljno samo jednom godišnje posjetiti moj grob, kao na praznik! Stalno me posjećujte!" hadisi šerif koji kaže, "**Nemojte praviti od svojih kuća groblje.**" znači da ne smijemo dopustiti da naše kuće -- ne klanjajući u njima -- postanu kao groblje. Ovo objašnjenje nam pokazuje da je Munzirijevo tumačenje tačno zato što u groblju nije dozvoljeno klanjati namaz. Rečeno je da bi ovaj hadisi šerif mogao imati i sljedeće značenje, "Nemojte da

označavate izvjesne dane kao praznik i da me samo na te dane posjećujete!" Jevreji i hrišćani tako posjećuju grobove Poslanika, okupe se iz navike, sviraju, i pjevaju, i prave ceremonije. Ovaj hadisi šerif isto tako uključuje u sebe i to da se mi ne smijemo ponašati kao oni, odnosno da se ne smijemo veseliti na bajram sa stvarima koje su haram, i da ne smijemo svirati nej (vrsta svirale od trske), da ne smijemo udarati uz bubanj, niti se iskupljati za vrijeme naše posjete i održavati ceremonije. Mi trebamo samo posjetiti, nazvati selam, tiho proučiti dovu, i otići bez dužeg zadržavanja.

Imam a'zam Ebu Hanifa rahime-hullahu teala je rekao, "Posjećivanje Kabr-i se'adeta je najcjenjeniji sunnet." Bilo je i alima koji su rekli da je ta posjeta vadžib. Iz ovog razloga je u šafijiskom mezhebu dozvoljeno da se zavjetujemo da ćemo posjetiti Kabr-i se'adet.

U knjizi **Mir'at-i Medine**, na hiljadu dvije stotine osamdeset drugoj (1282.) stranici piše, "Kada nam Allah dželle-šanuhu kaže, '**Da nisam tebe stvorio Ja ne bih stvorio ništa**,' On nam ističe da je Muhammed alejhisselam Habibullah i Njegov miljenik. Ovaj hadisi kudsi se takođe citira i u imamovoj Rabbanijevoj rahime-hullahu teala knjizi **Mektubat**, u trećem tomu, u pismu pod brojem 122. Čak ni obična osoba neće odbiti nešto radi ljubavi (hatra) onoga koga puno voli. Onome, ko voli, je lako uraditi nešto za ljubav voljenog. Neće biti odbijena želja onoga ko kaže, "Ja Rabbi! Ja od Tebe tražim radi ljubavi (hatra) Tvoga Habiba Muhammeda alejhisselam." Ali, mi ne bi smjeli upotrebljavati Resulullahovu sallallahu alejhi ve sellem ljubav i hurmet kao posrednike (vesilu) za beznačajne dunjalučke želje."

Imam a'zam Ebu Hanifa rahime-hullahu teala je rekao, "Ja sam bio u Medini. Jedan od saliha (dobrih muslimana), šejh Ejjub-i Sahtijani, je ušao u Mesdžid-i šerif. I ja sam ušao za njim. Hazreti šejh je bio licem okrenut prema kaburu Nebevije (Pejgamberovom alejhisselam grobu). On je bio leđima okrenut prema kibli. Onda je izašao." Hazreti Ibni Džema'a je ovako napisao u njegovoj knjizi **Mensek-i kebir**, "Kada posjećujemo, nakon što smo klanjali dva rek'ata namaza kod mimbera i učinili dovu, trebamo otići na stranu Hudžre-i se'adeta koja gleda prema kibli. Njegova mubarek glava će nam biti na lijevoj strani. Trebamo stati dva metra udaljeni od zida **Merkad-i šerifa** (Pejgamberovog turbeta). Zatim se trebamo polako okrenuti -- tako da smo licem okrenuti prema **Muvadžehe-i se'adetu**, ostavljajući zid koji gleda prema kibli za našim leđima -- i poselamiti ga. Ovo je ovako u svim mezhebima."

Abdulgani Nablusi rahmetullahi teala alejh ovako piše u njegovoj knjizi **Hadika** kod objašnjenja dvadeset treće katastrofe izazvane jezikom, "Mekruh tahrim je reći, kada činimo dovu, radi hakka (prava) Pejgambera, ili radi hakka [tog i tog živog ili mrtvog] Evlije, ili tražiti nešto od Allaha dželle-šanuhu ovako govoreći, zato što je rečeno da stvorenja (mahluk) nemaju kod Allaha dželle-šanuhu hakka, to jest, On ne mora da ispuni ničiju želju. Ovo je tačno. Međutim, On je obećao Svojim dragim robovima i preuzeo na Sebe njihovo pravo (hakk). To znači da će im On ispuniti (ukabuliti) njihovu dovu. On je rekao u Kur'ani kerimu da je On preuzeo na Sebe dobročinstvo prava (hakka) Njegovih

robova. Na primjer, značenje jednog ajeti kerima je, '**Postalo Nam je pravo (hakk) da pomognemo mu'minima.**'" U knjizi fetvi koja se zove **Bezzazijje** piše, "Dozvoljeno je tražiti nešto radi Pejgambera (Nebija), ili živog ili mrtvog Evlije, spominjući njihova imena." Komentar na knjigu **Šir'a** kaže, "Mi moramo činiti [Allahu dželle-šanuhu] dovu upotrebljavajući Pejgambere i dobre (salih) robove kao posrednike (vesile). Ovo isto je takođe napisano i u knjizi **Hisn-ul-hasin**." Kako vidimo, alimi islama su kazali da je dozvoljeno moliti Allaha dželle-šanuhu putem prava (hakka) i hurmeta (poštovanje) onih kojima je On dao i koje On voli. Nijedan alim nije nikada rekao da je robovima širk tražiti ove hakove od Allaha dželle-šanuhu, zato što je Allah dželle-šanuhu preuzeo na Sebe hakk robova.

Iako vehabije hvale u njihovoj knjizi **Feth-ul-medžid** knjigu fetvi **Bezzazijje**, i iznose fetve njenog autora kao svoje dokumente, oni mu se u ovom pogledu suprotstavljaju. Takođe i Hadimi piše u njegovoj knjizi **Berika** kada objašnjava katastrofe prouzrokovane jezikom, "(Riječi,) 'Radi prava (hakka) Tvog Pejgambera ili Evlije' znače da je 'Njegovo poslanstvo (nubuvvet) ili vilajet hakk.' I naš Pejgamber je takođe govorio sa ovakvim nijjetom, '**Radi hakka Tvoga Pejgambera Muhammeda**', za vrijeme ratova kada je tražio Allahovu dželle-šanuhu pomoć radi hakka siromaha (fukare) među muhadžirima. I mnogi alimi islama su takođe činili dovu i govorili, 'Radi hakka onih kojima si dao štogod su od Tebe zatražili,' i, 'Radi hakka Muhammeda Gazalija.' Oni su ove dove zapisali i u svoje knjige." Knjiga **Hisn-ul-hasin** je puna ovakvih dova. U tefsiru **Ruh-ul-bejan** piše, kod objašnjenja osamnaestog (18.) ajeta sure **Maide**, da hadisi šerif koji nam prenosi Omer-ul Faruk radijallahu anh, kaže, "**Kada je Adem** alejhisselam **pogriješio on je rekao, 'Ja Rabbi! Oprosti mi radi hakka Muhammeda** alejhisselam. **Allah dželle-šanuhu je rekao, 'Ja još nisam ni stvorio Muhammeda. Kako ga ti znaš? On je odgovorio, 'Ja Rabbi! Kada si me stvorio i oživio (dao mi ihsan od Tvog ruha) ja sam podigao glavu i vidio da je po obodu Arša ispisano La ilahe illallah Muhammedun resulullah. Ti bi pored Svog imena napisao samo ime nekoga koga najviše voliš. Ja sam razmišljao o ovom i shvatio sam da ti njega jako puno voliš.' Allah dželle-šanuhu mu je na ovo odgovorio, 'O Ademe! Rekao si istinu. Ja ga volim više od svih mojih stvorenja. Ja ti radi njega opraštam. Da Muhammed ne postoji Ja ne bih ni tebe stvorio.'**" Ovaj hadisi šerif se citira u imamovoj Bejhekijevoj knjizi **Delail** kao i u Alusijevoj knjizi **Galijje**.

Vehabija piše na dvije stotine pedeset devetoj stranici, *"Hazreti imam Zejnel'abidin Ali rahime-hullahu teala je vidio nekog kako čini dovu kod Resulullahovog groba i prekinuo ga je proučivši mu mu hadis,* '**Proučite mi salat** (salavat)**! Gdje god ste vaš selam će mi biti prenesen.**'" On krivo prepričava ovaj događaj, i ovako nastavlja, *"Prema tome, kod groba je zabranjeno učiti dovu i salat, jer je to slično pravljenju praznika od groba. Onim koji klanjaju namaz u Mesdžidu Nebi je zabranjeno da se približavaju grobu i da nazivaju selam. Nijedan Ashab to nije radio. Oni su to zabranili*

onim koji su to htjeli da urade. Pejgamberu će samo biti prenesen salat i selam njegovog ummeta.” On takođe piše i na dvije stotine trideset četvrtoj stranici, *“Sau’udijska vlada je da bi spriječila muslimane da to ne rade tako postavila u Mesdžidu Nebi vojnike kod* ***Hudžre-i se’adet****.”*

Jusuf Nebhani rahmetullahi teala alejh je na puno mjesta odgovorio na ove vehabijske laži u njegovoj knjizi **Ševahid-ul-hak**. On ovako piše na njenoj osamdesetoj stranici, “Imam Zejnel’abidin radijallahu anh nije zabranio posjetu mubarek Resulullahovog groba. On je zabranio neislamsko ponašanje za vrijeme posjete, i loše ophođenje bez poštovanja. Njegov unuk imam Dža’fer Sadik je posjećivao Hudžre-i se’adet i stajao kod stuba koji se nalazi u pravcu Revde i nazvao selam i govorio, ‘Njegova mubarek glava je na ovoj strani.’ ‘**Ne pravite** (mjesto za) **praznik od mog groba!**’ znači, ‘Nemojte me posjećivati samo izvjesnim određenim danima kao što su praznici. Posjećujte me stalno.’” Na 88. i 106. stranici Ebu Abdullahove Kurtubijeve knjige **Tezkire** piše da se Resulullahu svakog sabaha i akšama pokazuju djela (amel) njegovog ummeta. Na njenoj 89. i 116. stranici piše, “Halifa Mensur je za vrijeme svoje posljednje posjete Resulullaha upitao imama Malika, ‘Hoću li se okrenuti prema grobu ili prema kibli?’ Imam Malik mu je odgovorio, ‘Kako bi se ikad mogao okrenuti od Resulullaha? On je, sallallahu alejhi ve sellem, uzrok (vesile) tvog oprosta (afuva) i oprosta tvoga oca Adema!’” Na njenoj 92. stranici piše, “Hadisi šerif ‘**Zijaretite** (posjećujte) **grobove!**’ je naređenje. Ako neko za vrijeme posjete učini haram, taj se haram mora zabraniti, a ne posjeta.” Na njenoj 98. stranici piše, “U knjizi **Ezkar** koju je napisao imam Nevevi piše, ‘Sunnet je često posjećivati grobove Resulullaha i salih (dobrih) muslimana i ostati izvjesno vrijeme na tim mjestima posjete.’” Na njenoj 100. stranici piše, “Ibni Humam citira u njegovoj knjizi **Feth-ul-kadir** hadisi šerif koji nam prenose Dar-i Kutni i Bezzar. Ovaj hadisi šerif glasi, ‘**Ako mi neko dođe, i posjeti me** [moj grob] **bez ikakvog drugog posla** (razloga)**, on ima hakk** (pravo) **da mu ja budem šefa’atdžija** (posrednik za oprost njegovih grijeha) **na danu kijameta.**” Na njenoj 118. stranici piše, “Allah dželle-šanuhu je dao Evlijama keramet. Kerameti Evlija se često vide čak i nakon njihove smrti. Oni i nakon njihove smrti mogu biti djelotvorni (učiniti tesarruf). Dozvoljeno ih je uzimati kao posrednike (vesile) za Allahovo dželle-šanuhu stvaranje. Ali, mi tu njihovu pomoć (istigase) moramo tražiti u skladu sa islamom. Mi ne smijemo govoriti onako kako to neuki govore (kao na primjer), ‘Daću ti toliko i toliko ako mi ispuniš moju želju,’ ili, ‘Ako izliječiš mog bolesnog rođaka.’ Međutim, ni ovakvo ponašanje nije znak kufra i širka zato što ni najveća neznalica ne očekuje da Evlija nešto stvori. Onaj ko tako kaže želi da uzme Evliju kao posrednika (vesilu) za Allahovo dželle-šanuhu stvaranje. Takva osoba misli da je Velija Allahov dželle-šanuhu dragi rob. Ona (takva osoba) misli da kaže, ‘Moli Allaha da mi ispuni želju! Allah dželle-šanuhu neće odbiti tvoju dovu.’ Zapravo, Resulullah sallallahu alejhi ve sellem je je rekao, ‘**Ima puno ljudi koje drugi smatraju jadnim i beznačajnim a koji su Allahovi dželle-šanuhu dragi robovi. Kada oni nešto zažele Allah dželle-šanuhu to sigurno stvori.**’ Ovaj hadisi šerif se takođe citira i na tri

stotine osamdeset prvoj (381.) stranici vehabijske knjige **Feth-ul-medžid**. Muslimani slijede ovaj hadisi šerif i žele da im Evlije budu posrednici (vesile). Imam Ahmed, imam Šafi'i, imam Malik i imam a'zam Ebu Hanifa su rekli da se je dozvoljeno oberićetiti (tj. dobiti blagoslov, sreću, napredak, učiniti teberruk) posredstvom kaburova dobrih (salih) muslimana. Oni koji kažu da su ehli sunnet i da pripadaju jednom od četiri mezheba ehli sunneta moraju govoriti onako kako su ovi imami rekli. Ako oni ne govore i ne kažu tako oni nisu pripadnici ehli sunneta već lažovi." U knjizi fetvi koja nosi naslov **Fetva-ji Hindijje** je ovako napisano u dijelu koji se odnosi na obavljanje hadždža za nekog drugog, "Dozvoljeno je pokloniti nekom drugom sevabe (nagrade) svog ibadeta. Dakle, dozvoljeno nam je pokloniti sevabe namaza; posta; sadake; hadždža; učenja Kur'ani kerima; činjenja zikra; zijareta kabura Pejgambera, šehida, Evlija i salih muslimana; sevab poklanjanja kefena (ćefina) mevtu (mrtvacu); i sevabe svih dobrih djela (hajrata i hasenata)." Iz ovog citata takođe možemo i razumjeti da ćemo dobiti sevab za posjetu grobova Evlija. [Ima raznih zikrova. Jedan od njih je, "**Allahu ekber, Allahu ekber. La ilahe illallahu vallahu ekber. Allahu ekber ve lillahil hamd.**" Ovo se takođe zove i **tekbir-i tešrik**. Ovaj tekbir se treba često učiti, izgovarati. **Istigfar dova** je takođe jako koristan zikr.]

Dokumenti za ovo što je ovdje napisano se nalaze u našim knjigama na arapskom, turskom i engleskom jeziku. Allah dželle-šanuhu je naredio muslimanima da se ujedine. To znači da svi mu'mini moraju naučiti vjerovanje (i'tikad) **ehli sunneta vel-džema'at** i ujediniti se na ovom ispravnom i tačnom putu na taj način što će vjerovati onako kako je zapisano u knjigama ovih velikih alima. Pejgamber sallallahu alejhi ve sellem je rekao da je put **ehli sunneta** jedini pravi put. Mi se moramo dobro paziti da ne skrenemo sa ovog puta jedinstva **ehli sunneta** i da nas ne prevare lažljiva pisanja i članci neukih ljudi na vjerskim položajima koji trguju sa vjerskim knjigama i člancima krivovjernika i nastoje da prevare muslimane. Allah dželle-šanuhu jasno kaže u značenju (mealu) stotinu četrnaestog ajeta sure **Nisa** da će otići u džehennem oni koji skrenu sa ovog Pravog puta na kom su muslimani ujedinjeni. Dokumenti nam jasno pokazuju da su se oni koji ne slijede nijedan od četiri mezheba odvojili od jedinstvenog puta ehli sunneta i da take nemezheblije postaju ili krivovjernici ili kafiri. Komentar na knjigu **Durr-ul-muhtar** koju je napisao veliki alim Ahmed Tahtavi kao i knjiga **El besair ala munkirit-tevessul-i bilmekabir** su ti dokumenti. Knjiga **El besair ala munkirit-tevessul-i bilmekabir** je napisana u Pakistanu. Njena svrha je bila da odgovori na, i pobije, knjigu **Feth-ul-medžid**. Ovu knjiga je u Istanbulu ofsetom reprodukovana.

U knjizi **Et-tevessul-u bin Nebi ve džehelet-ul-vehabijjun** (koju je napisao Ebu Hamid) je i primjerima i činjenicama dokazano da je Ibni Tejmijje izašao iz mezheba **ehli sunnet vel-džema'at**. **Vehabizam** je smješa laži i kleveta engleskog špijuna Hemphera i Ibni Tejmijjinog krivovjerstva.

3-Vehabije kažu, *"Pravljenje turbeta na mezaru, palienje kandilja (ili svjetla) za one koji ibadete i hizmete turbe, zavjetovanje sadake dušama umrlih*

je širk i kufr! Stanovnici Haremejna (tj. Mekke i Medine) su se do sada molili kubbetima i zidovima.”

Građenje turbeta na grobu radi hvalisanja i razmetanja je haram. Građenje turbeta sa namjerom da zaštitimo grob od štete je mekruh. Građenje turbeta na mezaru sa namjerom da u njega ne uđe lopov ili životinja je dozvoljeno. Ali, turbe ne smije biti mjesto okupa, to jest, ne može se reći da se ono treba posjećivati u izvjesno određeno vrijeme.

Ukopati čovjeka u građevinu koja je ranije sagrađena nije mekruh. Ashabi kiram su ukopali u taku građevinu Resulullaha i dvojicu halifa. Nijedan od njih se nije usprotivio. Hadisi šerif kaže da se njihova ujedinjenost ne temelji na dalaletu (krivovjerstvu, stranputici). Veliki alim islama, Ibni Abidin, je ovako napisao na dvije stotine trideset drugoj (232.) stranici njegove knjige **Durr-ul-muhtar hašije** (**Redd-ul-muhtar**), komentar na knjigu **Durr-ul-muhtar**, peti tom, Bulak izdanje, 1272. godina), “Neki alimi su rekli da je mekruh staviti platno, kapu (bašlik), ili turban (saruk) na grob (kabur) salih (dobrih) muslimana i Evlija.” Knjiga **Fetva-ji hudždže** kaže da je mekruh prekriti grob platnom. Ali, nije mekruh, ako nam je namjera da svakome pokažemo veličinu osobe koja se nalazi u grobu ili ako želimo da je zaštitimo od uvrede ili ako želimo da podsjetimo one koji je obilaze da budu učtivi i da se pristojno ponašaju. Ameli, poslovi, koje **edille-i šer’ijje** ne zabranjuju se moraju suditi u skladu sa namjenjenim nijjetom. Tačno je da za vrijeme Ashaba kiram nisu ni građena turbeta niti su se na kabrove stavljali sanduci niti su se grobovi prekrivali platnom. Ali, nijedan od Ashaba kiram nije bio protiv Resulullahovog ukopa i ukopa Šejhajna (prve dvojice pravednih halifa) u sobu. Iz ovog razloga, kao i želje da izvršimo naređenja -- ‘**Ne hodajte po grobovima (kaburima)!**’ i, ‘**Poštujte vaše mrtve!**’ -- i zato što nam to sve nije zabranjeno (tj. građenje turbeta i stavljanje sanduka i prekrivanje mezara platnom), te stvari se ne mogu smatrati bidatima samo zato što ih rade kasnije generacije. Sve knjige fikha kažu da se poslije veda tavafa (oproštajnog tavafa) treba odmah napustiti Mesdžid-i haram kao znak poštovanja prema Ka’be-i mu’azzam. Međutim, Ashabi kiram to nisu morali raditi tako zato što su oni uvijek puno, puno poštovali Ka’bu. Pošto kasnije generacije nisu bile u stanju da iskažu dostojno poštovanje (prema časnoj Kabi) alimi su rekli da je potrebno ukazati poštovanje na taj način što ćemo hodajući unazad napustiti mesdžid. Oni su nam na ovaj način omogućili da budemo učtivi onako kako su Ashabi kiram bili učtivi. Isto tako je, da bi bili učtivi onako kao što su to bili Ashabi kiram, bilo dozvoljeno i prekriti platnom grobove salih (dobrih) muslimana i Evlija ili na njima napraviti turbe. Veliki alim hazreti Abdulgani Nablusi ovo detaljno objašnjava u njegovoj knjizi **Kešf-un-nur**.” Knjiga **Kešf-un-nur** kao i knjiga **Tenvir-ul-halek fi imkan-i ru’je-tin-nebi džiharen vel-melek**, koju je napisao Dželaluddin Sujuti rahime-hullahu teala, su 1393./1973. zajedno objavljene u Istanbulu pod naslovom **Minhat-ul-vehbije**. U Arabiji se turbe zove **mešhed**. U **Baki’** groblju u Medini munevveri je u bilo puno mešheda. Nemezheblije (vehabije) su ih sve uništile. Nijedan alim

nije nikada rekao da gradnja ili posjeta turbeta izaziva širk i kufr. Niko nije vidio nikoga da ruši turbeta.

Ibrahim Halebi rahime-hullahu teala je ovako napisao na kraju njegove knjige **Halebi-i kebir**, "Ako neko odluči da pokloni njegovu zemlju sa ciljem da se upotrijebi kao groblje na njoj je, ako ima prostora, dozvoljeno sagraditi turbe sa nijjetom da se ukopa mejjit (mrtvac). Kada nestane prostora ovo turbe će se porušiti i [na njegovom mjestu] će se ukopavati (mrtvi) jer je to mjesto poklonjeno vakufu za (tj. da bude) groblje." ***Kada bi gradnja turbeta bila širk i kada bi se turbe smatralo idolom ono bi se moralo u svakom vremenu rušiti (tj. i u vrijeme Ashaba kiram i u vrijeme kasnijih generacija)***.

Prvo od svih islamskih turbeta koja danas postoje na zemlji je Hudžre'i mu'attara gdje je Resulullah sallallahu alejhi ve sellem ukopan. Naš efendija, sejjid, Resulullah sallallahu alejhi ve sellem je preselio na ahiret u sobi koja je pripadala njegovoj dragoj i voljenoj ženi i našoj majci Aiši radijallahu anha, prije podne, u ponedjeljak, 12. Rebi'ul-evvela, jedanaeste godine po Hidžri. On je ukopan u toj sobi u srijedu uveče. Hazreti Ebu Bekir i hazreti Omer radijallahu teala anhuma su takođe ukopani u toj istoj sobi. Nijedan Ashab nije bio protiv ovog. Iako poricanje idžme (**idžma'i ummet**) pogrešnim tumačenjem sumnjivog dokaza (mutešabih delila) ne izaziva kufr takvo poricanje je bidat.

Soba hazreti Aiše radijallahu anha je visoka tri metra i malo je duža i šira od tri metra. Ona je napravljena je ćerpiča. Soba je imala dvoja vrata. Jedna su bila na zapadnoj a druga na sjevernoj strani. Hazreti Omer radijallahu anh je za vrijeme njegovog hilafeta ogradio Hudžru se'adet niskim kamenim zidom. Abdullah bin Zubejr radijallahu teala anhuma je za vrijeme svog hilafeta porušio ovaj zid i napravio novi, predivni zid, od crnog kamena i lijepo ga je omalterisao. Ovaj zid nije na sebi imao krova. On je imao samo jedan ulaz (vrata) na sjevernoj strani. Kada je hazreti Hasan radijallahu teala anh preselio na ahiret, u četrdeset devetoj godini po Hidžri, njegov brat, hazreti Husejn radijallahu teala anh je htio da po njegovoj oporuci (vasijjetu) donese dženazu svog mlađeg brata do vrata **Hudžre'i se'adet**, i da ga unese, i da unutra učini dovu i tevessul. Izvjesni ljudi su se usprotivili misleći da će on unutra biti i ukopan. Da bi spriječio bučno negodovanje on nije unutra unesen već je ukopan u Baki' groblju. Da bi se u buduće spriječile ovake neugodnosti i da se ovo više ne bi opet ponovilo vrata su, i ona na sobi i ona na zidu, zazidana.

Kada je Velid, šesti umejidski halifa, bio guverner (valija) Medine on je povećao zid oko sobe i prekrio ga je malim kubbetom. On je kada je 88./707. godine postao halifa naredio guverneru Medine Omeru bin Abdul'azizu, njegovom nasljedniku, da proširi Mesdžid-i šerif. Tako je soba postala okružena i drugim zidom. Ovaj zid je imao pet uglova (odnosno, bio je pentagonalnog oblika) i bio je pokriven. [Molimo čitaoca da za detaljnije objašnjenje pročita knjigu **Kijamet ve Ahiret** i petnaesti (15.) članak u našoj knjizi **Muslimana Nasihat** (**Savjet muslimanu**)!]

Na 133. i narednim stranicama vehabijske knjige **Feth-ul-medžid** piše, *"Ko zanijjeti da sa drvetom, kamenom, mezarom (grobom) i sličnim stvarima dobije teberruk (bereket, blagoslov, sreću, napredak) postaje mušrik. Grobovi su bili obožavani građenjem kubbeta na njima. Ljudi iz doba džahilijjeta su obožavali salih (dobre) osobe i kipove (idole). Danas se na grobovima i turbetima ovo sve radi pa čak još i druge prekomjerne stvari. Nastojati dobiti blagoslov (teberruk) na grobovima dobrih (salih) je isto što i obožavati idola lata. Ovi mušrici predpostavljaju da evlije čuju i da odgovaraju na njihove dove. Oni kažu da se zavjetovanjem (nezr) i davanjem sadake grobu približavaju mrtvima. Ovo sve je veliki širk (idolopoklonstvo). Mušrik je i dalje mušrik čak i ako on sebe naziva nečim drugim. Činjenje dove mrtvim sa poštovanjem i ljubavlju, klanje životinje, zavjetovanje, i slični poslovi, su sve širk, bez obzira kako ih zvali. Današnji mušrici upotrebljavajući riječi kao što su ta'zim (poštovanje) i teberruk (berićet, blagoslov) i kažu da je ono što oni rade dozvoljeno. Ova njihova pretpostavka nije tačna."* [Lat je ime glavnog idola kojeg su Arapi obožavali u doba džahilijjeta, tj. u vrijeme prije islama.]

Mi smo već preveli odgovore alima islama na ovo neprijatno ismijavanje muslimana ehli sunneta i napisali ih u našim mnogobrojnim knjigama. Ovdje ćemo sada samo navesti prijevod citata koji je uzet iz prvog poglavlja knjige **Usul-ul-erbe'a fi terdid-il vehhabijje**. Ovaj citat će opreznom čitaocu pokazati da vehabije, ne samo da one same sebe zavaravaju, već da vode i druge muslimane u propast:

"Kur'ani kerim, hadisi šerif, riječi i djela selefi salihina i najvećeg broja alima dokazuju da je dozvoljeno izražavati poštovanje (ta'zim) i prema nekome drugom pored Allaha dželle-šanuhu. Značenje trideset drugog ajeta sure **Hadždž** kaže, '**Kada neko ukaže poštovanje, ta'zim (ju'azzim), Allahovim dželle-šanuhu še'airima, njegovo ponašanje je znak takve (bogobojaznosti) kalba.**' Dakle, nama je postalo vadžib da izrazimo i ukažemo čast (poštovanje) Allahovim dželle-šanuhu še'airima. Riječ '**še'air**' znači 'znaci' (alameti) i 'obilježja' (nišani). Abdulhak Dehlevi rahime Rabbuh je rekao, 'Še'air je množina od riječi '**ša'ire**'. Riječ ša'ire znači 'znak' (alamet). Sve stvari koje nas podsjećaju na Allaha dželle-šanuhu su Allahovi dželle-šanuhu še'airi.' Značenje stotinu pedeset osmog ajeta sure **Bekara** kaže, '**Zaista su Safa i Merva Allahovi dželle-šanuhu še'airi.**' Kako se iz ovog ajeti kerima razumije brežuljci koji se zovu Safa i Merva nisu jedini še'airi (Allahovi dželle-šanuhu znaci i obilježja). Osim njih takođe postoje i drugi še'airi. Isto tako se ne mogu ni nazivati še'airima samo mjesta kao što su Arafat, Muzdelife i Mina. Šah Velijjullah Dehlevi piše na šezdeset devetoj stranici njegove knjige **Hudždžetullah-il-baliga**, 'Allahovi dželle-šanuhu najveći še'airi su Kur'ani kerim, Ka'be-i mu'azzam, Pejgamber alejhissalatu vesselam i namaz.' Šah Velijjullah rahime-hullahu teala piše na tridesetoj stranici njegove knjige **Eltaf-ul-kuds**, 'Voljeti Allahove dželle-šanuhu še'aire znači voljeti Kur'ani kerim, Pejgambera sallallahu alejhi ve sellem i Ka'bu. To čak znači voljeti sve što nas podsjeća na Allaha dželle-šanuhu. Voljeti Allahove dželle-šanuhu Evlije je isto tako. [Zato što nam hadisi šerif koji kaže, '**Kada vidimo Evliju sjetimo se**

Allaha dželle-šanuhu' govori da su i Evlije Allahovi dželle-šanuhu še'airi. Ovaj hadisi šerif se nalazi u **Musnedu** Ibni Ebi Šejbe, u knjizi **Iršad-ut-talibin** i u knjizi **Kunuz-ud-dekaik**. U knjizi **Džami'ul fetva** piše da je dozvoljeno napraviti turbe na grobu Evlija i uleme sa ciljem da im odamo ta'zim (tj. ukažemo počast i poštovanje).] Kada se dva brežuljka -- Safa i Merva, kod Mesdžid-i harama u gradu Mekke-i mukerremi između kojih je hazreti Hadžer, majka Pejgambera Isma'ila trčala, i koji su uzrok da zapamtimo tu mubarek majku -- ubrajaju među Allahove dželle-šanuhu še'aire zašto se ne bi mogla ubrojati među še'aire i mjesta gdje je Muhammed alejhisselam, najuzvišeniji od svih stvorenja i Allahov dželle-šanuhu miljenik, rođen i odgojen, kao i mjesta gdje je on ibadetio, učinio hidžru, obavljao namaz, preselio na ahiret, gdje je njegovo mubarek turbe, kao i mjesta njegovog ala (familije) i njegovih Ashaba? Zašto vehabije uništavaju ova mjesta? [Ovdje riječ "al" znači i ehli bejt i njegove mubarek hanume (zevdžat).]

Kada pažljivo i objektivno učimo Kur'ani kerim lako uviđamo da mnogi ajeti kerimi izražavaju poštovanje (ta'zim) prema Resulullahu. Značenja ajeta iz sure **Hudžurat** glase, '**O vjernici** (tj. o vi koji imate iman)**! Ne idite pred Allahom dželle-šanuhu i Njegovim Resulom! (Ne odlučujte se ni za što dok za to ne upitate Allaha dželle-šanuhu i Njegovog Poslanika) Bojte se Allaha dželle-šanuhu! O vjernici** (tj. o vi koji imate iman)**! Ne govorite glasnije od Pejgambera! Ne zovite ga** sallallahu alejhi ve sellem **onako kako se vi između sebe zovete! Sevabi ibadeta onih koji ovako rade će biti poništeni! Allah dželle-šanuhu će napuniti kalbove onih koji govore tiho u prisustvu Resulullaha takvom** (bogobojaznošću, čestitošću)**. On će im oprostiti njihove grijehe i daće im velike nagrade. Oni koji ga s vana glasno dozivaju zaista ne razmišljaju. Bilo bi im bolje da su se strpjeli i sačekali da on sam izađe napolje.**' (49, 1-5) Onim koji prouče ovih pet ajeta i malo objektivno razmisle će postati očigledno koliko Allah dželle-šanuhu veliča poštovanje (ta'zim) koji se mora ukazati Njegovom predragom Pejgamberu. On ozbiljno naređuje ummetu da se on prema njemu lijepo ponaša (tj. da bude edebli) i bude pažljiv (ehemmijjetli). Visoki stepen ove naredbe se može suditi sa činjenicom da će svi ibadeti onih koji govore glasnije od njega biti poništeni, anulirani. Ovi ajeti kerimi su došli (objavljeni) kao kazna za sedamdeset osoba iz plemena **Beni Temim**, koje su galameći po Medini, neučtivo zvale Resulullaha. Danas izvjesne osobe tvrde da su oni potomci plemena Beni Temim. Mora da je Pejgamber sallallahu alejhi ve sellem rekao za njih, '**Nasilnici i prostaci su na istoku**', kao i, pokazujući svojom mubarek rukom prema Nedždu [teritorija na Arapskom poluostrvu], '**Šejtan će odande započeti fitnu.**' Izvjesne nemezheblije su **nedždi**. To znači da su oni potekli iz Nedžda odakle su se i rasprostranili. Nesloga koja je citirana u gore navedenom hadisi šerifu se pojavila hiljadu i dvije stotine godina kasnije. Oni su pljačkajući imovinu muslimana i ubijajući ljude i zarobljavajući žene i djecu došli iz Nedžda u Hidžaz. ***Oni su uradili više i gore zlo od kafira***.

POUKA: U gore navedenim ajeti kerimima se stalno ponavlja, '**O vi koji vjerujete** (tj. o vi koji imate iman)**!**' To znači da je svim muslimanima do kijametskog dana naređeno da poštuju Resulullaha sallallahu alejhi ve sellem. Da se ovo naređenje odnosilo samo na Ashabe kiram radijallahu teala alejhim edžma'in, bilo bi rečeno, '**O Ashabi**' U stvari, u Kur'ani kerimu je rečeno, '**O Resulullahove žene**' i '**O stanovnici Medine**'. Fraza '**O vjernici** (tj. O vi koji vjerujete, o vi koji imate iman)**!**' je upotrijebljena u ajeti kerimima koji naređuju namaz, post, hadždž, zekat i druge ibadete koji su farz za sve muslimane do kijameta. Dakle ovi ajeti kerimi nam pokazuju da je vehabijsko mišljenje, 'da je Resulullaha sallallahu alejhi ve sellem trebalo poštovati (ta'zim činiti) samo dok je bio živ i da ga nakon smrti ne treba ni poštovati niti tražiti njegovu pomoć', neosnovano (i neispravno).

Gore navedeni ajeti kerimi pokazuju da takođe treba ukazivati poštovanje (ta'zim) i prema drugima, a ne samo prema Allahu dželle-šanuhu. Značenje stotinu četvrtog ajeti kerima sure **Bekara** kaže, '**O vjernici! Ne govorite** (Pejgamberu) **ra'ina! Recite unzurna** (pogledaj nas)**. Budite poslušni Allahovim dželle-šanuhu hukmovima** (propisima)**.**' Mu'mini su govorili Resulullahu sallallahu alejhi ve sellem 'ra'ina' što znači, 'zaštiti nas', 'pazi nas'. Međutim, na jevrejskom jeziku riječ 'ra'ina' znači psovati, oštetiti, pokvariti. Jevreji su u tom smislu upotrebljavali tu riječ za Resulullaha sallallahi alejhi ve sellem. Allah dželle-šanuhu je zabranio mu'minima upotrebu ove riječi zato što ona ima i ovo loše značenje. Meal (značenje) trideset trećeg ajeta sure **Enfal** glasi, '**Allah dželle-šanuhu im neće dati azab** (tj. neće ih kazniti) **dok si ti sa njima**' i obećava da ih neće kazniti do kijameta. Ovaj ajeti kerim pobija vehabijsku tvrdnju da nas je on, 'napustio i da je postao zemlja.'

Značenje trideset četvrtog ajeta sure **Bekara** kaže, '**Kada smo rekli melecima da se poklone (da učine sedždu) Ademu, oni su se svi poklonili osim Iblisa** (šejtana)**.**' Ovaj ajeti kerim je naredio da se Ademu alejhisselam ukaže ta'zim (počast, poštovanje). Šejtan je odbio da ukaže ta'zim (počast, poštovanje) ikom drugom osim Allaha dželle-šanuhu. On je i uvrijedio Pejgambere i nije poslušao to naređenje. Vehabije su na putu šejtana. Roditelji i mlađa braća su takođe činili sedždu, u znak poštovanja, i Jusufu alejhisselam. Kada bi ukazivanje poštovanja (ta'zima) i počasti nekome drugom, osim Allaha dželle-šanuhu, bilo širk i kufr, Allah dželle-šanuhu ne bi hvalio Svoje drage robove. Prema alimima ehli sunneta je haram učiniti sedždu ikome drugom osim Allaha dželle-šanuhu. Sedžda nije haram zato što ona ukazuje poštovanje (ta'zim) već zato što liči na sedždu ibadeta.

Šejtan se uvijek prikazivao Resulullahu sallallahu alejhi ve sellem u obliku jednog starca iz Nedžda. Kada su se kafiri iskupili na mjestu **Dar-un-Nedve** u Mekki, i odlučili da ubiju Resulullaha, šejtan se pojavio u obliku starca iz Nedžda, i podučio ih kako da sprovedu to ubistvo u djelo. Oni su se složili da urade onako kako ih je taj starac iz Nedžda podučio. Šejtan je od tog dana prozvan **šejh-i Nedždi** (šejh od Nedžda). Hazreti Muhjiddin Arabi ovako piše u njegovoj knjizi **Musamerat**, 'Kada su kafiri iz plemena Kurejš popravljali Ka'bu svaki vođa

plemena je rekao da će on ugraditi cijenjeni kamen **Hadžer-ul-esved**. Oni su se kasnije dogovorili da će uraditi onako kako im sljedećeg jutra kaže onaj ko prvi dođe [u Ka'bu]. Resulullah sallallahu alejhi ve sellem je sljedećeg jutra prvi došao. On je tada imao dvadeset pet godina. Oni su kazali da će oni uraditi onako kako im on kaže jer je on bio poznat kao emin (pouzdan, povjerljiv). On im je rekao, 'Donesite jedan ćilim i stavite na njega kamen. Uhvatite svi za rub ćilima i istovremeno podignite ćilim s kamenom na nivo gdje se treba ugraditi.' Kada su oni podigli ćilim on je uzeo kamen sa ćilima svojim mubarek rukama i postavio ga u zid. U tom momentu se tu pojavio šejtan u obliku šejha od Nedžda i rekao, pokazujući prstom na jedan kamen koji se je tu nalazio, 'stavi ga do njega kao potporu.' Njegov cilj je bio da prljavi kamen koji je on preporučio kao potporu kasnije ispadne, da se Hadžer-ul esved vremenom rasklima i ispadne, i da Resulullaha počnu smatrati ugursuzom (zlokobnim, lošom srećom). Resulullah sallallahu alejhi ve sellem (mu) je rekao, '**E'uzu billahi mineš-šejtan-ir-radžim.**' Šejtan je odmah nestao. Nemezheblije (vehabije) mrze ovog velikog Evliju, Muhjiddina Arabija rahmetullahi teala alejh, zato što je on svojim pisanjem objelodanio narodu podatak da je šejtan šejh od Nedžda. Oni ga čak nazivaju i kafirom. Iz ovog citata se razumije da je šejtan učitelj nemezheblija. Oni iz ovog razloga obaraju sveta (mukaddes) mjesta koja smo naslijedili od Resulullaha i turbeta. Oni kažu da ova mjesta prave ljude mušricima. Kada bi činjenje dove Allahu dželle-šanuhu na mubarek mjestima bilo širk, Allah dželle-šanuhu nam ne bi naredio da idemo na hadždž. Resulullah sallallahu alejhi ve sellem ne bi poljubio Hadžer-ul esved dok je obavljao tavaf. Ne bi niko na Arefatu i Muzdelifi činio dovu i niko ne bi bacao kamenčiće na Mini. Muslimani ne bi hodali između Safe i Merve. Ova mubarek mjesta se ne bi toliko poštovala.

Kada je Sa'd bin Mu'az radijallahu teala anh, vođa Ensarija, došao na mjesto gdje su se iskupili, Resulullah sallallahu alejhi ve sellem je rekao, '**Ustanite vašem reisu** (vođi)**!**' Ovo naređenje je bilo sa ciljem da svi ukažu (dostojno) poštovanje (ta'zim) Sa'du. Oni koji kažu, 'Naređenje je bilo namijenjeno da mu pomognu da siđe sa hajvana (životinje) zato što je Sa'd bio bolestan' nisu u pravu zato što je to bilo svima naređeno. Da je bilo naređeno da mu pomognu da siđe sa životinje onda bi bilo naređeno samo jednoj, ili par osoba, da mu pomognu, i bilo bi rečeno, 'Sa'du' a ne, 'vašem vođi'.

Abdullah bin Omer radijallahu anhuma je uvijek, kad god je išao iz Medine u Mekku na hadždž, zastajao, klanjao namaz, i činio dovu na mubarek mjestima gdje je Resulullah sallallahu alejhi ve sellem zastajao. On je na ovim mjestima dobijao bereket (blagoslov, napredak). On je stavljao svoje ruke na Resulullahov mimber i onda ih trljao po licu. Imam-i Ahmed bin Hanbel je ljubio Hudžre-i seadet i mimber da se sa njima obereketi (oberićeti). Dok nam vehabije s jedne strane govore da oni slijede hanbeli mezheb oni s druge strane smatraju širkom ono što je imam ovog mezheba radio. Prema tome, mi vidimo da oni lažu kada kažu da su oni 'hanbeli'. Imam-i Ahmed bin Hanbel je vodom natapao košulju imama Šafi'ije pa je onda pio tu vodu sa ciljem da se oberićeti. Halid ibni Zejd

Ejjub-el-Ensari radijallahu anh je trljao svoje lice po Resulullahovom mubarek kaburu. Kada su htjeli da ga podignu on im je rekao, 'Pustite me! Ja nisam došao radi kamenja i zemlje već radi Resulullahovog huzura (prisustva, prijema).'

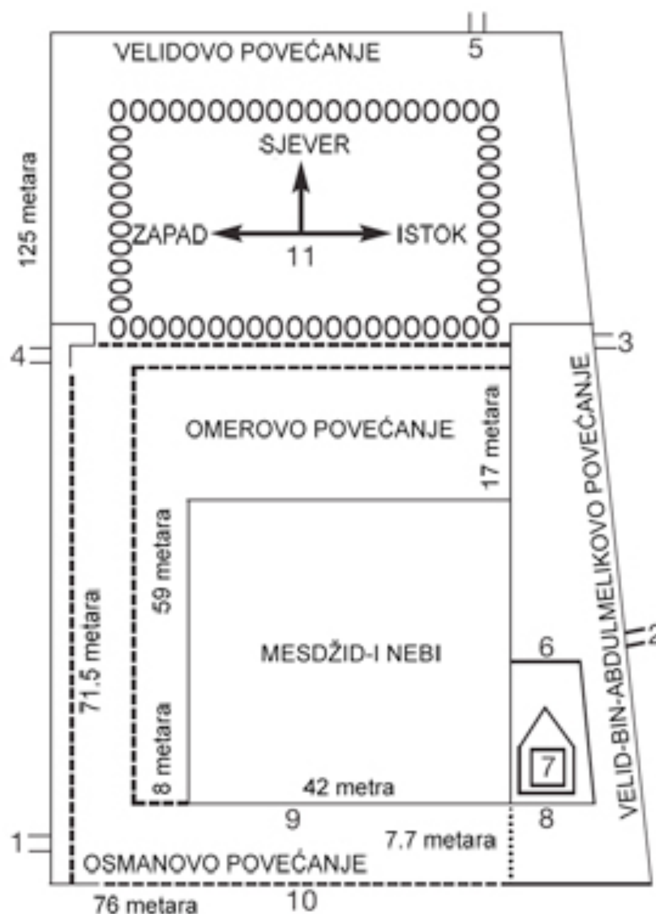
Ashabi kiram alejhimurridvan su dobijali teberruk (berićet, bereket, blagoslov, sreću, napredak) putem (preko) stvari koje su pripadale Resulullahu sallallahu alejhi ve sellem. Oni su dobijali bereket od vode koju je on upotrebljavao za abdest, od njegovog mubarek znoja, košulje, skiptara (žezla), sablje, naluna, čaše, prstena, ukratko od svega što je on upotrebljavao. Umm-i Seleme radijallahu anha je čuvala dlaku iz njegove mubarek brade. Kada bi došao neko bolestan ona bi umakala dlaku u vodu i davala mu da tu vodu popije. Bolesnici su ozdravljali kada su pili vodu iz njegove mubarek čaše. Grob imama Buharije je mirisao miskom. Narod je uzimao sa njegovog kabura (malo) zemlje i tako se berićetio (dobijao bereket, blagoslov, sreću, napredak). Ovo nije niko, nijedan ni alim ni muftija osuđivao. Alimi fikha i hadisa su to odobravali." Ovdje se završava prijevod dijela iz knjige **Usul-ul-erbe'a**.

[Za vrijeme Ashaba kiram i tabi'ina izam pa čak i do kraja prvog milenijuma je bilo puno Evlija i suleha (tj. generacija dobrih muslimana, suleha=množina od salih). Narod je njih zijaretio (posjećivao) i dobijao je od njih bereket i dove. Nije bilo potrebe za dobijanjem bereketa od neživih stvari niti je bilo potrebe za upotrebljavanjem mrtvih kao posrednika (tevessul). To ne znači -- samo zato što su se ove stvari rijetko činile -- da su one bile zabranjene. <u>Da su bile zabranjene bilo bi i alima koji su ih zabranili. Te stvari nije nijedan alim zabranio.</u> Kako se ahir-zeman (zadnje vrijeme, vrijeme kijameta) više približava znakovi kufra i bidata (bid'ata) se sve više povećavaju. Neprijatelji islama koji se predstavljaju kao naučnici varaju i obmnjuju omladinu. Ovaki (neprijatelji islama) se zovu zindici (**zindik**=vrsta kafira). Oni koji se predstavljaju kao naučnici, i varaju, se zovu **lažni naučnici** ili **nadri naučnici**. A oni koji se predstavljaju kao vjerski ljudi se nazivaju **lažni vjerski ljudi** (ili **nadri vjerski ljudi**). Pošto nevjerstvo i irtidad (apostazija, murtedluk) odgovaju obijesnim ljudima (azgin-ljudima) i diktatorima, koji slijede svoje nefsove, oni podržavaju ovu propast (felaket). Broj alima i Evlija rahime-humullahu teala se smanjio. U zadnje se vrijeme čak nije ni vidio (ni pojavio) nijedan. Dobijanje berićeta preko grobova i stvari Evlija je postalo zaruret (prijeko potrebno, nužno). Međutim, i ovdje su se uvukli harami kako je slučaj sa svakim drugim djelom i ibadetom. <u>Alimi islama su jednoglasno rekli da se ovaki dozvoljeni (mašru) poslovi ne smiju zabranjivati već da se iz njih mora izbaciti bidate koji su se u njih uvukli.</u> Ove riječi alima su napisane u knjizi **Ed-Durer-us-senijje firredd-i alel-vehhabijje**. Oni koji je pročitaju neće više sumnjati. Ova knjiga je izdata 1319. i 1347. godine u Egiptu. Ona je 1395./1975. godine ofsetom preštampana u Istanbulu. Svireposti i terorisanja koja su vehabije nanijele muslimanima Hidžaza su opširno napisana na kraju knjige **Kijamet i ahiret**. Muslimani stavljaju na grob uspravan kamen. Oni na njega napišu ime mejita (meita, mrtvaca). Oni koji dođu u posjetu, prouče Fatihu i dovu za dušu sahibije (posjednika) imena koje je napisano na kamenu. Oni koji posjete Evlijin grob

takođe mole i njegov ruh (dušu) da im učini šefa'at i dovu (tj. da im on bude posrednik i da se on za njih založi kod Allaha dželle-šanuhu i da on zamoli Allahu dželle-šanuhu za njih, tj. da Mu on učini za njih dovu).]

MESDŽID-I NEBEVI

Four different stages of enlarging Mesdžid-i Nebevi.

1. Vrata Bab-us-selam 2. Vrata Bab-ul-Džibril 3. Vrata Bab-un-nisa 4. Vrata Bab-ur-rahme 5. Vrata Bab-ut-tevessul 6. Šebekat-us-se'adet	7. Hudžurat-us-se'adet 8. Muvadžehet-eš-šerife 9. Mihrab-en-Nebi 10. Mihrab-el-Osmani 11. Dio koji je pokriven pijeskom.

Naš Poslanik sallallahu alejhi ve sellem je rekao, "**Allah dželle-šanuhu puno voli onog ko nauči svoju vjeru i ko je drugim podučava. Naučite svoju vjeru iz usta alima islama!**"

Onaj ko nije u mogučnosti da nađe pravoga alima mora da nauči svoju vjeru čitajući knjige koje su napisali alimi ehli sunneta i da ih nastoji da ih što je moguće više rasprostrani. Musliman koji ima ilm (znanje), amel (radi što zna, to jest poštuje naredbe i zabrane islama), i ihlas (to jest sve što čini čini samo radi Allahovog dželle-šanuhu zadovoljstva), se zove ***a*lim islama**. Ko se predstavlja kao alim islama a nema nijednu od ovih kvalifikacija je "zao vjerski čovjek" ili "prevarant". Alim islama je štit koji čuva islam. Prevarant je šejtanov saučesnik. Znanje koje nije stečeno sa ciljem da se upotrijebi s iskrenošću (ihlasom) neće biti korisno. Molimo čitaoca da pogleda 366. i 367. stranicu prvog toma knjige **Hadika** kao i 36., 40., i 59. pismo prvog toma knjige **Mektubat**. (Ova pisma se, respektivno, nalaze u 16., 25., i 28. poglavlju, u drugom fasciklu knjige **Endless Bliss** koja je na engleskom jeziku.